

Kommunernas socialtjänst k.f.

BOKSLUT 2023

Innehåll

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	1
1.1. Allmänt	1
1.1.1. Grunden för verksamheten	1
1.1.2. Strategiska mål	2
1.2. Förbundsdirektörens översikt	3
1.3. Förbundets förvaltning	5
1.3.1. Förbundsstämman.....	5
1.3.2. Förbundsstyrelsen	5
1.3.3. Ledningsgrupp	6
1.4. Allmän ekonomisk utveckling	7
1.4.1. Den åländska ekonomin	7
1.4.2. Ålands befolkning	7
Preliminära uppgifter för 2023.....	7
Åldersstruktur 31.12.2022.....	8
1.4.3. Kommunernas budget 2024	8
1.5. Väsentliga förändringar i förbundets verksamhet och ekonomi	9
1.5.1. Verksamhetsförändringar.....	9
1.5.2. Avsättningar avseende tvistiga poster	9
1.5.3. Verksamhetsintäkter	10
1.5.4. Verksamhetskostnader.....	11
1.5.5. Finansiella intäkter och kostnader	12
1.5.6. Intern fördelning av verksamhetsbidrag för fastigheter och bilar	12
1.5.7. Investeringar.....	13
1.5.8. Likviditet och finansiering.....	13
1.5.9. Väsentliga händelser efter verksamhetsårets slut.....	14
1.6. Förbundets personal	15
1.6.1. Antal anställda	15
1.6.2. Friskvård och hälsa	16
1.6.3. Utbildning	17
1.7. Kvalitet	18
1.8. Uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen	19
1.8.1. Den nya organisationen.....	19
1.8.2. De kommande årens utmaningar	19
1.8.3. Finansiering, budget och ekonomiplan	20

1.8.4.	Rättegångar och tvister	21
1.9.	Intern kontroll och riskhantering	22
1.9.1.	Syfte	22
1.9.2.	Byggstenar	22
	En stabil organisation	23
	Riskanalys	23
	Riskhantering	24
	Uppföljning	24
1.9.3.	Roller och ansvar	25
1.9.4.	Allmän redogörelse	26
1.10.	Ekonomisk översikt	27
1.10.1.	Räkenskapsperiodens resultat	27
1.10.2.	Finansieringsanalys	28
1.10.3.	Balansräkning	29
1.10.4.	Totala inkomster och utgifter	32
2.	BUDGETUTFALL	33
2.1.	Ekonomiska styrprinciper	33
2.2.	Överskridning av budgeten	34
2.3.	Driftsekonomidelens utfall	36
2.3.1.	Organisationsstöd	36
	Verksamhetsområde och verksamhetsidé	36
	Ekonomiskt utfall	37
	Målsättningar och måluppfyllelse	38
2.3.2.	Tidigt stöd för barn och familj	42
	Verksamhetsområde och verksamhetsidé	42
	Ekonomiskt utfall	43
	Nyckeltal	45
	Målsättningar och måluppfyllelse	46
2.3.3.	Barnskydd	47
	Verksamhetsområde och verksamhetsidé	47
	Ekonomiskt utfall	48
	Nyckeltal	49
	Målsättningar och måluppfyllelse	50
2.3.4.	Vuxensocialarbete	52
	Verksamhetsområde och verksamhetsidé	52

Ekonomiskt utfall.....	54
Nyckeltal.....	56
Målsättningar och måluppfyllelse	57
2.3.5. Funktionservice och sysselsättning.....	59
Verksamhetsområde och verksamhetsidé	59
Ekonomiskt utfall.....	60
Nyckeltal.....	62
Målsättningar och måluppfyllelse	64
2.4. Resultaträkningsdelens utfall.....	69
2.5. Investeringsdelens utfall	70
2.5.1. Immateriella tillgångar	71
Målsättningar	71
Måluppfyllelse	71
2.5.2. Maskiner och inventarier	72
Målsättningar	72
Måluppfyllelse	72
2.5.3. Fabriksgatan	72
Målsättningar	72
Måluppfyllelse	73
2.5.4. Svedgränd.....	73
Målsättningar	73
Måluppfyllelse	73
2.5.5. Blåbärsstigen	73
Målsättningar	73
Måluppfyllelse	74
2.5.6. Maskrosvägen.....	74
Målsättningar	74
Måluppfyllelse	74
2.5.7. Åkersvängen	74
Målsättningar	74
Måluppfyllelse	75
2.6. Finansieringsdelens utfall.....	76
3. BOKSLUT	77
3.1. Resultaträkning.....	77
3.2. Finansieringsanalys.....	78

3.3. Balansräkning	79
3.4. Noter till bokslutet	81
3.4.1. Redovisningsprinciper	81
3.4.2. Jämförbarhet med föregående verksamhetsår.....	81
3.4.3. Intäkter från kommunerna	81
3.4.4. Personal	85
3.4.5. Specifikation av köpta tjänster	86
3.4.6. Arvoden till revisorerna	86
3.4.7. Avskrivningsplan	87
3.4.8. Avskrivningar	87
3.4.9. Immateriella och materiella tillgångar	88
3.4.10. Placeringar	88
3.4.11. Omsättningstillgångar	88
3.4.12. Kortfristiga fordringar.....	89
3.4.13. Eget kapital	89
3.4.14. Avskrivningsdifferens	90
3.4.15. Avsättningar	91
3.4.16. Förvaltad kapital.....	92
Donationsfondernas kapital	92
Övrigt förvaltad kapital	92
3.4.17. Långfristigt främmande kapital som förfaller senare än efter 5 år.....	93
3.4.18. Kortfristigt främmande kapital.....	93
3.4.19. Ansvarförbindelser och övriga arrangemang utanför balansräkningen.....	93
Kreditlimit.....	93
Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt.....	94
Hyresansvar och andra avtalsrättsliga ansvar	95
Rättegångar och tvister	95
3.4.20. Transaktioner med intressenter	96
3.5. Förteckningar och redogörelser	97
3.5.1. Förteckning över bokföringsböcker.....	97
3.5.2. Redogörelse av förvaring av bokföringsböcker	97
3.6. Underskrifter	98
3.6.1. Styrelsens och förbundsdirektörens underskrifter	98
3.6.2. Revisorspåteckning.....	99

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1.1. Allmänt

1.1.1. Grunden för verksamheten

Kommunalförbundets verksamhet omfattar all den socialvård som enligt lag ankommer kommunerna i enlighet med 1 § LL om kommunalt samordnad socialtjänst (ÅFS 2016:2) och utgör ett för landskapet Åland gemensamt socialvårdsområde i enlighet med 3 § 1 mom nämnda lag.

I enlighet med grundavtalet ska förbundet främja invånarnas hälsa och välfärd och säkerställa att de socialvårdstjänster som var och en har rätt till finns att tillgå för samtliga invånare i socialvårdsområdet. Främjandet av invånarnas hälsa och välfärd och verkställandet av kommunalförbundets verksamhet sker i samarbete med kommuner och andra myndigheter. Vidare ska verksamheten sträva efter en likvärdig service i alla medlemskommuner, en effektiv användning av resurserna, en samlad kompetens och hög specialisering inom personalen, en hög integritet, en stark anonymitet och ett gott rättsskydd.

Det grundläggande uppdraget för socialvården är att upprätthålla individens funktionsförmåga så att alla har möjlighet att fungera som fullvärdiga medlemmar i samhället.

Socialarbete är sådan ledning, rådgivning och utredning av sociala problem som handhas av yrkesutbildad personal inom socialvården samt andra stödåtgärder som upprätthåller och främjar individen och familjens trygghet och förmåga att komma tillrätta.

Enligt socialvårdslagen som trädde i kraft 1.1.2021 (ÅFS 2020:12) ska välfärden bland annat främjas av rådgivning och handledning och strukturellt socialt arbete. Det strukturella sociala arbetet innebär produktion av information, målinriktade åtgärder samt införlivande av sakkunskapen inom socialvården i annan offentlig verksamhet. De kommunala myndigheterna ska i samarbete med landskapsmyndigheterna ge akt på och främja välfärden hos personer som behöver särskilt stöd samt avhjälpa missförhållanden och förebygga uppkomsten av dem och stödja barn och unga genom att avhjälpa missförhållanden i uppväxtförhållandena och förebygga uppkomsten av missförhållanden.

Socialvårdslagen definierar dels stödbehoven¹ och dels den socialservice som är tänkt att kunna möta stödbehoven: socialt arbete; social handledning; social rehabilitering; familjearbete, hemservice, hemvård; boendeservice; service på en institution; service som stöder rörlighet; alkohol- och drogarbete; förebyggande av psykisk ohälsa; rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor; övervakning av umgänge mellan barn och förälder; ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående; verksamhet i sysselsättningsyfte för personer med funktionsnedsättning; arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt annan socialservice som är nödvändig för klientens välfärd och som tillgodoser de definierade stödbehoven.

¹ Socialservice ska ordnas 1) som stöd för att klara av det dagliga livet, 2) till följd av stödbehov med anknytning till boende, 3) till följd av behov av ekonomiskt stöd, 4) för att förhindra marginalisering och främja delaktighet, 5) till följd av stödbehov på grund av närstående- och familjevåld samt annat våld eller annan illabehandling, 6) till följd av stödbehov i anslutning till akuta krissituationer, 7) för att stödja en balanserad utveckling och välfärd hos barn, 8) till följd av stödbehov på grund av missbruk av berusningsmedel, psykisk ohälsa, annan sjukdom, skada eller åldrande, 9) till följd av stödbehov med anknytning till fysisk, psykisk, social eller kognitiv funktionsförmåga, 10) för att stödja anhöriga och närstående till personer som behöver stöd.

1.1.2. Strategiska mål

Förbundet ser att det finns fyra grundläggande värden som fungerar som avgörande stöd i förverkligandet av hur uppdraget att upprätthålla individers funktionsförmåga utförs. De strategier, policys, riktlinjer och rutiner som antas inom förbundet ska ta avstamp i dessa värden. Verksamhetsområdena ska inom sina uppdrag bryta ner värdena i mer konkreta handlingar och beteenden.

Kompetens

Kompetensen är en del av förbundets arbetstagarperspektiv. Det är avgörande för verksamheten att vi kan knyta till oss behörig personal och fortlöpande fortbilda för att upprätthålla kunskaper och få nya färdigheter. Förbundet är också en kunskapsgenererande verksamhet, klientarbetet ska fungera som underlag för alla myndigheters förebyggande arbete inom det sociala området.

Smidighet

Smidighet ska förstås både från arbetsgivar- och klientperspektiv. Vårt uppdrag är att underlätta processer och system, så att processerna underlättar sakkunnigarbetet inom förbundet. Den här ansatsen om smidighet underlättar också för klienterna, fungerande interna system och en klar rollfördelning bidrar positivt till klientrelationerna. En smidig samverkan mellan de myndigheter som arbetar för en och samma individs funktionsförmåga är också prioriterad.

Trygghet

Trygghet är en del av upprätthållandet av individers funktionsförmåga. Dels ska samhället ha ett grundläggande förtroende för organisationen. Den centrala tanken är att alla någon gång i livet kan komma att vara beroende av utomstående hjälp, tröskeln för att ta kontakt ska också vara låg. Dels ska klienten som individ uppleva att beviljade insatser stärker den egna funktionsförmågan.

Förebyggande

Den nya socialvårdslagen ställer högre krav på det förebyggande arbetet inom socialvården. Syftet är att undvika mänskligt lidande och kostsamma åtgärder i ett senare skede. Inom KST har verksamhetsområdet Tidigt stöd för barn och familj en tydlig roll i det förebyggande arbetet.

1.2. Förbundsdirektörens översikt

Flera stora verksamhetsförändringar har genomförts under år 2023.

Flera dagverksamheter har sammanslagits för bättre nyttjande av personal och infrastruktur. En större fastighet på Strandgatan hyrdes upp, hyresfastigheterna på Hamngatan och Askuddsvägen kunde därmed sägas upp. Fastigheten på Kyrkvägen har lagts ut till försäljning.

Från och med början av år 2023 hyr KST en fastighet på Mariegatan för 13 boendeplatser inom specialomsorgen. Tanken var att Svedgränd skulle stängas då Mariegatan var inflyttningsklar, men det har inte varit möjligt då trycket på boendeplatser är stort. En tilläggsbudget för Svedgränd har godkänts av stämman.

KST har också övertagit Fixtjänst genom överlåtelse av rörelse. Landskapsregeringen minskade PAF-bidraget för verksamheten med 135 000 euro år 2022 och år 2023 drog landskapsregeringen in hela PAF bidraget.

Samtliga verksamhetsförändringar har inneburit att KST:s personal utökats då verksamheterna bedrivs i egen regi istället för köp av tjänster.

Bestämmelserna om betalningsansvaret för utskrivningsklara patienter från hälso- och sjukvården är otydliga. Enligt 18a § landskapslag (2011:114) om hälso- och sjukvård (hälso- och sjukvårdslagen) är det patientens hemkommun som åläggs betalningsansvaret för en patient som vårdas inom den slutna vården efter det att den medicinskt ansvariga läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Då hälso- och sjukvårdslagen reviderades med anledning av KST-reformen användes begreppet "den myndighet som ansvarar för den kommunala socialvården" då avsikten var att bestämmelsen gäller KST. Dock kvarstod begreppet hemkommun i 18a §.

När det gäller klienter med psykisk ohälsa och i synnerhet där klienterna behöver placeras utanför Åland krävs en förhållandevis lång tid för planering av själva överföringen från sjukhus till socialvård. Det är orimligt att klassa dessa klienter som klinikfärdiga med så kort varsel som lagen tillåter.

KST har blivit instämd till förvaltningsdomstolen av två medlemskommuner gällande utskrivningsklara patienter. KST bestrider detta, eftersom det är patientens hemkommun som enligt bestämmelserna ska åläggas betalningsansvaret och dessutom var patienterna utskrivningsklara år 2019 och borde redan då ha placerats av hemkommunen. KST har som en försiktighetsåtgärd gjort en avsättning under år 2022 och år 2023 som per 31.12.2023 totalt uppgår till 1 499 281,06 euro då det gäller betalningsansvaret för dessa utskrivningsklara patienter från ÅHS. Om KST av domstol åläggs att stå för avgifterna i det aktuella ärendet för utskrivningsklara patienter behöver medlemskommunerna betala in extra kommunandelar. Eftersom summan redan kostnadsförts år 2022 och år 2023 kommer det dock inte att försämra resultatet.

Förutom de eventuella extra kostnaderna för utskrivningsklara patienter medför ökade kostnader inom hemservice och färdtjänst att kommunandelarna går över med 500 000 euro år 2023. En ändring av kollektivtrafikens taxa, som innebär att självriskan för färdtjänsten är 2,50 euro per enkelresa oberoende av resans längd bedöms ha medfört ökade kostnader. Behovet av hemservice har ökat, främst bland familjer.

Jag vill tacka personal, styrelse och stämman för allt arbete och engagemang under år 2023.

Mariehamn den 9 april 2024

Katarina Dahlman
Förbundsdirektör

1.3. Förbundets förvaltning

1.3.1. Förbundsstämman

Förbundsstämman utgör förbundets högsta beslutande organ. På stämman deltar 16 ledamöter, en från varje medlemskommun. Vid stämman har varje kommun en röst per påbörjat femhundra invånare i respektive kommun per 31.12 föregående år. Förbundsstämman är beslutsför då minst två tredjedelar av representanterna är närvarande och invånarantalet i de kommuner som är representerade uppgår till minst hälften av det sammanlagda invånarantalet i samtliga medlemskommuner. Beslut fattas med enkel majoritet såvida minst fyra kommuner omfattar beslutet.

Förbundsstämman ska godkänna förbundets budget och ekonomiplan samt förvaltningsstadga, välja ledamöter i förbundets organ samt revisorer, fatta beslut om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner och om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet samt fastställa grunderna för förbundets avgifter, interna kontroll och riskhantering samt beräkning av avskrivningar. Övriga uppgifter beslutas av förbundsstyrelsen.

Förbundsstämma ska hållas två gånger om året. Vid behov kan stämman sammankallas oftare. Extra förbundsstämma ska sammankallas när minst två medlemskommuner skriftligen så begär för behandling av ett visst ärende. Under 2023 sammanträdde förbundsstämman tre gånger.

1.3.2. Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen leder förbundet och dess förvaltning samt bevakar förbundets intressen och representerar förbundet. Förbundets förvaltning, ekonomi och övrig verksamhet leds av förbundsdirektören under styrelsens övervakning.

Styrelsen utses av förbundsstämman för två år i taget och består av sju medlemmar med personliga ersättare. Bland styrelsemedlemmarna utses styrelsens ordförande och viceordförande av förbundsstämman. Styrelsemedlemmarna ska inneha antingen fullmäktige- eller styrelseplats eller vara ledande tjänstemän i medlemskommunerna. Styrelseplatserna utses på förslag av medlemskommunerna, så att Mariehamn stad föreslår två platser, södra Åland två, norra Åland två och skärgården en plats.

Vid förbundsstämman den 28 januari 2022 återvaldes styrelsen för 2022–2023 enligt följande:

Ordinarie medlem		Ersättare
Runar Karlsson	Ordförande	Ewa Danielsson
Katrin Sjögren	Vice ordförande	Anna Holmström
Gun-Mari Lindholm		Johan Rothberg
Roger Jansson		Henrik Löthman
Ida Eklund		Andreas Johansson
Susann Fagerström		Niklas Danielsson
Christian Dreyer		Julia Lindfors

Under 2023 sammanträdde förbundsstyrelsen 16 gånger.

Vid förbundsstämman den 16 februari 2024 valdes styrelsen för 2024–2025 enligt följande:

Ordinarie medlem		Ersättare
Nina Fellman	Ordförande	Anna Holmström
Sven-Anders Danielsson	Vice ordförande	Runar Karlsson
Christian Dreyer		Julia Lindfors
Jana Eriksson		Jan-Anders Öström
Egil Mattsson		Andreas Henriksson
Christina Nukala-Pengel		Ewa Danielsson
Simon Påvals		Tom Forsbom

1.3.3. Ledningsgrupp

Förbundets ledningsgrupp utses och leds av förbundsdirektören. Förbundsdirektören utser sekreterare för gruppen. Ledningsgruppen ska säkerställa att verksamheten och processerna inom förbundet samordnas och ta initiativ till utvecklande åtgärder.

Ledningsgruppen har under året haft följande sammansättning:

Katarina Dahlman	Förbundsdirektör
Andrea Björnhuvud	Områdeschef, funktionsservice och sysselsättning
Mikaela Brandt-Lindholm	Områdeschef, vuxensocialarbete
Paulina Eklund	Områdeschef, barnskydd
Jimmy Hellgren	Kvalitets- och metodchef
Sarah Holmberg	Personalchef
Susann Peltonen	Områdeschef, tidigt stöd för barn och familj
Jenny Tildeman	Ekonomichef

Kanslissekreterare Åsa Andersson har fungerat som ledningsgruppens sekreterare.

1.4. Allmän ekonomisk utveckling

(Källa: Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB))

1.4.1. Den åländska ekonomin

Inflationen (KPI) på Åland toppade i februari 2023 på rekordhöga 11,3 procent. Under resten av året minskade inflationen i huvudsak och i slutet av året (december) var inflationen 4,7 procent. De åländska konsumentpriserna steg i genomsnitt med 7,9 procent under år 2023. Den genomsnittliga årsförändringen i Finlands KPI för 2023 var klart lägre (6,2 procent). Det är tydligt att den finska inflationen är betydligt högre när vi följer måttet KPI, vilket belyser bolåneräntornas ökade inverkan på KPI-inflationen under det gångna året. Mönstret är liknande på Åland. En betydande del av inflationen under fjolåret härrör från ökade räntekostnader föranlett av centralbankernas räntehöjningar. Rensat för denna effekt kan man se att inflationstakten i övrigt har sjunkit betydligt under fjolåret och var nära noll vid slutet av året.

År 2020 sköt arbetslösheten i höjden på grund av coronapandemin. Det genomsnittliga relativa arbetslöshetstalet för 2020 blev 9,5 procent, vilket är den högsta årsnoteringen sedan arbetslöshetsgraden började mätas för Åland. En återhämtning skedde under 2021 och 2022, och arbetslösheten (årsmedeltal) minskade till 6,8 procent 2021 och sedan till 4,5 procent 2022. Återhämtningen på den åländska arbetsmarknaden har klingat av i takt med att arbetslösheten närmast sig "normala" nivåer samtidigt som konjunkturen sviktar. Det relativa arbetslöshetstalet var under år 2023 i genomsnitt 4,2 procent. De långtidsarbetslösa utgjorde nästan hälften (cirka 46 procent) av det genomsnittliga arbetslöshetstalet för 2023. Årsgenomsnittet för lediga jobb i förhållande till arbetskraften (vakansgraden) var på ungefär samma nivå som 2022.

Nollränteläget i Europa fick ett avslut under 2022. Den europeiska centralbanken (ECB) höjde styrräntan vid ett flertal tillfällen under året för att stävja inflationen. 12 månaders Euribor (Euribor 12) steg under våren över nollstrecket och tilltog under årets gång. Räntan fortsatte stiga under första halvan av 2023, varefter den stabiliserades på en nivå strax över fyra procent. I december föll Euribor 12-räntan under fyra procent och månadsgenomsnittet för årets sista månad blev cirka 3,68 procent. De flesta bolån i Finland är kopplade till denna ränta.

1.4.2. Ålands befolkning

Preliminära uppgifter för 2023

Den preliminära siffran för Ålands invånartal 31 december 2023 är 30 547 personer. Ålands befolkning ökade således med 188 personer 2023. Detta är något lägre än 2000-talets genomsnitt, men en mycket högre siffra än 2022 då folkmängden steg med endast 15 personer. Hela tillväxten kommer från flyttningsöverskott, eftersom det avled något flera än det föddes.

Det föddes 257 barn under året, vilket är 12 flera än 2022 men ändå den näst lägsta siffran under 2000-talet. Antalet avlidna minskade med ett trettiotal från 2022 års höga nivå och blev 269 personer. Födelsenettot som är skillnaden mellan antalet födda och antalet avlidna blev därför negativt andra året i rad, minus tolv personer.

Flyttningen visade ett överskott på 197 personer 2023, vilket var närmare 90 flera än 2022. Det var främst flyttningen till och från länder utanför Norden som gav överskott, 145 personer enligt de preliminära siffrorna. Inflyttningen därifrån var större än 2022, medan utflyttningen minskade.

Åldersstruktur 31.12.2022

Ålands befolkning fortsatte att bli äldre 2022. Antalet personer under 30 år minskade med närmare 130, medan de som har fyllt 65 blev 140 flera. De medelålders förblev lika många som föregående år. Närmare 20 procent av befolkningen på Åland är under 18 år. Andelen som har fyllt 65 år är 24 procent. De största årskullarna finns i 55–59-årsåldern, där en årsklass i genomsnitt innehåller 440 personer. I skolåldern omfattar en årskull i medeltal 350 personer, medan antalet i 20–24-årsålden är nere på 240 personer. Befolkningens medelålder steg från 44,0 till 44,3 år under 2022.

1.4.3. Kommunernas budget 2024

Jämfört med 2023 års budget (inklusive tilläggsbudget) förväntar sig kommunerna en ökning av verksamhetsintäkterna med 3,4 miljoner till 76,4 miljoner euro sammantaget. Under samma period förväntas verksamhetskostnaderna öka med 11,0 miljoner jämfört med 2023 till 246,6 miljoner. Av verksamhetskostnaderna utgör personalutgifterna den största andelen och uppgår till 43 procent. För 2024 beräknas personalutgifterna bli 12,2 miljoner högre än i 2022 års bokslut.

Kommunernas sammanlagda årsbidrag beräknas till minus tio miljoner, en minskning jämfört med bokslutet 2022 med nästan 24 miljoner euro. Jämför man med budgeten (inklusive tilläggsbudget) för 2023 är det en minskning med 16 miljoner euro. Alla kommuner förutom Sottunga och Sund förväntar sig ett negativt årsbidrag. Endast Sund har ett årsbidrag som är högre än avskrivningarna. Det sammanlagda resultatet för räkenskapsperioden 2024 budgeteras till -22,9 miljoner. I 2022 års bokslut var resultatet 1,4 miljoner euro. Alla kommuner utom Sund förväntar sig ett minusresultat. Sund budgeterar sitt resultat för räkenskapsperioden till 75 000 euro.

Inför 2024 budgeterar alla kommuner för investeringar. Totalt uppgår de planerade investeringarna till 15 miljoner euro, vilket är 3,8 miljoner mer än i 2022 års bokslut. Finansieringsandelar (från landskapet) täcker 0,9 miljoner och överlåtelseintäkter från investeringstillgångar uppgår till 0,3 miljoner euro. Således planeras nettoinvesteringsutgifterna uppgå till nästan 14 miljoner euro, som delvis finansieras med upplåning. Nio kommuner räknar med att ta upp nya långfristiga lån på sammanlagt 15,0 miljoner euro under 2024. Planerade investeringsutgifter enligt ekonomiplanerna är 20,8 miljoner för 2025 och 11,8 miljoner för 2026.

Inkomstskattesatsen 2024 ligger i genomsnitt på 17,50 procent för hela Åland. Det innebär en marginell ökning jämfört med 2023 års skattesats då den var 17,49.

1.5. Väsentliga förändringar i förbundets verksamhet och ekonomi

1.5.1. Verksamhetsförändringar

Mariegatans gruppboende startades planenligt upp i början av 2023 i lokaler som hyrs av en privat aktör och klienterna flyttade in till de 13 boendeplatserna. Då Mariegatan öppnade planerades verksamheten vid Svedgränd att avslutas inför kommande rivning och nybyggnation. Verksamheten fortgick dock under hela året till följd av det fortsatta stora behovet av boendeservice och i december 2023 beslutade stämman om en tilläggsbudget om 496 000 euro i verksamhetskostnader för Svedgränd.

KST ESB Lagunens verksamhet i Oasens lokaler startades upp i mitten av oktober 2022. Under verksamhetsåret 2023 var Lagunens verksamhet i gång enligt plan, där verksamheten har kunnat erbjuda både fasta och tillfälliga boendeplatser samt avlastningsplatser för klienter under 65 år med olika typer av funktionshinder och sjukdomar (ej specialomsorg). Avtalet med Oasen löper på 3 år med möjlighet till förlängning. KST har tillgång till 7 rum, 9 rum från och med 2024.

I budgeten för 2023 var målsättningen att slå ihop flera av de befintliga enheterna för dagverksamhet inom specialomsorgen med syftet att öka utbudet av aktiviteter och arbetsuppgifter för deltagarna och möta upp den kö som fanns till dagverksamheten samt att genom centralisering och samordning av resurser skapa en mer kostnadseffektiv verksamhet. Detta har förverkligats genom ett hyresavtal för en större fastighet på Strandgatan. Verksamheten på Strandgatan startades upp under våren 2023 och i samband med detta stängdes verksamheterna vid hyresfastigheterna på Hamngatan och Askuddsvägen samt KST:s fastighet Kyrkvägen. Hyresavtalen för Hamngatan och Askuddsvägen sades upp per 30.6.2023 och i december 2023 beslutade stämman att lägga ut fastigheten på Kyrkvägen till försäljning.

Fixtjänst är en inarbetad verksamhet som producerar arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning. KST planerade att ta över verksamheten vid Fixtjänst från Funktionsrätt Åland r.f. (tidigare Ålands Handikappförbund r.f.) vid årsskiftet 2022–2023. Övertagandet genomfördes, men först per 1.11.2023. Då övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo och samtliga betalningar avseende Fixtjänst började skötas av KST. Betalning av skyddsarbetstagarnas löner sköttes av förbundet redan från och med februari 2023.

1.5.2. Avsättningar avseende tvistiga poster

Vid bokslutet 2022 togs en avsättning om 780 150,08 upp i balansräkningen avseende tvistiga vårdavgifter, där betalningsansvaret för klienters vårdkostnader inte hade klarlagts. I de aktuella fallen har KST nu tagit på sig vårdansvaret för klienterna, men till den del det gäller betalningsansvaret för klinikfärdigavgifter från ÅHS har KST blivit instämnda till förvaltningsdomstolen av två medlemskommuner. I enlighet med försiktighetsprincipen har KST därför gjort ytterligare avsättningar för dessa tvistiga kostnader inklusive uppskattad dröjsmålsränta per 31.12.2023. Motparterna yrkar dessutom på ersättning för sina rättegångskostnader. För dessa kostnader har ingen avsättning gjorts.

Därutöver har ytterligare avsättningar gjorts för klinikfärdigavgifter inklusive uppskattad dröjsmålsränta från ÅHS avseende andra klienter där KST motsätter sig debiterade avgifter.

De totala avsättningarna uppgår till 1 499 281,06 euro per 31.12.2023. Liksom under 2022 ger avsättningen en ökning av kommunernas betalningsandelar, men regleras först då eventuell betalningsskyldighet har konstaterats.

1.5.3. Verksamhetsintäkter

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvikelse	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023		2022
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	27 785	496	28 281	28 784	504	26 658
Övriga försäljningsintäkter	102	0	102	94	-9	126
Avgiftsintäkter	820	0	820	890	71	794
Understöd och bidrag	310	0	310	393	83	310
Övriga verksamhetsintäkter	354	0	354	634	280	372
Verksamhetsintäkter totalt	29 371	496	29 867	30 795	929	28 260

Verksamhetsintäkterna exklusive kommunandelar blev totalt sett 425 000 euro högre än budgeterat.

Årets **övriga försäljningsintäkter** består huvudsakligen av ersättningar avseende integration.

Som **avgiftsintäkter** redovisas de avgifter som fakturerats klienterna, exempelvis vård-, uppehålle- och matavgifter. Här redovisas även barnskyddets intäkter samt återkrav av utkomststöd. Avgiftsintäkterna var 71 000 euro högre än budgeterat.

Understöd och bidrag består av ersättning från landskapsregeringen för skyddshem samt ersättning från FPA för företagshälsovård. För 2023 har KST även erhållit bidrag för utbildningskostnader om 63 300 euro som inte var budgeterat.

Övriga verksamhetsintäkter har tidigare huvudsakligen bestått av hyresintäkter och ersättningar från ÅHS avseende andel av vissa klienters kostnader för boende utanför Åland.

Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023. Bland dessa fanns ett ackumulerat överskott från tidigare år om drygt 174 000 euro. Denna post redovisas bland övriga verksamhetsintäkter.

Förbundet har erhållit försäkringsersättningar enligt trafikförsäkringslagen avseende klienter med serviceboende enligt handikappservicelagen. För verksamhetsåret 2023 redovisas dessa ersättningar om drygt 48 000 euro bland övriga verksamhetsintäkter i resultaträkningen. Tidigare år har motsvarande poster redovisats som kostnadsminskningar bland köp av tjänster. Under 2022 uppgick ersättningarna till drygt 45 000 euro. För såväl 2022 som 2023 har de uppskattade ersättningarna budgeterats bland köp av tjänster.

1.5.4. Verksamhetskostnader

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvikelse	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023		2022
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-15 544	142	-15 402	-15 358	44	-13 483
Lönebikostnader	-3 217	38	-3 179	-3 134	45	-2 873
Köp av tjänster	-10 679	-750	-11 429	-12 552	-1 122	-12 065
Material, förnödenheter och varor	-877	-22	-899	-764	135	-701
Understöd	-1 656	95	-1 561	-1 450	111	-1 445
Hyreskostnader	-1 059	0	-1 059	-1 099	-40	-702
Övriga verksamhetskostnader	-23	0	-23	-28	-5	-20
Verksamhetskostnader totalt	-33 056	-496	-33 552	-34 385	-833	-31 288

Verksamhetskostnaderna blev 833 000 euro högre än budgeterat.

Totala kostnader för **köp av tjänster** blev 1 122 000 euro högre än budget. Trots omdisponeringar/tilläggsbudget om totalt 1 232 000 euro för köp av tjänster för verksamhetsområdet funktionsservice och sysselsättning överskreds budgeten för verksamhetsområdet med 1 181 000 euro.

Kostnaderna för färdtjänst och stöd för rörligheten överskred den ursprungliga budgeten med 585 000 euro och det ursprungliga anslaget för hemservice överskreds med 627 000 euro, medan köp av tjänster avseende ej eget producerat boende blev 1 090 000 euro högre än ursprunglig budget.

Kostnadsökningen vad gäller färdtjänst och stöd för rörligheten baserar sig på ett ökat klientantal och att klienterna utnyttjar servicen mer än under tidigare år (återhämtning från pandemiperioden). Därtill bedöms ändringen av kollektivtrafikens taxa, som innebär att självriskan för färdtjänsten är 2,50 euro per enkelresa oberoende av resans längd, ha medfört ökade kostnader.

Behovet av hemservice har ökat, likaså antalet klienter (främst minderåriga). Servicebehovet baserar sig på individuella bedömningar och behovet kan ändras beroende på hur till exempel ett sjukdomsförlopp framskrider eller hur ett barn utvecklas.

Ökningen av kostnader för köp av boendeplatser beror på ett ökat klientantal och klienter med ökade vårdbehov samt de tvistiga klinikfärdigavgifterna för vilka redogjorts ovan.

Hyreskostnaderna blev 40 000 euro högre än budgeterat, främst till följd av förändringen i fastighetsbeståndet inom förbundets dagliga verksamhet. Därutöver har de flesta andra hyrorna indexjusterats med högre belopp än budgeterat. Hyreskostnaderna blev väsentligt högre än föregående år till följd av ökning i hyresbeståndet i och med de nya verksamheterna på Mariegatan och KST ESB Lagunen.

Kostnaderna för **material, förnödenheter och varor** blev lägre än budgeterat men närmare utfallet för föregående år.

Kostnaderna för **understöd** blev 111 000 euro lägre än budget efter omdisponeringar, främst tack vare lägre kostnader för utkomststöd. Förbundsstyrelsen omdisponerade dessutom 95 000 euro av det ursprungliga anslaget för understöd till köp av tjänster inom verksamhetsområdet vuxensocialarbete.

Personalkostnaderna blev totalt 89 000 euro lägre än budget efter omdisponeringar. Förändringen av förbundets semesterlöneskuld resulterade i en kostnadsökning om 157 500 euro. Löner och lönebikostnader är högre jämfört med föregående år främst till följd av de nya verksamheterna på Mariegatan och KST ESB Lagunen samt den övertagna verksamheten Fixtjänst. Därtill ökar lönekostnaderna årligen på grund av avtalsenliga lönehöjningar.

1.5.5. Finansiella intäkter och kostnader

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvikelse	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023		2022
Finansiella intäkter och kostnader	-38	0	-38	-210	-172	-33

Nettot av finansiella intäkter och kostnader blev -210 000 euro, d.v.s. 172 000 euro lägre än budgeterat. Det förändrade ränteläget gjorde att räntekostnaderna blev 55 600 euro högre än budgeterat. Därtill har uppskattad dröjsmålsränta om drygt 131 000 euro avseende tvistiga klinikfärdigavgifter kostnadsförts.

1.5.6. Intern fördelning av verksamhetsbidrag för fastigheter och bilar

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvikelse	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023		2022
Organisationsstöd						
Interna hyresintäkter	1 234	40	1 274	1 278	4	0
Interna hyreskostnader	-76	0	-76	-78	-2	0
Tidigt stöd för barn och familj						
Interna hyreskostnader	-144	0	-144	-154	-10	0
Barnskydd						
Interna hyreskostnader	-157	0	-157	-162	-4	0
Vuxensocialarbete						
Interna hyreskostnader	-85	0	-85	-88	-3	0
Funktionservice och sysselsättning						
Interna hyreskostnader	-772	-40	-812	-796	16	0

Verksamhetsintäkter och -kostnader för fastigheter och bilar ligger under verksamhetsområdet organisationsstöd. Från och med 2023 fördelas nettot av dessa poster ut på alla verksamhetsområden som interna hyreskostnader. För 2023 uppgick nettot till 1 278 000 euro.

Avskrivningar och finansnetto redovisas inte under organisationsstödet och fördelas därför ej heller ut på något annat verksamhetsområde.

1.5.7. Investeringar

Budgetutfall för investeringar redovisas till fullo i avsnitt 2.5.

- Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023, varav byggnader om 910 600 euro, anslutningar om 6 300 euro och maskiner och inventarier om 21 900 euro.
- En planeringskommitté för nybyggnation av Svedgränd tillsattes av styrelsen den 16 maj 2023. Arbetet under 2023 gav inte upphov till några investeringskostnader.
- Medel omdisponerades till utredning över åtgärder som behöver vidtas och kostnader för detta avseende Blåbärsstigen med anledning av rekommendationer enligt utförd konditionsundersökning och utredningen påbörjades under 2023.
- Byte av värmeväxlare på Blåbärsstigen genomfördes enligt plan och den totala investeringen uppgick till drygt 18 000 euro. Räcken till en av två uteplatser anskaffades och kostnadsfördes då projektet kostade under 10 000 euro.
- I januari färdigställdes skissritningarna för projekteringen av tillbyggnad på Maskrosvägen. Därefter inväntades arbetet med boendeplanen.
- Ventilationsentreprenaden på Åkersvängen slutfördes under 2023 och den totala investeringen uppgick till 37 800 euro.
- Projektet med invändig renovering på Åkersvängen påbörjades aldrig under 2023 då arbetet med boendeplanen inväntades.
- Det ursprungliga anslaget för IT-utrustning har utökats med totalt 30 000 euro via omdisponering. Anslaget har bland annat använts till infrastruktur för de nya enheterna Mariegatan, KST ESB Lagunen och Strandgatan samt Fixtjänsts verksamhet på Fabrikgatan som togs över av KST per 1.11.2023.
- Anslaget för övriga maskiner och inventarier har omfattat bland annat möbler till både förvaltning och övrig verksamhet samt hushållsmaskiner och hjälpmedel för klientarbetet. Drygt 20 500 euro nyttjades av de nya verksamheterna på KST ESB Lagunen och Mariegatan.
- Uppgraderingen av ekonomisystemet har slutförts och projektet med servicesedlar har påbörjats under 2023. Projekten med ärendehanteringssystem, löne- och personalsystem samt vidareutveckling av Abilita Socialvård har skjutits framåt.

1.5.8. Likviditet och finansiering

Förbundets likviditet har varit god under hela verksamhetsåret och ingen nyupplåning har skett. Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023 och därmed övertog KST lån som vid övertagandet uppgick till 862 980,06 euro.

1.5.9. Väsentliga händelser efter verksamhetsårets slut

I övrigt känner inte förbundsstyrelsen till några händelser efter verksamhetsårets slut som väsentligen skulle kunna påverka bokslutet för 2023 och budgeten för 2024.

1.6. Förbundets personal

1.6.1. Antal anställda

Variationerna i personalstyrkan under året och andelen deltidsarbetande är orsaker till att årsverken bättre beskriver personalresurserna än antalet anställda ett visst datum. Ett årsverke motsvarar ett års heltidsarbete. Antal budgeterade årsarbetare omfattar inte sjuk-, moderskaps- och semestervikarier. En uppskattad kostnad för vikarier togs upp som ett skilt anslag i lönebudgeten 2023. Antal årsverken innefattar samtliga avlönade anställningar under 2023. Antalet årsverken uppgick till sammanlagt 259,59 under 2023 jämfört med 246,04 under 2022. Personalökningarna är främst hänförliga till de nystartade verksamheterna på Mariegatan och KST ESB Lagunen.

Cirka 70 procent av personalen inom Kommunernas socialtjänst k.f. arbetar i direkt klientarbete inom boende- och dagverksamhet samt personlig assistans. Många arbetar deltid, framför allt personer som är anställda i periodarbetstid samt personliga assistenter. Då det funnits utrymme för ökad personalvolym har den deltidsanställda personalen erbjudits utökad arbetstid.

Årsverken	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Organisationsstöd			
Organisationsstöd	12,85	13,10	11,79
Totalt	12,85	13,10	11,79
Tidigt stöd			
Tidigt stöd för barn och familj	19,20	20,12	20,13
Totalt	19,20	20,12	20,13
Barnskydd			
Barnskydd	9,33	9,42	9,43
Tallbacken	7,46	7,41	6,46
Totalt	16,79	16,83	15,89
Vuxensocialarbete			
Vuxensocialarbete	9,45	8,34	7,69
Beroendemottagningen	4,00	3,75	3,34
Totalt	13,45	12,09	11,03
Funktionservice och sysselsättning			
Funktionservice och sysselsättning	16,03	14,60	11,33
Personlig assistans	17,62	16,44	15,34
Boendeservice	126,18	115,19	112,53
Daglig verksamhet	37,47	37,67	40,84
Totalt	197,30	183,90	180,04
Totalt	259,59	246,04	238,88

Av antalet årsverken utgjorde 83,8 procent (217,57) kvinnor och 16,2 procent (42,02) män. Motsvarande fördelning föregående år var 84,7 procent respektive 15,3 procent.

Antalet anställda uppgick till 313 personer 31.12.2023, varav 254 var kvinnor och 59 män. Motsvarande antal föregående år var 291 personer, 242 kvinnor och 49 män.

Antal anställda 31.12.2023	Kvinnor	Män	Totalt
Fast anställda	185	34	218
Visstidsanställda	69	25	95
Totalt	254	59	313

En person anges inte som visstidsanställd om denne vid sidan av den tidsbundna befattningen har ett ordinarie tjänste- eller arbetsavtalsförhållande.

1.6.2. Friskvård och hälsa

Förutom lagstadgad företagshälsovård erbjuds anställda inom KST även sjukvård på allmänläkarnivå, tillhandahållen av Cityläkarna Ab. Den lagstadgade delen utgör drygt hälften av bruttokostnaden för företagshälsovården. I den lagstadgade företagshälsovården ingår arbetsplatsutredningar, besök hos företagshälsovårdare/-läkare för bevarande av arbetsförmåga och hälsoundersökningar (regelbundna hälsoundersökningar vart tredje år samt hälsoundersökningar för nyanställda). Sjukvård på allmänläkarnivå innefattar besök hos företagsläkare och företagshälsovårdare/sjukskötare samt begränsade laboratorie- och röntgenundersökningar som ordinerar av läkare. Ingen specialistvård ingår, så vid remittering till ÅHS eller annan specialistläkare bekostar personalen detta själva.

Bruttokostnaden för företagshälsovården uppgick till 103 360 euro under 2023, vilket kan jämföras med 69 667 euro under 2022. Det är en markant ökning som delvis beror på att verksamheten kommit i gång till fullo efter pandemin. Organisationen har medvetet satsat på ett utökat samarbete med fokus på förebyggande insatser som kommer att fortgå även under år 2024. Kostnadsökningen finns till stor del inom besök och grupphandledning med företagspsykolog samt företagsfysioterapeut, där vi nyttjar samarbetet i syfte att stärka arbetshälsan och minska sjukfrånvaro. Den totala kostnaden för företagshälsovård motsvarar i genomsnitt 330 euro per anställd. FPA ersätter 60 % av kostnaderna för förebyggande företagshälsovård och 50 % för sjukvård. Det finns ett kalkylerat maximibelopp för ersättningen som betalas till arbetsgivare och FPA ersätter i första hand kostnader som hänför sig till ersättningsklass I (förebyggande företagshälsovård). KST har inte nått upp till maximibeloppet och får därmed högsta möjliga ersättning.

Företagshälsovårdskostnader	2023	2022	2021	2020
Bruttokostnad i euro	103 360	69 667	65 602	55 531
Kostnad i genomsnitt per årsverken	398,17	283,15	274,62	329,85
Kostnad i genomsnitt per anställd	330,22	239,41	237,69	258,28

Friskvårdsförmånen höjdes från 150 euro till 250 år 2023. Under året har 241 anställda nyttjat friskvårdsförmånen till ett värde av totalt 46 958 euro, varav 25 756 euro använts till motionsaktiviteter, 2 965 euro till kulturaktiviteter och 18 237 euro till massage.

Personalens hälsorelaterade frånvaro har gått ner något från föregående år. Totalt registrerades 6 882 sjukfrånvarodagar år 2023, vilket är en minskning med 320 dagar från år 2022. Det har varit intensiva år för personalen med hög arbetsbelastning under en längre tid, vilket till viss del påverkat arbetshälsan. Svårigheten att rekrytera inom vissa yrkesgrupper har också ökat belastningen på den befintliga personalen, där särskilt vikariat varit svåra att tillsätta. Sjukfrånvarostatistiken påverkas även av ett flertal långtidssjukskrivningar som inte är arbetsrelaterade.

Hälsorelaterad frånvaro	2023	2022	2021	2020
Kalenderdagar	6 882	7 202	5 953	5 064
Dagar i genomsnitt per årsverken	26,5	29,3	24,9	30,3
Dagar i genomsnitt per anställd	22,0	24,7	21,6	23,7
Sjukfrånvaroprocent	7,26	8,02	6,83	8,24

FPA betalar sjukdagpenning för tiden efter att självrisktiden har utgått. Självrisktiden är i regel insjuknandedagen och de direkt därpå följande 9 vardagarna. Som vardag räknas även lördagar och dag före helg. Under 2023 betalade FPA ersättning för sjukdagpenning till KST för 2 856 dagar till en summa av 154 930 euro. Oavlönad sjukfrånvaro uppgick till 289 dagar.

Totalt noterades 21 arbetsolycksfall och antalet sjukfrånvarodagar på grund av arbetsolycksfall uppgick till 109 dagar.

1.6.3. Utbildning

Under året har personalen både deltagit i allmänna personalutbildningar såsom första hjälp-utbildning och yrkesspecifika utbildningar för att fortbilda sig inom sitt verksamhetsområde. Flertalet anställda deltog i Socionomdagarna, kurser om medberoende och drogproblematik. Löneadministrationen deltar årligen i aktuella webinarium kring bland annat inkomstbeskattning och arbetsgivaravgifter. För 2023 har KST erhållit bidrag från landskapsregeringen för utbildningskostnader om totalt 63 300 euro.

Nedan uppges några ytterligare yrkesspecifika utbildningar som genomförts under året.

- Ledningsgruppen genomgick en baskurs i systemiskt socialt arbete i syfte att skapa sig en förståelse för huruvida det är ett arbets sätt som KST ska implementera i sin verksamhet.
- Delar av barnskyddets personal har genomgått en omfattande utbildning i PRIDE-metoden för att KST själva kunna bedriva förberedande utbildningar för familjehem.
- Metodteamet och personal från vuxensocialarbete och från funktionservice utbildade sig under 2023 till Nepsy-coacher. Detta i syfte att inom organisationen öka kunskapen om och förståelsen för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Delar av personalen inom samtliga verksamhetsområden deltog i en kurs om kommunalt förvaltningsförfarande på Åland innehållande kommunalförvaltningens grunder.
- All ny personal inom specialomsorgen har deltagit i intern utbildning i Positive Behaviour Support.
- Chefer och förmän deltog i början av året i ett utbildningstillfälle med fokus på konflikthantering som en del i en ledarskapsutbildning.

1.7. Kvalitet

Arbetet med att säkra och förbättra kvaliteten i servicen består av flera sammanlänkade beståndsdelar. Kvalitetssäkringen inom KST är fortfarande mestadels reaktiv, det vill säga att man reagerar på brister som identifierats efter att en händelse uppstått. Detta sker främst genom systemet för avvikelserapportering men också genom att de anmärkningar enligt Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården som riktas mot KST noga analyseras.

Den absolut vanligaste formen av avvikelserapport som skrivs är klienttillbud inom specialomsorgen. Dessa följs alltid upp tillsammans med metodhandledare i samband med enheternas handledningsmöten, för att se om något i miljö, bemötande eller pedagogik behöver förändras. Antalet avvikelserapporter under 2023 är något färre än under 2022, men inte så mycket färre att det går att utläsa någon trend.

Antalet personuppgiftsincidenter har minskat under 2023 jämfört med 2022. Arbetet med att ytterligare minska riskerna för sådana incidenter pågår kontinuerligt.

Under 2022 antogs organisationens plan för egenkontroll och under 2023 har det upprättats enhetsspecifika planer för egenkontroll.

Enligt organisationens policy för intern kontroll ska en plan för intern kontroll antas av förbundsstyrelsen i maj 2024. Under 2023 har verksamhetsområden påbörjat arbetet med att ta fram dessa genom att utföra riskanalyser i enlighet med anvisningarna för intern kontroll.

1.8. Uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen

1.8.1. Den nya organisationen

Förbundet har avverkat sina tre första verksamhetsår med både en ny organisation och ny lagstiftning. Ännu är det mycket arbete kvar med att forma verksamheten och få allt på plats, då förbundets verksamhet fortfarande är i ett uppbyggnadsskede. Detta kommer att prägla arbetet under kommande verksamhetsår och administrationen kommer att ha en fortsatt hög belastning.

I budgeten för 2024 finns ett anslag om 20 000 euro upptaget för effektivitetsrevision.

1.8.2. De kommande årens utmaningar

KST är i en situation där ägarkommunerna vill att kostnaderna för KST ska minska samtidigt som förvaltningen vid KST ser att man ännu inte når upp till den nya socialvårdslagens krav och målsättningar samt att det finns ett stort utvecklingsbehov inom administrationen och insatser inom förvaltningen.

Under verksamhetsåret 2023 presenterades en boendeplan för förbundsstyrelsen. Den visar på att det i dagsläget finns ett stort tryck på boendeplatser och även ett stort framtida behov. Klienter som beviljats boendeplats inom specialomsorgsprogrammet men som inte erhållit servicen är 20 individer. Vid en tillbakablick syns att många individer med funktionsnedsättning har bott hemma under lång tid med åldrande föräldrar. Det förefaller vara möjligt i en allt minskande omfattning.

Ett nytt boende på Svedgränd med ca 20 platser planeras färdigställas under 2027. Den boendeplanering som inletts är grundbulten i utökandet av boendeplatser som behövs för att täcka kommande behov. KST ser möjligheter till att effektivisera och omfördela resurser inom boendeservicen, men detta är inte möjligt att göra från en dag till en annan utan det hänger även ihop med att KST har ändamålsenliga lokaler, boenden med olika inriktningar, stabila klient- och personalgrupper. Vi ser att detta kommer att kunna ske när nya Svedgränd är byggt. För budgetåret 2024 och planåren 2025–2026 finns ett investeringsanslag om totalt 8,25 Meur för projektering och byggnation på Svedgränd. I och med att antalet boendeplatser utökas kommer det nya boendet att innebära en kostnadsökning från och med färdigställandet under 2027, där driftskostnaderna främst består av personalkostnader och det även tillkommer årliga avskrivningar samt kapitalkostnader. Avskrivningstiden är 40 år enligt nuvarande avskrivningsplan, vilket ger en planavskrivning om 206 250 euro per år vid en investering om 8,25 Meur.

Under 2024 planeras såväl projektering och start av invändig renovering som projektering av utbyggnad av Blåbärsstigen. En utbyggnad av korttidsvården i anslutning till boendeservice på Blåbärsstigen med fem nya platser skulle uppfylla det utökade behov av avlastningsplatser som finns. Tidigare har enbart specialomsorgsklienter erbjudits avlastning, men med nya socialvårdslagen har det tillkommit en ny klientgrupp inkluderande exempelvis klienter med psykisk ohälsa, NPF och utmattning. Dessa klienter har idag svårigheter att få sin lagstadgade avlastning. Vidare finns ett behov av att separera korttidservicen för individer som fyller 18 år och korttidsvården som riktar sig till barn. Utan utökning av korttidsplatser för barn och unga vuxna kan KST inte erbjuda den lagstadgade avlastningen. Om servicen utökas kan dessutom unga individer bo kvar längre i sitt eget hem med sina anhöriga som närstående vårdare, samtidigt som lämplig framtida boendeservice kartläggs. Avlastning som serviceform är ur kostnadssynvinkel att föredra framom dygnet runt-boende. Investeringskostnaden för utbyggnaden uppgår till ca 1 Meur. Avskrivningstiden är 40 år enligt nuvarande avskrivningsplan, vilket ger en planavskrivning om 25 000 euro per år. Driftskostnaderna, vilka främst består av personalkostnader, uppskattas till ca 400 000 euro per år.

För närvarande saknas intensifierade boendestödsinsatser och stödboende samt serviceboende för personer med psykisk sjukdom och/eller substansberoende på Åland. Vissa klienter har en boendelösning som inte är optimal varken ur ett innehållsmässigt eller ekonomiskt perspektiv. Andra klienter bor hemma och den situationen är ohållbar och skapar samsjuklighet i hela familjer. Avsaknaden av service innebär att servicen i stället verkställs genom köp av tjänster utanför Åland. En placering utanför Åland är inte alltid möjlig och ibland rent kontraproduktiv, då situationen skapar ytterligare utanförskap. Detta kan innebära att klienterna inte kan erbjudas den service de behöver. Socialarbetarna saknar i praktiken konkreta verktyg i sitt arbete för att hjälpa klienterna. Ärendena är komplexa och svåra att lösa. Avsaknaden av service på rätt nivå (t.ex. stödboende och serviceboende) leder till ökat behov av ordnande av tillfälligt boende, då dessa klienter sällan klarar av ett självständigt boende och därför riskerar bli vräkta och hemlösa. Eftersom ett härbärge saknas på Åland och KST inte har egna lösningar för ordnande av inkvartering och tillfälligt boende är KST beroende av att privata aktörer är villiga att erbjuda inkvartering mot betalningsförbindelse. Klienterna har sällan möjlighet att hitta nya boendeanternativ pga. tidigare misskötsel av sin bostad, störningar och betalningsanmärkningar och lyckas av dessa anledningar inte heller alltid erhålla en bostad från sin hemkommun.

Målsättningen för planåren 2025–2026 är att verksamhetsområdena vuxensocialarbete och funktionservice och sysselsättning utreder och utvecklar möjligheterna till ett mer intensifierat boendestöd/serviceboende för personer med psykisk sjukdom och/eller beroendeproblematik. Om det framgent inte finns resurser för dessa insatser kan detta leda till ökad hemlöshet, kriminalitet, missbruk och försämrat psykiskt mående samt ökade kostnader inom övrig socialservice så som missbrukarvård, utkomststöd etc samt inom övriga samhällssektorer. Klinikfärdigavgifter kommer att debiteras av ÅHS om inte lämpliga boendeplatser finns för klienterna. Med rätt insatser på Åland ges bättre möjlighet att rehabilitera och träna klienterna till självständigt boende i trygg hemmiljö, vilket kan leda till betydande samhällsekonomiska vinster. Kostnaden för ovanstående insatser har inte kunnat beräknas, då en noggrannare utredning först behöver göras.

Landskapsregeringen föreslår en ändring av landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag som syftar till att lindra effekterna av rikets ändringar av bostadsbidragslagen och därmed skära ned bostadsbidraget så lite som möjligt. De ändringar som föreslås kommer att medföra en förskjutning av kostnader från landskapet till KST, då nedskärningarna i bostadsbidraget förväntas öka behovet av utkomststöd. I Finland sköts såväl bostadsbidrag som utkomststöd av FPA, medan utkomststödet på Åland handhas av KST. En förskjutning från bostadsbidrag till utkomststöd innebär även mer administration, då bostadsbidraget administrativt är en betydligt lättare stödform. Utkomststöd är också mer integritetskränkande.

1.8.3. Finansiering, budget och ekonomiplan

Ovanstående satsningar på boende, avlastning och service för personer med psykisk sjukdom och/eller beroendeproblematik kommer att ha effekter på kommande års drifts- och investeringsbudget.

Enligt förbundets grundavtal finansieras större investeringar genom landskapsandelar och/eller lån, medan mindre investeringar kan finansieras med eget kapital. Detta innebär att förbundet kommer att öka sin lånestock väsentligt inom loppet av några år.

1.8.4. Rättegångar och tvister

Som nämnts ovan har KST blivit instämda till förvaltningsdomstolen av två medlemskommuner avseende betalningsansvaret för klinikfärdigavgifter till ÅHS. Förbundet har gjort avsättningar för dessa tvistiga kostnader inklusive uppskattad dröjsmålsränta per 31.12.2023. Motparterna yrkar dessutom på ersättning för sina rättegångskostnader. För dessa kostnader har ingen avsättning gjorts.

Därutöver har ytterligare avsättningar gjorts för klinikfärdigavgifter inklusive uppskattad dröjsmålsränta från ÅHS avseende andra klienter där KST motsätter sig debiterade avgifter.

De totala avsättningarna uppgår till 1 499 281,06 euro per 31.12.2023. Om förbundet skulle bli tvunget att betala ovanstående avgifter kommer medlen att begäras in från medlemskommunerna enligt fastslagen fördelning i enlighet med grundavtalet.

Ett fåtal klienter har besvärat sig till förvaltningsdomstolen över förbundsstyrelsens beslut. Ärendena har ännu inte avgjorts. Med beaktande av den information som finns tillgänglig i nuläget förväntas dock inte utfallet av dessa ha någon väsentlig inverkan på förbundets resultat.

1.9. Intern kontroll och riskhantering

Förbundets policy för intern kontroll och riskhantering antogs av förbundsstyrelsen den 16 mars 2021. Den interna kontrollen och riskhanteringen är i ett relativt tidigt skede i förbundets verksamhet och målsättningen är att stegvis integrera förhållningssättet, så att den nya policyn är implementerad senast då mandatperioden 2024–2027 inleds.

Initialt ligger fokus för den interna kontrollen och riskhanteringen på skapandet av en stabil organisation. Den nya organisationen som inkluderar både nya personalgrupper och nya serviceformer kommer att behöva den pågående mandatperioden för att få de grundläggande delarna för verksamheten på plats.

1.9.1. Syfte

Målet med den interna kontrollen och riskhanteringen är att med rimlig grad av säkerhet kunna säkerställa att:

- förbundets verksamhet är ekonomisk och når sina mål,
- informationen och rapporteringen om förbundets verksamhet och ekonomi är tillräcklig och tillförlitlig,
- förbundets verksamhet efterlever lagar, anvisningar av myndigheter och beslut av förbundets organ samt att
- egendom och övriga resurser tryggas.

Med en rimlig grad av säkerhet menas att en avvägning ska göras mellan kontroll och nytta. I bedömningen ska inte bara ekonomiska faktorer vägas in, utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för förbundets samtliga verksamheter. Med en god intern kontroll som säkerställer att förbundet utför sina åtaganden på ett säkert och korrekt sätt vårdas förtroendet för förbundet och dess varumärke.

1.9.2. Byggstenar

Att ordna intern kontroll är en del av förbundets dagliga ledning, styrning av verksamheten och säkerställande av tjänsternas kvalitet. Den interna kontrollen är inte ett mål i sig utan ingår i verksamhets- och ekonomistyrningen. Den är ett hjälpmedel för att arbeta målinriktat och att problem förutses och förebyggs innan de uppstår. Den interna kontrollen och riskhanteringen ska inte betraktas som en enskild, fristående åtgärd, utan behöver ta fasta på flera olika aspekter som bedrivandet av en verksamhet innebär. Den interna kontrollen och riskhanteringen inom förbundet ska därför byggas upp och utvecklas utifrån fyra byggstenar. De fyra byggstenarna är:

1. en stabil organisation beträffande
 - a. struktur (ordning och reda),
 - b. kultur (värderingar och normer som kommer till uttryck i ord och handling),
 - c. ledarskap (goda föredömen) och
 - d. kompetens (rätt kunskap på rätt plats).
2. kartläggning och beskrivning (riskanalys)
3. åtgärder och kontroller (riskhantering) samt
4. uppföljning.

En stabil organisation ger rätt förutsättningar för en god intern kontroll. Kartläggning och beskrivning, åtgärder och kontroller samt uppföljning är grundstommen i arbetet med den interna kontrollen.

De styrdokument som antas och den rapportering som sker på basen av föreliggande grunder ska ta fasta på den helhet som beskrivs ovan.

En stabil organisation

Förbundets grund för struktur är det finns ett tydligt uppdrag, en tydlig ansvarsfördelning och ett tydligt ansvarsutkrävande. Detta verkställs bland annat genom att samtliga styrdokument är på plats och uppdateras kontinuerligt, att process- och rutinbeskrivningar finns och att bokförings-, ekonomi- och verksamhetssystem är funktionella.

Förbundets kultur är summan av värderingar och normer och hur de kommer till uttryck i ord och handling. Förtroendevalda och anställda ansvarar alla för att skapa en trygg arbetsmiljö inom förbundet, där åtaganden fullföljs och problem och risker hanteras genom att alla känner sig bekväma med att ta upp farhågor och misstag och konstruktiv problemlösning som inte innebär skuldbeläggande. Förbundet har en formellt antagen värdegrund; kompetens, smidighet och trygghet. Denna värdegrund ska minst en gång per år vara tema för de personalmöten som ordnas för de olika personalgrupperna. Ledningsgruppen ska fungera som stöd vid arrangerandet av dessa temamöten.

Strukturen och kulturen förstärks och bekräftas genom de ord och handlingar som ledarskapet i förbundet väljer. Både det politiska och det operativa ledarskapet ska i sitt uppdrag agera enligt de värderingar och normer som förbundet officiellt slagit fast. De anställda som innehar personalansvar ska genomgå ledarskapsutbildning. Efter genomgången ledarskapsutbildning ska möjlighet till handledning erbjudas.

Genom att tillgodose behovet av kompetens i förbundet säkerställs att rätt förutsättningar finns för verkställande av förbundets uppdrag. Kompetensen förstärks även genom en välfungerande information och kommunikation.

Riskanalys

Att kartlägga och beskriva risker (så kallad riskanalys) är avgörande för de efterföljande besluten om åtgärder och kontroller (det vill säga riskhanteringen). Genom riskanalyserna ringas riskerna in på ett systematiskt sätt och värderas, vilket kräver reflektion och utredningar. Analyserna ska bygga på den fakta som finns, en aktiv omvärldsanalys och faktainsamling för en bred och djup förståelse. Med risk avses en eventuell skadlig händelse eller faktor som, om den blir verklighet, kan orsaka förluster, äventyra uppnående av målen, kommunalförbundets verksamhet, dess kontinuitet eller utnyttjande av möjligheter. Utnyttjande av möjligheter innebär att uppnående av mål kan säkerställas, att verksamheten kan göras lättare, bättre, effektivare eller ge besparingar. Förbundets risker delas in i strategiska risker, operativa risker, ekonomiska risker samt i skaderisker. En del av riskerna är interna och en del sådana som kommer utifrån.

- Strategiska risker anknyter till organisationens mål på lång sikt, kritiska framgångsfaktorer och osäkerhetsfaktorer som riktar sig mot dem.
- Operativa risker är risker som anknyter till organisationens dagliga verksamhet, processer och system.
- Ekonomiska risker är flera olika risker som anknyter till ekonomisk balans, investeringar och penningprocesser såsom likviditet, finansiering och placeringar.

- Skaderisker orsakas av oväntade och plötsliga, ofta försäkringsbara händelser som kan leda till olycka, att något går sönder eller att skadestånd måste betalas.

En riskanalys ska göras för varje verksamhetsområde inklusive organisationsstöd. Riskerna i analysen ska kategoriseras enligt indelningen i punkten ovan. Som stöd i arbetet fungerar följande frågeställningar:

- Vilka större risker finns det som hotar att målen för verksamheten inte uppnås?
- Vad kan hindra att regler och avtal inte följs?
- Vilka avsiktliga eller oavsiktliga fel kan uppstå?

Analysen uppdateras vid behov för att säkerställa att den omfattar aktuella risker. Förutom att det ska finnas en aktuell riskanalys för verksamhetsområdena, ska riskanalyser även alltid genomföras i samband med verksamhetsplanering, förändringsprocesser, uppbyggnad av rutiner och processer och liknande projekt och åtgärder.

Identifierade risker ska värderas utifrån en bedömning av sannolikheten för att risken inträffar och vilken konsekvens för verksamheten risken medför.

Riskhantering

Riskanalysen ska leda till en bedömning av och beskrivning av hur riskerna hanteras och om hur uppföljande kontroller ska genomföras, vad gäller de medelhöga och kritiska riskerna. Planerade åtgärder och uppföljande kontroller ska dokumenteras i en intern kontrollplan. Liksom riskanalyserna görs en intern kontrollplan upp för varje verksamhetsområde som bygger på den genomförda riskanalysens slutsatser. Genom kontrollerna säkerställs att riskerna hanteras enligt de beslut som fattats. Kontrollerna kan vara manuella eller automatiska, genomföras enligt plan eller utföras slumpvis. Samtliga kontroller ska dock kunna beskrivas utifrån vilket syftet är med dem och vilka risker som motverkas genom dem. Kontrollmetoderna ska regelbundet utvärderas för att säkerställa att de uppfyller sin funktion och inte bara används på grund av slentrian.

En intern kontrollplan ska minst innehålla:

- vilka rutiner och kontrollmoment som ska göras,
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen och kvantiteten),
- vem som ansvarar för att utföra uppföljningen,
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske samt
- genomförd riskbedömning.

Arbetet med interna kontrollplanerna ska vara en naturlig del av budgetprocessen, under vilken de årliga uppdateringarna av planen sker. Detta understöder målet om en fullständig riskhantering, det vill säga att riskperspektivet har inkluderats i all verksamhet. Riskhanteringen ska med andra ord implementeras genom de rutiner och processer som byggs upp kring dagliga arbetsmoment som tar verksamheten från mål till resultat.

Uppföljning

Resultatet av den interna kontrollen som genomförs för varje enskilt verksamhetsområde ska rapporteras till förbundsstyrelsen. Samtidigt ska verksamhetsområdena redovisa för antagen intern kontrollplan för det kommande verksamhetsåret. Med utgångspunkt i verksamhetsområdenas rapporter ska förbundsstyrelsen utvärdera förbundets samlade system för intern kontroll samt

beskriva eventuella förslag på åtgärder för förbättring av förbundsgemensamma rutiner. I utvärderingen ska åtminstone följande analyseras:

- Ändamålsenligheten i beslutade planer för intern kontroll. Täcker planerna väsentliga områden, omfattar kontrollerna både kärnverksamhet och ekonomi/stödverksamhet?
- Genomförande och utfall av utförda kontroller. Har planerade kontroller genomförts på ett lämpligt sätt, vad visar utfallet av kontrollerna?
- Hanteringen av brister som identifierats genom den interna kontrollen. Har felaktigheter korrigerats, har allvarliga brister kommunicerats i enlighet med denna policy?
- Eventuella förslag till förbättringar av de förbundsövergripande processerna för intern kontroll som redovisats av respektive verksamhetsområde.

Utvärderingen inkluderas i bokslutets verksamhetsberättelse och utgör således förbundsstyrelsens beskrivning av hur den interna kontrollen och riskhanteringen har ordnats och om de centrala slutsatserna

Om det under redovisningsperioden noteras betydande risker, ska verksamhetsområdena omedelbart rapportera dem till ledningen, som i sin tur omedelbart ska vidta behövliga åtgärder.

1.9.3. Roller och ansvar

Förbundsstämman beslutar om förvaltningsstadgan som innehåller grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen. Stämman godkänner även förbundets bokslut som innehåller en redogörelse för den interna kontrollen och riskhanteringen. Samtliga representanter och förtroendevalda har ett ansvar att agera och anmäla avvikelser och risker till ledningen och känna till den interna kontrollens och riskhanterings betydelse med hänsyn till sitt egna uppdrag och sitt organs mål.

Förbundsstyrelsen antar förbundsövergripande styrdokument för genomförande och uppföljning av förbundets interna kontroll och riskhantering. Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen och riskhantering och ansvarar tillsammans med förbundsdirektören för ordnandet, översynen och genomförandet av den interna kontrollen och riskhanteringen. Förbundsstyrelsen och förbundsdirektören ska tillsammans med den övriga organisationen fortlöpande delta i utvecklingen av den interna kontrollen och riskhanteringen. Styrelsen rapporterar i bokslutets verksamhetsberättelse om hur den interna kontrollen och riskhanteringen har ordnats och om de centrala slutsatserna. För utförande av sitt kontrolluppdrag har förbundsstyrelsen och förbundsdirektören rätt att få alla nödvändiga uppgifter om och dokument som gäller kommunalförbundet.

På basen av antagna styrdokument kan närmare anvisningar gällande det operativa arbetet med den interna kontrollen och riskhanteringen ges. Förbundsdirektören och områdescheferna ansvarar för att riskanalyser genomförs inom respektive verksamhetsområde (inklusive organisationsstöd). Nämnda tjänstemän godkänner även interna kontrollplaner för sitt verksamhetsområde och ansvarar för uppföljningen. Vid genomförande av riskanalyser och uppgörande av kontrollplaner ska de av förbundsstyrelsen och ledningsgruppen antagna styrdokument följas. Medlemmarna av ledningsgruppen, områdescheferna och enhetscheferna ansvarar för att inom sina befogenhetsområden reagera på de resultat som framkommer i den interna kontrollen och på vederbörligt sätt hantera, åtgärda och förebygga de problem som uppdygats. Cheferna svarar för att personalen har tillräckliga kunskaper om den interna kontrollen och riskhanteringen och att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Samtliga anställda har ett individuellt ansvar att anmäla avvikelser och risker till närmaste överordnad. Syftet med detta är att ansvarspersoner inom förvaltningen omgående ska få signaler om de fel och brister som förekommer och därmed direkt kunna vidta åtgärder. Alla ska känna till den interna kontrollens och riskhanterings betydelse med hänsyn till sina egna uppdrag och mål och följa antagna styrdokument gällande den interna kontrollen och riskhanteringen.

Alla anställda och medborgare ska också ges möjlighet att anonymt anmäla allvarliga oegentligheter som har begåtts av en person inom förbundets organisation. Dessa farhågor ska rapporteras till förbundets revisorer alternativt kvalitets- och metodchefen. Om farhågorna berör någon av dessa ska det i stället rapporteras till förbundsdirektören.

Revisorerna ska granska att den interna kontrollen och riskhanteringen har ordnats på behörigt sätt.

1.9.4. Allmän redogörelse

Förbundets styrdokument samt process- och rutinbeskrivningar är ännu i uppbyggnadsfasen, då KST har en relativt ny organisation. Under verksamhetsåret har riskanalyser gjorts enhetsvis, vilket under 2024 ska leda fram till planer för intern kontroll, i enlighet med policy för intern kontroll.

Tjänsteinnehavare med beslutanderätt är skyldig att, i löpande nummerordning, föra förteckning över fattade tjänstemannabeslut.

Faktura för betalning ska granskas och godkännas av minst två skilda personer anställda i förbundet. Förbundet har elektronisk fakturahantering, vilket innebär att varje faktura hanteras av minst två personer som elektroniskt signerar den innan utbetalning kan ske. Under verksamhetsåret 2023 har hanteringen av utländsk valuta tagits i bruk i systemet för elektronisk fakturahantering. Tidigare hanterades fakturor med annan valuta än euro manuellt.

Förbundets avtal finns samlade i mappar och förvaras i brandsäkert arkiv. Förbundets verksamhet och tillgångar är försäkrade mot skador i tillräcklig omfattning.

Olycksfalls- och tillbudsrapporteringen inom förbundet är systematisk och sammanställs kontinuerligt gällande såväl klienter som arbetsolycksfall. Arbetsolycksfallen medför automatiskt att företagshälsovård och försäkringsbolag involveras.

1.10. Ekonomisk översikt

1.10.1. Räkenskapsperiodens resultat

Belopp i 1 000 euro	2023	2022
Verksamhetsintäkter	30 795	28 260
Verksamhetskostnader	-34 385	-31 288
Verksamhetsbidrag	-3 589	-3 029
Landskapsandelar	4 092	3 320
<i>Finansiella intäkter och kostnader</i>		
Ränteintäkter	13	0
Övriga finansiella intäkter	1	0
Räntekostnader	-91	-32
Övriga finansiella kostnader	-133	-2
Årsbidrag	294	258
Avskrivningar	-304	-268
Räkenskapsperiodens resultat	-10	-10
Bokslutsdispositioner	10	10
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0	0
Resultaträkningens nyckeltal	2023	2022
Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %	89,6 %	90,3 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	96,7 %	96,3 %

1.10.2. Finansieringsanalys

Belopp i 1 000 euro	2023	2022
Verksamhetens kassaflöde		
Årsbidrag	294	258
Korrektivposter till internt tillförda medel	719	1 119
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	-1 110	-311
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	0	5
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-98	1 072
Finansieringens kassaflöde		
<i>Förändringar i lånebeståndet</i>		
Ökning av långfristiga lån	863	0
Minskning av långfristiga lån	-639	-305
Förändring av kortfristiga lån	315	-36
Förändringar i eget kapital	0	-339
Övriga förändringar i likviditeten	-1 426	-339
Finansieringens kassaflöde	-888	-1 020
Förändring av likvida medel	-985	52
Likvida medel 31.12	4 113	5 098
Likvida medel 1.1	5 098	5 046
Finansieringsanalysens nyckeltal	2023	2022
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år (1 000 euro)	911	894
Intern finansiering av investeringar, %	26,4 %	84,5 %
Låneskötselbidrag	0,93	0,78
Likviditet, kassadagar	41,6	58,2

Intern finansiering av investeringar, % = årsbidrag / egenanskaffningsutgiften för investeringar x 100

Egenanskaffningsutgiften för investeringar = investeringsutgifter – finansieringsandelar för investeringsutgifter

Låneskötselbidrag = (årsbidrag + räntekostnader) / (räntekostnader + amorteringar på lån)

Likviditet, kassadagar = 365 dagar x likvida medel 31.12 / Kassabetalningar under räkenskapsperioden

Kassabetalningar = verksamhetskostnader + räntekostnader + övriga finansiella kostnader + investeringsutgifter + minskning av långfristiga lån

1.10.3. Balansräkning

Belopp i 1 000 euro	31.12.2023	31.12.2022
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	110	132
Förskottsbetalningar	2	1
	112	133
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	22	15
Byggnader	5 012	4 245
Maskiner och inventarier	262	195
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	8	20
	5 303	4 476
Placeringar		
Aktier och andelar	1	1
	1	1
BESTÅENDE AKTIVA TOTALT	5 416	4 609
FÖRVALTADE MEDEL		
Donationsfondernas medel	562	529
FÖRVALTADE MEDEL TOTALT	562	529
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Varulager	18	0
	18	0
Fordringar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	257	187
Övriga fordringar	234	249
Resultatregleringar	2 160	1 401
	2 651	1 838
Kassa och bank		
Kassa och bank	4 113	5 098
	4 113	5 098
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT	6 781	6 936
AKTIVA TOTALT	12 760	12 074

Belopp i 1 000 euro	31.12.2023	31.12.2022
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Grundkapital	1 661	1 661
EGET KAPITAL TOTALT	1 661	1 661
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER		
Avskrivningsdifferens	230	240
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER TOTALT	230	240
AVSÄTTNINGAR		
Övriga avsättningar	1 499	780
AVSÄTTNINGAR TOTALT	1 499	780
FÖRVALTAT KAPITAL		
Donationsfondernas kapital	562	529
Övrigt förvaltad kapital	242	166
FÖRVALTAT KAPITAL TOTALT	804	695
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	1 231	1 466
Lån från offentliga samfund	1 608	1 150
	2 839	2 615
Kortfristigt		
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	484	235
Lån från offentliga samfund	184	118
Erhållna förskott	0	0
Leverantörsskulder	1 443	1 404
Övriga skulder	274	260
Resultatregleringar	3 342	4 065
	5 726	6 082
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	8 565	8 698
PASSIVA TOTALT	12 760	12 074

Balansräkningens nyckeltal	31.12.2023	31.12.2022
Soliditet, %	14,8 %	15,7 %
Relativ skuldsättningsgrad, %	24,6 %	27,5 %
Lånestock 31.12, 1 000 euro	3 507	2 968
Lån och hyresansvar 31.12, 1 000 euro	7 949	4 715

Soliditet, % = (eget kapital + avskrivningsdifferens och reserver) / (hela kapitalet – erhållna förskott) x 100

Relativ skuldsättningsgrad, % = (främmande kapital – erhållna förskott) / driftsinkomster x 100

Driftsinkomster = verksamhetsintäkter + skatteinkomster + landskapsandelar för driftsekonomin)

Lånestock = främmande kapital – (erhållna förskott + leverantörsskulder + resultatregleringar + övriga skulder)

Lån och hyresansvar = lånestock + hyresansvar

1.10.4. Totala inkomster och utgifter

Belopp i 1 000 euro	2023	2022
INKOMSTER		
Verksamhet		
Verksamhetsintäkter	30 795	28 260
Landskapsandelar	4 092	3 320
Ränteintäkter	13	0
Övriga finansiella intäkter	1	0
Investeringar		
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	0	5
Finansieringsverksamhet		
Ökning av långfristiga lån	863	0
Ökning av kortfristiga lån	315	0
Ökning av eget kapital	0	0
Totala inkomster	36 079	31 585
UTGIFTER		
Verksamhet		
Verksamhetskostnader	34 385	31 288
Räntekostnader	91	32
Övriga finansiella kostnader	133	2
Avsättningar	-719	-780
Investeringar		
Investeringsutgifter	1 110	311
Finansieringsverksamhet		
Minskning av långfristiga lån	639	305
Minskning av kortfristiga lån	0	36
Totala utgifter	35 638	31 194
Totala inkomster - totala utgifter	441	391
Avstämning		
Avstämning	2023	2022
Förändring av likvida medel	-985	52
Övriga förändringar i likviditeten	1 426	339
Totalt	441	391

2. BUDGETUTFALL

2.1. Ekonomiska styrprinciper

I budgeten godkänner förbundsstämman anslaget för KST för totala intäkter och kostnader, förbundets investeringar samt övergripande målsättningar för verksamheten.

Efter att budgeten antagits godkänner förbundsstyrelsen dispositionsplaner för varje verksamhetsområde som bygger på budgeten. I samband med godkännande av dispositionsplanerna fastställs vem som godkänner verifikat och ansvarar för delanslagen inom verksamhetsområdena. Förbundsstyrelsen kan under året ändra dispositionsplan inom enskilt verksamhetsområde om behov av omfördelning av medel uppstår. Eventuella ändringar av verksamhetsområdets målsättningar ska dock alltid godkännas av förbundsstämman.

Ändringar i budgeten, som innebär att det totala anslaget för samtliga verksamhetsområden (på nettonivå exklusive kommunandelar) påverkas eller att övergripande målsättningar ändras, ska beredas inför förbundsstämman så att stämman hinner behandla ändringsförslagen under budgetåret.

Efter utgången av budgetåret är det endast i undantagsfall möjligt att göra ändringar i budgeten. När bokslutet är undertecknat kan förslag om ändringar i budgeten inte längre ges till förbundsstämman.

Förbundsstyrelsen kan fatta beslut om betalningar som är obligatoriska för kommunalförbundet och som ska betalas i brådslande ordning, trots att det saknas tillgängliga anslag för ändamålet. Förbundsstyrelsen ska då utan dröjsmål ge stämman ett förslag om att anslag ska beviljas eller anslaget höjas.

2.2. Överskridning av budgeten

På förbundsstyrelsens möte 27.11.2023 presenterades en helårsprognos som visade på en uppskattad överskridning av verksamhetskostnaderna med 651 000 euro och en prognosticerad ökning av kommunernas betalningsandelar med 501 000 euro. Styrelsen beslutade på samma möte om omdisponeringar och föreslog inför förbundsstämman en tilläggsbudget om 496 000 euro i verksamhetskostnader avseende Svedgränd som godkändes av stämman 15.12.2023. Tabellen nedan visar en jämförelse mellan den slutliga budgeten, prognosen och det slutliga utfallet.

Resultaträkning	Budget inkl. ändr 2023	Prognos per 27.11.23 2023	Utfall 2023	Avvikelse prognos -utfall 2023	Utfall 2022
Belopp i 1 000 euro					
Verksamhetsintäkter					
Ersättningar från kommuner	28 281	28 286	28 784	498	26 658
Övriga försäljningsintäkter	102	84	94	9	126
Avgiftsintäkter	820	899	890	-8	794
Understöd och bidrag	310	354	393	40	310
Övriga verksamhetsintäkter	354	356	634	278	372
Verksamhetsintäkter totalt	29 867	29 979	30 795	817	28 260
Verksamhetskostnader					
Löner och arvoden	-15 402	-15 195	-15 358	-163	-13 483
Lönebikostnader	-3 179	-3 144	-3 134	10	-2 873
Köp av tjänster	-11 429	-12 008	-12 552	-544	-12 065
Material, förnödenheter och varor	-899	-803	-764	39	-701
Understöd	-1 561	-1 429	-1 450	-22	-1 445
Hyseskostnader	-1 059	-1 102	-1 099	3	-702
Övriga verksamhetskostnader	-23	-26	-28	-2	-20
Verksamhetskostnader totalt	-33 552	-33 707	-34 385	-678	-31 288
Verksamhetsbidrag	-3 685	-3 728	-3 589	139	-3 029
Landskapsandelar	4 092	4 092	4 092	0	3 320
Finansiella intäkter och kostnader	-38	-91	-210	-119	-33
Årsbidrag	369	273	294	20	258
Avskrivningar enligt plan	-379	-283	-304	-20	-268
Räkenskapsperiodens resultat	-10	-10	-10	0	-10
Förändring i avskrivningsdifferens	10	10	10	0	10
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0	0	0	0	0

Verksamhetskostnaderna blev 678 000 euro högre än prognosen och 833 000 euro högre än budgeterat. Kommunernas betalningsandelar blev 498 000 euro större än prognosen och 504 000 mer än budgeterat.

Övriga verksamhetsintäkter blev 278 000 euro högre än prognosticerat. Det beror främst på nedanstående poster:

- Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023. Bland dessa fanns ett ackumulerat överskott från tidigare år om drygt 174 000 euro. Denna post redovisas bland övriga verksamhetsintäkter.
- Förbundet har erhållit försäkringsersättningar enligt trafikförsäkringslagen avseende klienter med serviceboende enligt handikappservicelagen. För verksamhetsåret 2023 redovisas dessa ersättningar om drygt 48 000 euro bland övriga verksamhetsintäkter i resultaträkningen. Tidigare år har motsvarande poster redovisats som kostnadsminskningar bland köp av tjänster. Under 2022 uppgick ersättningarna till drygt 45 000 euro. För såväl 2022 som 2023 har de uppskattade ersättningarna budgeterats bland köp av tjänster.

Personalkostnaderna var 153 000 euro högre än prognosticerat. Det förklaras främst av förändringen av förbundets semesterlöneskuld om 157 500 euro.

Köp av tjänster blev 544 000 euro högre än prognosticerat. De största avvikelserna förklaras av:

- Den ytterligare avsättning om 200 000 euro som gjordes vid bokslutet avseende klinikfärdigavgifter från ÅHS där KST motsätter sig debiterade avgifter.
- Ökade kostnader för boende på institution om 120 000 euro.
- Ökade kostnader för klienttransporter/färdtjänst/stöd för rörligheten om 65 400 euro.
- Ovan nämnda försäkringsersättningar enligt trafikförsäkringslagen som prognosticerades till 45 400 euro som en kostnadsminskning, men som bokfördes bland övriga verksamhetsintäkter.

Finansiella intäkter och kostnader blev 119 000 euro sämre än prognosticerat, då prognosen inte tog höjd för dröjsmålsräntor avseende tvistiga klinikfärdigavgifter.

2.3. Driftsekonomidelens utfall

2.3.1. Organisationsstöd

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Organisationsstödet innefattar förtroendemannaorgan, ekonomi-, personal- och allmän förvaltning samt förbundets IT- och fastighetskostnader. Förbundsdirektören är huvudansvarig för verksamhetsområdet.

Målsättningen för organisationsstödet är att förvalta och utveckla verksamhetssystem, styrdokument och interna rutiner, så att övriga verksamhetsområden kan utveckla sin sakkunskap gällande klientarbetet. Inom organisationsstödet samlas ekonomisk kompetens och även sakkunskapen inom personalförvaltning. Organisationsstödet omfattar även en kvalitets- och metodchef samt en IT-samordnare.

Löneadministratörerna sköter lönerna för förbundets anställda, men hanterar även förbundets alla övriga utbetalningar som utgör skattepliktig inkomst för mottagaren. Detta innefattar ersättningar för närstående-/familjevård, stödfamiljer/-personer samt förtroendevalda. Sammantaget hanterar löneadministratörerna utbetalningar för i genomsnitt ca 700 personer varje månad.

Samordningen av och integrationen mellan förbundets digitala verksamhetssystem bedöms vara avgörande för att kunna uppnå den effektivisering som bildandet av ett socialvårdsområde syftar till, men är också avgörande för att en modern god förvaltning och ett starkt skydd för individens integritet ska kunna uppnås.

Som ett led i att förnya och utveckla KST:s IT-verksamhet tecknades under sommaren 2022 ett nytt avtal för IT-drift och support med en ny IT-leverantör. Ett projekt för migreringen av KST:s kompletta IT-miljö startades därefter tillsammans med den nya IT-leverantören och slutfördes vid årsskiftet 2022–2023. Genom den här förändringen förväntas KST skapa förutsättningar för vidareutveckling och effektivisering inom sin IT-verksamhet samt förbättrande av informationssäkerheten.

Förbundets fastighetsbestånd består per 31.12.2023 av 9 byggnader som ägs av förbundet och 12 lokaler som upphyrts för förbundets olika verksamheter. Förbundet äger 7 och leasar 9 bilar. Intäkter och kostnader för förbundets fastigheter och bilar bokförs under verksamhetsområdet Organisationsstöd. Nettot för fastigheter och bilar fördelas från och med verksamhetsåret 2023 som interna hyreskostnader på verksamhetsområdena. För 2023 utgjorde kostnaderna för fastigheter och bilar 1,6 Meur, vilket är 50 % av organisationsstödet kostnader.

Ekonomiskt utfall

	Budget	Förändr	Budget	Utfall	Av-	Utfall
Organisationsstöd		i	inkl.		vi-	
Belopp i 1 000 euro	2023	budget	ändr	2023	kel-	2022
		2023	2023		se	
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	0	0	0	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	0	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0	0	0	0
Understöd och bidrag	40	0	40	67	27	40
Övriga verksamhetsintäkter	296	0	296	307	12	238
Verksamhetsintäkter totalt	336	0	336	374	39	279
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-762	0	-762	-736	26	-711
Lönebikostnader	-156	0	-156	-151	5	-148
Köp av tjänster	-941	-20	-961	-924	38	-911
Material, förnödenheter och varor	-296	-20	-316	-256	59	-245
Understöd	0	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	-1 030	0	-1 030	-1 093	-63	-700
Övriga verksamhetskostnader	-11	0	-11	-13	-1	-8
Verksamhetskostnader totalt	-3 196	-40	-3 236	-3 172	64	-2 724
Verksamhetsbidrag	-2 860	-40	-2 900	-2 797	103	-2 445
Interna hyresintäkter	1 234	40	1 274	1 278	4	0
Interna hyreskostnader	-76	0	-76	-78	-2	0
Netto	-1 702	0	-1 702	-1 597	105	-2 445

Hyreskostnaderna blev 63 000 euro högre än budgeterat, främst till följd av en förändring i fastighetsbeståndet inom förbundets dagliga verksamhet. Därutöver har de flesta andra hyrorna indexjusterats med högre belopp än budgeterat.

Strandgatans dagliga verksamhet startades upp under 2023, medan verksamheten vid hyresfastigheterna på Hamngatan och Askuddsvägen samt KST:s fastighet Kyrkvägen kunde stängas. Strandgatans verksamhet fanns inte med i budgeten för 2023, utan verksamheterna på Hamngatan, Askuddsvägen och Kyrkvägen budgeterades för hela verksamhetsåret. Hyra för Strandgatan har erlagts från och med april 2023, medan hyra för Hamngatan och Askuddsvägen har betalats fram till juni 2023. Strandgatans månadshyra är högre än summan av Hamngatans och Askuddsvägens månadshyra. Inga hyror utgår på Kyrkvägen, då denna fastighet ägs av KST. Den nya verksamheten på Strandgatan har dock gett andra samordningsvinster och ska totalt sett ge en lägre kostnad per klient.

Mariegatans gruppboende startades upp i början av 2023 och KST ESB Lagunens verksamhet i Oasens lokaler startades upp i mitten av oktober 2022. Hyreskostnaderna för 2023 har därför ökat väsentligt jämfört med föregående år till följd av de nya verksamheterna.

Då Mariegatan öppnade planerades verksamheten vid Svedgränd att avslutas inför kommande nybyggnation. Verksamheten fortgick dock under hela året och i december 2023 beslutade stämman om en tilläggsbudget avseende Svedgränd.

Målsättningar och måluppfyllelse

Den tillfälliga tjänsten som personaladministratör inrättas som ordinarie tjänst. Löpande personaladministration såsom exempelvis hantering av olycksfallsanmälningar, administration kring rekrytering, uppföljning av sjukfrånvaro och framtagande av statistik ryms inte inom ramen för löneadministratörernas arbete och skulle utan personaladministratören hamna på personalchefen.

Tjänsten som personaladministratör inrättades ordinarie 17.1.2023. Att centralisera delar av personaladministrationen är ett aktivt val för att effektivisera och kvalitetssäkra personaladministrativa processer inom förbundet. Syftet är att minska arbetstiden som åtgår till personaladministration för chefer och personal i klientarbete och därmed frigöra mer tid till värdeskapande uppgifter.

Personaladministratören bistår organisationen i administration kring rekrytering exempelvis gällande utformning av annonser, ledigansläende, registrering och delgivning samt deltar i utveckling av rekryteringsprocessen. Utöver detta arbetar personaladministratören bland annat med framtagande av statistik och underlag till personalbokslut; uppföljning av sjukfrånvaro; personalinformation och administrering av intranätet; hantering av friskvårdsförmåner; upprätta och revidera personalrelaterade styrdokument, planer och anvisningar; handha anmälan till försäkringsbolag vid arbetsolycksfall; bistå i frågor kring praktik och läroavtalsarrangemang inom KST; samordna personalutbildningar och personalarrangemang; genomföra medarbetarundersökningar; upprätta blanketter, mallar och formulär inom personalområdet samt bistå personalchefen och fungera som stöd till verksamheten i andra personaladministrativa ärenden.

Utökad samarbete med skolor både vad gäller marknadsföring och praktikplatser i syfte att locka studeranden och skapa en större synlighet för KST som arbetsgivare

KST har inom ramen för aktuella samverkansavtal medverkat i gruppen för gemensam rekrytering av vårdpersonal samt utökad sitt samarbete generellt med andra organisationer på Åland. Särskilt samverkan med Åland Living har varit ett givande och bra stöd i marknadsföring och nätverkande. I november medverkade en av våra anställda i ett reportage i Åland Livings nyhetsbrev och KST stod i fokus som arbetsgivare. Under året representerades organisationen i två rekryteringsmässor samt marknadsfördes på ytterligare mässor av våra samarbetsparter.

KST har ett tätt samarbete med Ålands yrkesgymnasium gällande praktik och läroavtal. Representanter från organisationen har besökt skolan och informerat närvårdarstuderanden om arbete och metoder inom specialomsorgen. Vi har aktivt satsat på att möjliggöra läroavtal inom organisationen och hade under året hela 14 läroavtalsstuderanden från olika skolor. Personalenheten ingår i Ålands HR-nätverk och höll under hösten en nätverksträff på KST där deltagarna fick information om organisationen, dess syfte och verksamhet.

Medel upptas för höjd friskvårdsförmån. KST har jämfört med andra aktörer där vi behöver upprätthålla konkurrenskraft som arbetsgivare halkat efter gällande friskvårdsförmån till personalen.

Friskvårdsförmånen höjdes med 100 euro år 2023. Personalenheten gjorde i september en jämförelse över friskvårdsförmåner och personalförmåner inom den kommunala sektorn på Åland som visade på att KST efter höjningen låg mer i linje med övriga kommuner.

Totalt 241 anställda använde friskvårdsförmåner under året.

Personaladministratören övertar fler administrativa moment i samband med rekrytering i syfte att kvalitetssäkra rekryterings- och anställningsprocessen

Personaladministratören bistår organisationen i utformning av annonser, ledigansläende, registrering och delgivning. KST tog under året i bruk rekryteringstjänsten Kuntarekry i syfte att effektivisera och förbättra rekryteringsprocessen. Personaladministratören är huvudanvändare för systemet och ansvarar för att skapa och stänga samtliga rekryteringar inom förbundet. År 2023 hade KST 119 platsannonser.

Effektivisera och förbättra personaladministrationen genom att införa mer systemstöd. Systemleverantören för det befintliga lönesystemet tillhandahåller inte längre utveckling av systemet varpå en upphandling av nytt lönesystem planeras under 2023.

KST tog i bruk rekryteringstjänsten Kuntarekry som är ett systemstöd för rekrytering.

KST upphandlade inte nytt lönesystem under året och behovet kvarstår. Intresse för en gemensam upphandling av lönesystem med övriga kommuner och kommunalförbund undersöktes men övriga samarbetsparter avsåg avvakta ytterligare något år.

Kvalitetsutvecklingen 2023 kommer främst handla om att övergå från en reaktiv till en i huvudsak proaktiv kvalitetssäkring. Vi fortsätter att upptäcka eventuella fel och brister genom förbundets system för avvikelserapportering, samtidigt som vi bygger vidare på den kunskap vi erhåller genom exempelvis brukarrådet, som förväntas starta under hösten 2022. Arbetet med att identifiera, konkretisera och förbättra arbetsprocesserna under 2022 leder under 2023 till att vi på ett tydligt och mätbart sätt regelbundet kontrollerar kvaliteten på vår verksamhet, både vad gäller resultat och genomförande.

Genom att följa upp och revidera processer har arbetet blivit mer effektivt och rättssäkert. Kvalitetshöjande åtgärder har också initierats genom information som kommit fram genom brukarrådets möten under hösten 2023. Ledningsgruppen har tagit fram underlag, som också förbättrats av brukarrådet, vilket ska leda fram till återkommande brukarenkäter med start 2024.

Under 2023 utreds riskerna inom varje verksamhetsområde utifrån beskrivningen i förbundets interna kontroll

Enhetsvisa riskanalyser, i enlighet med anvisningar för den interna kontrollen, har genomförts under slutet av 2023.

Under 2023 avser KST, med anledning av det möte som hölls med anhöriga under 2022, internt skola personal kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt hur de kan påverka såväl personen själv som anhöriga

För att säkerställa att kunskaperna hos de som ska utbilda personal internt är i enlighet med senaste forskningsrön, har metodteamet och personal från vuxensocialarbete och från funktionservice under 2023 utbildat sig till Nepsy-coacher. Metodteamet kommer under 2024 utbilda all personal för att öka kompetensen gällande förståelse för och bemötande av personer med neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar och deras anhöriga. Utbildningen har också gjort att den metodhandledning som ges klienter som social rehabilitering kan ske utifrån färdigheter som Nepsy-coacher.

Ta ett samlat grepp om förvaltningen av förbundets fastigheter och bilar. Så som detta sköts idag är inte en effektiv användning av förbundets personalresurser och kompetens och innebär en väsentlig belastning på den administrativa personalen. Det är därtill lätt att ärenden faller mellan stolarna. Dessutom blir fastigheternas skick lidande av avsaknaden av en dedikerad och kompetent resurs, vilket i förlängningen leder till en lägre livslängd på fastigheterna och ökade kostnader. Det finns ett tydligt behov av att samla ansvaret till en person med kunskaper inom fastighetsförvaltning för att få ett helhetsgrepp och samtidigt avlasta övrig förvaltning. Detta skulle också innebära minskade kostnader för köptjänster, investeringsprojekt och bostadsanpassningar då KST har många projekt på gång för de närmast kommande åren. Medel upptas för anställande av en fastighetsingenjör. Denne skulle vara spindeln i nätet vad gäller fastighetsförvaltningen inkluderande bilar; ha en beställarfunktion, sköta upphandlingar, ta fram beslutsunderlag, göra/beställa utredningar, sköta projektledning, agera byggnadskontrollant, sköta hyreskontrakt, vara involverad i budgeteringen, sköta försäkringsärenden och säkerhetsfrågor m.m.

Rekryteringsprocessen för en fastighetsingenjör genomfördes och tjänsten tillsattes under hösten 2023, men den utsedda personen avböjde sedermera uppdraget. Tjänsten förblev vakant under verksamhetsåret.

Fortsätta utvecklingsarbetet med förbundets IT-system:

- *Effektivisera och förbättra personaladministration inom organisationen genom att införa systemstöd.*
- *Vidareutveckla och förbättra funktionalitet samt implementering av gränssnitt i Abilita Socialvård i syfte att förbättra systemstödet och därmed effektivisera de administrativa processerna.*
- *En förstudie avseende servicesedlar genomförs. Gällande lagstiftning ger möjlighet att ordna de uppgifter som hör till socialvården genom att en serviceanvändare ges en servicesedel, där förbundet förbinder sig att upp till ett visst värde betala de tjänster som serviceanvändaren köper av en privat serviceproducent som förbundet godkänt. Detta förfarande syftar till att öka klienternas valmöjligheter, förbättra tillgången på tjänster, göra serviceproduktionen mångsidigare och skapa förutsättningar för ett framtida samarbete mellan den kommunala socialvården och privata serviceproducenter.*
- *Projektet med uppgradering av ekonomisystemet från Navision version 2009 till version Business Central som påbörjades under 2021 och slutförs senast under 2023. Uppgraderingen förväntas ge mer moderna verktyg för ekonomifunktionen.*

KST tog i bruk rekryteringstjänsten Kuntarekry som är ett systemstöd för rekrytering.

KST upphandlade inte nytt lönesystem under året och behovet kvarstår. Intresse för en gemensam upphandling av lönesystem med övriga kommuner och kommunalförbund undersöktes men övriga samarbetsparter avsåg avvakta ytterligare något år.

Huvudfokus har varit att stabilisera IT-driften, förvalta förbundets IT-system samt att höja den generella IT-säkerheten inom KST. En del planerad vidareutveckling har dock genomförts och implementerats. Ett exempel på detta är funktionalitet för uppdatering och hämtning av uppgifter om avlidna från Befolkningsdatasystemet till Abilita Socialvård samt uppdatering av e-tjänsteplattform.

Förstudien avseende servicesedlar startades upp hösten 2023 och förväntas avslutas våren 2024.

Själva uppgraderingen av ekonomisystemet genomfördes i november 2022, så att den uppgraderade versionen togs i bruk och de grundläggande funktionerna var igång. Under 2023 togs ytterligare funktionalitet i bruk vad gäller integration mot datalager avseende kund- och leverantörsdata, mottagande av e-fakturer samt hantering av transaktioner i SEK.

En effektivitetsrevision genomförs i enlighet med förbundsstyrelsens och förbundsstämmans önskemål. Effektivitetsrevisionen ska innefatta en administrativ översyn av förbundet gällande ledning, styrning, resurser, sjukfrånvaro etc.

Förbundets ordinarie revisorer anlätades under hösten 2023 för uppdraget att utföra en effektivitetsrevision av boendeservice och sysselsättning samt organisationsstödet. I februari 2024 lämnade revisorerna en delrapport avseende organisationsstödet som sedan ska integreras i den slutrapport som planeras avges senast i oktober 2024.

Organisationsstödet ska första halvåret 2023 upphandla en ny växellösning

I januari 2023 beslutade förbundsstyrelsen ingå ett nytt, mer förmånligt avtal med Mariehamns stad avseende växeljänster och gav samtidigt förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för upphandling av växeltelefonin. På styrelsemötet i december 2023 presenterades en utredning över kostnaderna med nuvarande lösning via Mariehamns stad, extern svarsservice utanför Åland och intern svarsservice med egen växeltelefonist. Förbundsstyrelsen beslutade ge förvaltningen i uppdrag att förhandla ner avgifterna med Mariehamns stad. Ärendet ska därefter behandlas på nytt i styrelsen.

Organisationsstödet ska under det första kvartalet 2023 föra ett gränsdragningsdokument för integration till stämman för godkännande

Förbundsstyrelsen fastställde ett gränsdragningsdokument den 30 mars 2023, men ärendet har inte tagits till förbundsstämman för beslut. I grundavtalet för KST § 8 räknas förbundsstämmans specifika uppgifter och befogenheter upp och i samma paragraf framgår att övriga uppgifter beslutas av styrelsen. Då fastställande av gränsdragningsdokument för integration inte finns specificerad i § 8 kan konstateras att denna uppgift hör till styrelsens ansvarsområde.

Organisationsstödet ska för förbundsstyrelsen redovisa antalet rättelseyrkanden som går till domstol och deras utfall

Förbundsstyrelsen antecknade information om rättelseyrkanden och domstolsärenden till kännedom på sitt möte den 17 januari 2023. Därtill har förvaltningen redogjort för förvaltningsdomstolens beslut på styrelsemöten den 18 april och 12 september 2023.

2.3.2. Tidigt stöd för barn och familj

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Tidigt stöd för barn och familj består av resultatenheter förvaltning och öppna stödåtgärder enligt gällande lagstiftning för barn och familjer. Områdeschefen är huvudansvarig för verksamhetsområdet.

Målsättningen inom det tidiga stödet för barn och familj är upprätthålla familjens funktionsförmåga och främja stabila relationer och trygghet för barn och unga, genom att i ett tidigt skede bedöma behov av stöd och service samt arbeta med förebyggande tjänster. Kännetecknande för det förebyggande arbetet och tidiga stödet är att ha så kallad lågtröskelverksamhet, där det ska vara lätt för individer att ta kontakt. De som tar kontakt behöver inte alltid få särskild service beviljad, utan kan klara sig med rådgivning och handledning. Barnskyddsanmälningar och kontakt för bedömning av servicebehov för barnfamiljer mottas och utreds av tidigt stöd för barn och familj. Ett nära samarbete med avdelningen för barnskydd är nödvändigt för att ge rätt stöd vid rätt tidpunkt och använda resurserna med viss flexibilitet.

En mottagningsgrupp, där samtliga avdelningar deltar, finns för ärenden som kräver samarbete över avdelningarna.

Förutom rådgivning och handledning ingår i det tidiga stödet socialt arbete, socialhandledning, familjearbete, hemservice (köptjänster), rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, stödpersoner och -familjer, referensgruppsverksamhet och barnatillsyn/familjerätt. Rådgivningen förverkligas delvis genom avtal med Folkhälsan på Åland r.f:s familjerådgivning, men även genom den rådgivning och handledning som ges direkt av förbundet. För barnfamiljer utförs även en stor del av rådgivningen i anslutning till mödravården, barnrådgivningen, skol- och studerandehälsan samt preventivmedelsrådgivningen, verksamheter som alla är delar av Ålands hälso- och sjukvårds verksamhet. Detta innebär att av det förebyggande arbetet sker inom annan myndighet och samarbetet mellan KST och landskapsnivån blir särskilt viktigt.

För barn som lever i en familj med svår ekonomisk situation finns ett anslag för att kunna stöda dem i fritidsaktiviteter. En förutsättning är att familjen i övrigt har andra stödinsatser och inte kan erhålla utkomststöd för utgifterna. En ekonomisk utredning behöver ligga som grund för att bli beviljad detta stöd.

All service som beviljas baserar sig på en bedömning av klienters behov och beslut fattas med stöd av gällande lagstiftning.

Familjerätten omfattar de uppgifter som föreskrivits barnatillsyningsmannen så som utredande och fastställande av faderskap, moderskaps erkännande, för ordnande av åtgärder i samband med adoptionsrådgivning, medling vid verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt, för ordnande av de sakkunnigtjänster som hör till medling i domstol i ett ärende som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt. I familjerätten ingår även medling enligt äktenskapslagen.

Adoptionsrådgivningen förverkligas genom avtal med Rädda barnen i Finland r.f.

Fältarbetet är en del av de öppna insatserna, men är till sin karaktär mer uppsökande än de andra serviceformerna. Fältarna rör sig i huvudsak i miljöer där ungdomar vistas. Genom fältarbetet kan ungdomar i åldern 13–17 år få stöd och hjälp i ett tidigt skede utan att ha en klientrelation. Vid längre kontakter uppstår en klientrelation.

Den långsiktiga målsättningen är att serviceformerna inom tidigt stöd ska stävja kostnadsutvecklingen inom barnskyddet och att familjer ges stöd för att klara sig på egen hand.

Servicebehovet bedöms vara på samma nivå som år 2022.

Ekonomiskt utfall

Tidigt stöd för barn och familj	Budget	Förändr	Budget	Utfall	Av-	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	i budget	inkl. ändr	2023	vi- kel- se	2022
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	0	0	0	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	0	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	4	0	4	5	1	5
Understöd och bidrag	0	0	0	4	4	0
Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0
Verksamhetsintäkter totalt	4	0	4	9	5	5
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-1 089	100	-989	-993	-5	-878
Lönebikostnader	-227	15	-212	-206	6	-188
Köp av tjänster	-652	130	-522	-519	3	-459
Material, förnödenheter och varor	-18	0	-18	-5	12	-8
Understöd	-30	0	-30	0	30	0
Hyreskostnader	-9	0	-9	-1	8	-1
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0	-1	-1	0
Verksamhetskostnader totalt	-2 023	245	-1 778	-1 726	52	-1 534
Verksamhetsbidrag	-2 019	245	-1 774	-1 717	57	-1 528
Interna hyresintäkter	0	0	0	0	0	0
Interna hyreskostnader	-144	0	-144	-154	-10	0
Netto	-2 163	245	-1 918	-1 871	47	-1 528

Under året har ett flertal tjänster varit obesatta; en socialarbetartjänst ända från 21.2.2022. Den tillsattes 20 % av heltid i oktober 2023.

Ett vikariat som barnatillsyningsman från 16.7.2022 och en ordinarie barnatillsyningsman från september 2022 har varit obesatta. Från september 2022 anställdes en barnatillsyningsman på deltid. I oktober 2023 återkom ordinarie barnatillsyningsman till 80 % av heltid och från september 2023 anställdes en t.f. barnatillsyningsman 50 % av heltid. Barnatillsyningsmannauppgifterna har till större delen av året skötts av deltidsvikarie, ledande socialarbetare samt områdeschef. Det förebyggande arbetet i form av t.ex. samarbetsamtal samt utvecklingsarbetet har blivit lidande.

Ett vikariat som familjehandledare har varit obesatt hela året.

Övervakade och stöttade umgängen har till stor del kunnat ske med egen personal.

Tallbackens personal har utfört en del ärenden gällande övervakade lämningar på s.k. obekväm arbetstid. Personalens lön har belastat Tallbackens budget under verksamhetsområdet Barnskydd.

Socialhandledaren med ansvar för stödpersoner och -familjer höll en utbildning för stödpersoner och -familjer under hösten 2023.

Under året har flödet av inkomna barnskyddsanmälningar och kontakt till socialvården för bedömning varit större än föregående år och ökade mot slutet av 2023. Alla behandlingstider och utredningstider har inte kunnat hållas men bedöms ändå ha varit på en hög nivå.

Förbundsstyrelsen har omdisponerat 245 000 euro av verksamhetsområdets ursprungliga kostnadsanslag till köp av tjänster inom verksamhetsområdet funktionservice och sysselsättning.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall		Utfall
	2021	2022	
Tidigt stöd för barn och familj			
Antal klienter			
Antal klienter 31.12 (ej moderskapsunderstöd)		490	393
Antal klienter 1.1-31.12 (ej moderskapsunderstöd)		1 784	1 394
Barnatillsyn/familjerätt			
Andelen erkännande av faderskap/föräldraskap	186	167	67 *
Antal fastställda avtal om underhållsbidrag	61	66	75
Avtal om vårdnad av barn och umgängesrätt och boende	53	40	48
Antal vårdnadsutredningar	5	7	4
Antal övervakade/stöttade umgängen/antal klienter	3	10	13
Antal klienter hela året/31.12		1100 och 333	771 och 249
Barnskyddsanmälningar, barnskyddsutredningar, kontakter, bedömning av servicebehov *			
Antal barnskyddsanmälningar	848	753	789
Antal barn som barnskyddsanmälningar gäller	480	425	454
Antal barnskyddsutredningar efter inkommen barnskyddsanmälan	198	144	56
Antal startade bedömning av servicebehov efter inkommen barnskyddsanmälan	99	57	68
Antal inkomna kontakter till socialvården för bedömning av servicebehovet till verksamhetsområdet Tidigt stöd för barn och familj			83
Antal startade bedömningar av servicebehovet efter inkommen kontakt			46
Antal barnskyddsutredningar totalt			82
Antal bedömningar totalt			114
Antal beslut/klienter socialvårdslagen			
Antal klienter beviljade hemservice	23	23	19
Antal klienter beviljade familjearbete, antal beslut - totalt antal klienter	78	74 och 92	89 och 59
Antal klienter beviljade stödpersoner, antal beslut - totalt antal klienter	27	34	46 och 29
Antal klienter beviljade stödfamiljer, beslut - totalt antal klienter	36	35	46 och 31
Antal klienter beviljade social handledning			6
Antal klienter beviljade träff med socialarbetare/socialarbetare med spec.kunskap			5
Antal klienter beviljade social rehabilitering/träff med metodhandledare			3
Fältarna			
Antal träffar, flickor			327
Antal träffar pojkar			33
Lektioner i skolorna (högstadiet och gymnasiet)			70
Föräldramöten			9
Gruppsamhet, antal gånger			19
Fältningar, antal timmar (exklusive skolor och ungdomsgårdar)			
Norra Åland			31
Södra Åland			32
Mariehamn			60
Skärgård			5
Moderskapsunderstöd /Adoptionsbidrag			
Antal moderskapsunderstöd, lådor	200	167	173
Antal moderskapsunderstöd, pengar	92	64	81
Antal adoptionsbidrag	0	2	0
Familjerådgivningen			
Antal besök familjerådgivning	2 047	1 952	1 947

* Ändring i lagstiftningen från 1.1.2023 medför att färre erkännanden gällande föräldraskap görs hos barnatillsyn.

** Barnskyddsutredningar har gjorts på både verksamhetsområdet för barnskydd samt för tidigt stöd barn och familj.

Målsättningar och måluppfyllelse

Införa referensgruppsverksamhet

Målsättningen har uppfyllts. Personal från KST har hållit en s.k. "Ninnigrupp" (referensgruppsverksamhet för barn och unga med föräldrar eller nära anhöriga med beroendeproblematik eller psykisk ohälsa) och personal från KST har deltagit i Ninni-grupper som hållits i samarbete med Rädda Barnen och Folkhälsan.

Förutsättningarna för ett Familjecenter-Åland färdigställs i samarbete med ÅHS och beslut fattas. KST och ÅHS sammanställer en slutrapport om förutsättningarna för ett familjecenter.

Målsättningen har uppfyllts. Slutrapporten beräknas vara klar inom februari 2024. Ett gemensamt familjecenter med ÅHS kommer inte i nuläget att föreslås av arbetsgruppen. ÅHS och KST jobbar i första hand vidare på ett utvidgat samarbete.

Barnahusprojektet implementeras i nära samarbete med barnskyddet

Målsättningen har uppfyllts. Barnahusprojektet har implementerats under året. Verksamhetsområdet för barnskydd ansvarar i fortsättningen för uppföljning av Barnahus.

Medel för det digitala verktyget SES (samarbete efter skilsmässa) intas

Målsättningen har uppfyllts. Avtal för SES tecknades att gälla för 3 år. Beslut om att teckna avtal för SESN XT togs efter att budgeten för år 2024 antogs i december. SES NXT riktar sig till barn och ungdomar. Äldre barn kan själva logga in och få stöd oberoende av sina föräldrar.

Medel reserveras för lokal för övervakat umgänge

Målsättningen har inte uppfyllts. Under året har förbundet sökt helhetslösningar för sitt lokalbehov, men inte kommit i hamn med det.

Fältarna fokuserar på olika teman vid kontakt med ungdomarna, hålla lektioner i skolorna om bl.a. relationer och att vara en schysst kompis. Satsa på aktiviteter och fältningar i syfte att synas och återskapa samma plats på fältet och i skolorna som innan pandemin. Målet är även att hålla minst en tjej- eller killgrupp samt en Ninnigrupp (referensgruppsverksamhet för barn och unga) under året, eventuellt i samarbete med någon annan verksamhet.

Fältarnas målsättning för 2023 har uppfyllts i sin helhet. Fältarna har fokuserat mycket på lektioner och diskussioner kring relationer, samtycke och respekt. Fältarna upplever sig ha återskapat kontakt och relation med ungdomar efter pandemin och har en bra överblick över åländska ungdomars mående och trender.

Förutom Ninnigrupp i samarbete med övriga under året, inleddes i slutet av år 2023 planering av en killgrupp i samarbete med Ungdomsenheten i Mariehamns stad.

Under året erbjöds Fältarna prova på en mobil uppsökande verksamhet i form av en husbil, vilket möjliggjordes i och med ett samarbete med Stationens barn. Detta uppskattades av ungdomarna och var en positivt utvärderad verksamhet att testa på. Lånet var ett år.

KST samarbetar med bildningsväsendet för att hitta ett gemensamt arbetssätt för att stödja personer med problematisk skolfrånvaro. Målsättningen är att inför 2023 ha ett formaliserat samarbete.

Arbetet leds från KST:s sida av kvalitets- och metodchefen. KST och enheten för skolpsykologerna har tagit fram en gemensam handlingsplan. Denna är dock inte implementerad och det är i dagsläget oklart hur skolväsendet ställer sig till det.

2.3.3. Barnskydd

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Barnskydd består av resultatenheter förvaltning, tjänster inom barnskydd, placering av barn utom hemmet samt Tallbacken. Områdeschefen är huvudansvarig för verksamhetsområdet.

Målsättningen inom barnskyddet är att trygga barnets rätt till en trygg uppväxtmiljö, en harmonisk och mångsidig utveckling samt trygga rätten till särskilt skydd.

Den rådgivning och handledning som ges och den service som beviljas inom tidigt stöd är en del av det förebyggande barnskyddet. En klientrelation inom barnskyddet inleds dock först när det konstateras att det finns ett behov av barnskydd, eller om familjen får tjänster eller stödåtgärder inom barnskyddet (mer ingripande, korrigerande åtgärder). Tjänster och stödåtgärder som kan fås endast genom barnskyddet är ekonomiskt stöd enligt barnskyddslagen, tryggande av försörjning och boende (35 § barnskyddslagen), vård- och terapiserie, intensifierat familjearbete, familjerehabilitering och övriga stödåtgärder.

Placering av barn utanför hemmet (institutions- och familjevård) ordnas då brister i omsorgen om barnet eller andra uppväxtförhållanden hotar att allvarligt äventyra barnets hälsa eller utveckling, eller barnet allvarligt äventyrar sin hälsa eller utveckling genom till exempel användning av rusmedel, brottslig gärning eller därmed jämförelsbart beteende. KST upprätthåller inget eget institutionsboende inom barnskyddet utan avtal ingås med lämpliga samarbetsparter.

Tallbacken är både ett barn- och ungdomshem och ett familjeboende och skyddshem. Här erbjuds boende för barn och unga som av olika anledningar inte kan bo hemma, för vårdnadshavare som behöver hjälp i föräldrarollen och för dem som är utsatta för hot eller misshandel. Skyddshemmet upprätthålls med stöd av landskapslag (ÅFS 2015:117) om skyddshem och kostnaden ersätts av landskapet. En ny lag trädde i kraft 1.1.2024.

Områdeschefen är ansvarig för socialjouren som ska trygga brådskande och nödvändig hjälp för alla åldrar, utanför ordinarie tjänstetid.

Ekonomiskt utfall

Barnskydd	Budget	Förändr	Budget	Utfall	Av-	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	i	inkl.	2023	vi-	2022
		budget	ändr		kel-	
		2023	2023		se	
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	0	0	0	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	0	0	0	2	2	2
Avgiftsintäkter	100	0	100	134	34	88
Understöd och bidrag	270	0	270	294	24	270
Övriga verksamhetsintäkter	20	0	20	26	6	75
Verksamhetsintäkter totalt	390	0	390	457	67	435
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-1 831	0	-1 831	-1 788	43	-1 723
Lönebikostnader	-314	0	-314	-300	14	-294
Köp av tjänster	-1 306	450	-856	-852	4	-1 243
Material, förnödenheter och varor	-23	0	-23	-17	6	-11
Understöd	-63	0	-63	-54	9	-94
Hyreskostnader	-20	0	-20	-2	18	0
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-3 557	450	-3 107	-3 013	94	-3 366
Verksamhetsbidrag	-3 167	450	-2 717	-2 557	160	-2 930
Interna hyresintäkter	0	0	0	0	0	0
Interna hyreskostnader	-157	0	-157	-162	-4	0
Netto	-3 324	450	-2 874	-2 719	156	-2 930

Intäkter som budgeteras under barnskydd är den avgift som kan uppbäras av barns föräldrar som en ersättning för familje- och anstaltsvård, med stöd av 7a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, samt ersättning för upprätthållande av skyddshem som bekostas av landskapet. Övriga verksamhetsintäkter består huvudsakligen av ersättningar från ÅHS avseende andel av vissa klienters kostnader för vårddygn utanför Åland.

Barnskyddet och Tallbacken har inte haft full bemanning under hela verksamhetsåret varvid personalkostnaderna är under budget.

Förbundsstyrelsen har omdisponerat 450 000 euro av barnskyddets ursprungliga anslag för köp av tjänster till köp av tjänster inom verksamhetsområdet funktionsservice och sysselsättning.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall	Utfall	Utfall
Barnskydd	2021	2022	2023
Antal klienter			
Antal klienter per 31.12	*	114	114
Antal aktiva ärenden 1.1-31.12	*	203	241
Beslut och utredning om barnskyddsbehov			
Brådskande placering, antal barn	20	15	16
Placering i öppenvård, antal barn	15	14	15
Antal vårddygn, vård utom hemmet			
Familjevård	11 054	9 971	11 296
Eftervård i familjevård	*	427	942
Eftervård på institution (inkl. eftervård Tallbacken)	*	*	756
Institutionsvård (inkl. Tallbacken)	4 166	3 293	2 899
Totalt	15 220	13 691	15 893
Antal vårddygn, Tallbackens barn- och familjeboende			
Tallbackens barn- och familjeboende, barn	1 456	805	1 489
Tallbackens barn- och familjeboende, eftervård	0	0	83
Tallbackens barn- och familjeboende, medföljande förälder	172	338	284
Totalt	1 628	1 143	1 856
Antal omhändertagna barn per vårdform (ej eftervård)			
	Utfall	Utfall	Utfall
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Familjevård			
På Åland	26+1	26**	31
På fastlandet och i Sverige	4	1	2
Antal avlastningsfamiljer	*	10	7
Institution			
På fastlandet och i Sverige	5	4	5
Barnskyddets öppenvård, antal familjer			
	Utfall	Utfall	Utfall
	2021	2022	2023
Familjarbete och intensifierat familjearbete	*	16	21
- varav familjearbete via Tallbacken	*	13	20
Familjerehabilitering, vårddygn	0	0	42
Övervakade umgängen (barnskydd), antal barn	*	16	9
Stödpersoner, -familjer	*	12	14

* uppgift saknas

** samt ytterligare 4 barn som är placerade i förälders vård då återgång till hemmet förbereds

Målsättningar och måluppfyllelse

Vidareutveckla barnskyddets serviceformer med målsättningen att minska behovet av stödinsatser utanför Åland och att på lång sikt minska antalet placeringar i vård utom hemmet

Under året har antalet vårddygn utanför Åland minskat då flera placeringar avslutats, men nya placeringar har tillkommit i slutet av året. Tallbacken har även haft kortare eftervårdsplaceringar (25 % av eftervården på institution), vilket har lett till ekonomiska inbesparingar. Trots det har det totala antalet vårddygn ökat jämfört med föregående år på grund av fler placerade barn. Kostnaderna har inte ökat i samma grad tack vare delat kostnadsansvar samt fler vårddygn inom egen verksamhet. Den största ökningen har varit inom familjevården, vilket är positivt. Barnskyddet har observerat att antalet flickor med psykisk ohälsa som behöver vård utanför hemmet har ökat. Det är viktigt att man fortsätter att vara uppmärksam på denna ökning och att säkerställa att de flickor som behöver det får tillgång till den vård och det stöd de behöver för att må bättre.

Under året har ICDP (International Child Development Programme) implementerats i verksamheterna. ICDP-är ett enkelt, samhällsorienterat program vars målsättning är att stödja och främja psykosocial omsorgskompetens hos personer som ansvarar för barns omsorg. Programmet är först och främst utformat för sådana som har omsorg om barn, antingen de är föräldrar eller omsorgspersoner inom olika verksamheter.

Fortsätta att utveckla barnskyddets familjevård genom att rekrytera och utbilda familjehem samt utveckla processer för familjevården och följa upp samt utveckla vården utom hemmet (oberoende av vårdform) kvalitetsmässigt

Målet har uppnåtts. Under året har två förberedande utbildningar för familjevårdare enligt PRIDE-modellen (Parent Resource for Information, Development and Education) startats i KST:s regi. Totalt har 18 personer rekryterats och påbörjat utbildningen, som avslutas i mars 2024. Socialarbetaren med ansvar för vård utom hemmet har erbjudit enskilda möten/samtal med alla biologiska barn i familjehemmen, vilket varit uppskattat och kommer att fortsätta. Under året har barnskyddet också utvecklat processer för umgänge mellan placerade barn och föräldrar.

En mottagningssocialarbetare anställs tillfälligt under året för att behandla inkomna barnskyddsanmälningar och stödbehovsbedömningar (tidigt stöd för barn och familj) med målsättningen att familjer ska erhålla en snabb första bedömning och en snabb besökstid. Upplägget utvärderas inför 2024.

Målet har inte uppnåtts då mottagningssocialarbetaren varit vakant på grund av personalbrist. Andra socialarbetare har hanterat barnskyddsanmälningar och stödbehovsbedömningar, vilket har lett till mindre tid för placerade barn och klienter inom barnskyddets öppenvård. Antalet påbörjade utredningar om barnskyddsbehov har minskat från föregående år (144 utredningar 2022, 82 utredningar 2023), vilket kan bero på att flera ärenden bedömts som av stödbehovsbedömningar och att tidigare utredda ärenden erbjudits service på nytt. Tidigt stöd för barn och familj har utfört ca 30 % av barnskyddsutredningarna, medan resterande 70 % utförts av barnskyddet. Under året har barnskyddet initierat ca 30 utredningar utan att ha fått in en barnskyddsanmälan.

Försöket med en tillfällig socialhandledare om 80 % av heltid på Tallbacken permanentas och platsen blir ordinarie. Tallbackens personal arbetar då också i klienternas hem och genom att stöda eller övervaka barnskyddets umgängen.

Målet har uppnåtts och har möjliggjort fler vårddygn på Tallbacken samt intensifierat familjearbete i klienternas hem med personal från Tallbacken. Antalet vårddygn på Tallbacken har nästan fördubblats under året och familjearbete har bara köpts in i ett ärende (vårddygn på skyddshemsboende redovisas under verksamhetsområdet Vuxensocialarbete).

Fortsätta att implementera processer samt verkställa barnhusprojektet i samarbete med Helsingfors universitetssjukhus (inleddes 2022), bl.a. ibruktagande av "LASTA-blanketten"

Projektet har avslutats och en manual för Barnahus Åland har tagits fram. "LASTA-blanketten" kunde inte användas på grund av juridiska hinder. Projektet har resulterat i ett ökat samarbete mellan myndigheter och bättre förståelse för varandras verksamheter. Under året har sex barnahusmöten hållits och Ålands polismyndighet har 38 registrerade anmälningar (ärenden).

Arbeta för utbildningsplatser på svenskspråkig PRIDE-utbildning för personal och familjevårdare inom barnskyddet vilket är en förutsättning för att i framtiden hålla egna förberedande kurser

Målet har uppnåtts. Fyra socialarbetare från barnskyddet och tre familjevårdare har deltagit i svenskspråkig utbildning för familjevårdarutbildning enligt PRIDE-modellen. Detta har möjliggjort att KST nu kan hålla årliga förberedande kurser i egen regi med målet att ha en "bank" av utbildade familjehem.

2.3.4. Vuxensocialarbete

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Vuxensocialarbete består av resultatenheterna förvaltning, socialt arbete, integrationsarbete samt alkohol- och drogarbete. Områdeschefen är huvudansvarig för verksamhetsområdet.

Vuxensocialarbetet riktar sig till personer som fyllt 18 år. Målsättningen inom vuxensocialarbetet är att stöda individens sociala välbefinnande, funktionsförmåga och kapacitet att klara sig själv i det dagliga livet och möjlighet att fungera som fullvärdig medlem i det åländska samhället. Socialt arbete som riktar sig till vuxna innefattar rådgivning och handledning, social rehabilitering, utkomststöd, stöd i boendefrågor, stöd vid akuta krissituationer, missbrukarvård samt ordnande av socialservice för stödbehov på grund av närstående- och familjevåld samt stöd till offer för människohandel. I det sociala arbetet ingår också förebyggande av psykisk ohälsa genom rådgivning och handledning. Organisatoriskt handhar vuxensocialarbetet även eftervården för personer mellan 18–25 år, medan barnskyddet ansvarar för de klienter som är fortsatt placerade i eftervård.

All service som beviljas ska basera sig på en bedömning av klienters behov och beslut fattas med stöd av gällande lagstiftning. En mottagningsgrupp, där samtliga avdelningar deltar, finns för ärenden som kräver samarbete över avdelningarna. Målsättningen är att fortsätta utveckla samarbetet över avdelningarna, för ett mer klientcentrerat arbete där en effektivare servicehelhet kan byggas upp kring klienten. Särskilt viktigt är samarbetet mellan vuxensocialarbetet och funktionservice och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning eller sjukdom.

Socialvårdslagen förtydligar socialvårdens uppgift att stöda personer som utsätts för närstående- och familjevåld eller annat våld och illabehandling. Våld i nära relationer är ett internationellt, nationellt och åländskt problem. En utmaning är att upptäcka förekomsten av våld i nära relationer, vilket kräver att kunskap och arbetsmetoder finns inom klientarbetet. I december 2023 ordnade KST utbildning i MARAK-modellen med föreläsare från Institutet för hälsa- och välfärd. I utbildningen deltog representanter från barnskyddet, Tallbacken och vuxensocialarbetet samt Ålands hälso- och sjukvård, Ålands polismyndighet och Brottsofferjouren. MARAK består av systematisk screening av våldsutsatthet och riskbedömning av våld. Om risken är förhöjd, hjälper en multiprofessionell arbetsgrupp offret. Arbetsgruppen utarbetar en multiprofessionell plan vars syfte är att förbättra offrets säkerhet. Även under 2023 har KST i samarbete med Folkhälsan kunnat erbjuda stödsamtal för våldsutsatta, och antalet klienter som beviljats stödsamtal har ökat under året.

Vuxensocialarbetet handlägger det grundläggande, förebyggande och kompletterande utkomststödet som är ett viktigt verktyg i socialarbetet. Ändringar kommer att ske i utkomststödslagstiftningen i riket, och verksamhetsområdet samarbetar och diskuterar med landskapsregeringen kring detta. Ålands landskapsregering justerar årligen grunddelens belopp i januari månad i samma proportion som den del av konsumentprisindex för Åland som motsvarar de varor och tjänster som täcks med grunddelen. Från och med 1.2.2023 höjdes utkomststödet grunddelar med 6,6 %.

Integration är enligt definitionen i landskapslagen (ÅFS 2012:74) om främjande av integration invandrarens och samhällets interaktiva utveckling med målet att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur stöds. Integration är ett delat ansvar mellan landskapsregeringen, kommunerna och KST. Integrationslagstiftningen har förnyats i Finland, vilket bland annat innebär utökningar i kommunernas ansvar och uppgifter, förändringar gällande kostnadsersättningarna och hur dessa ska fördelas mellan kommuner och välfärdsområden. Det är

ännu oklart om och i vilket skede integrationslagstiftningen, som är åländsk behörighet, kommer att förnyas även på Åland.

För personer som är kvotflyktingar eller asylsökande utbetalas automatiskt en kalkylerad ersättning av staten till bosättningskommunen. Den årliga ersättningen är för närvarande 2 300 euro/person och 6 845 euro för barn yngre än sju år. För att ersättningen ska betalas ut, krävs att kommunen har avtal med Närings-, trafik och miljöcentral (NTM-central) och ett aktuellt integrationsprogram. Därtill kan ersättning för särskilda kostnader sökas ut. Tills vidare föreslås att de kalkylerade ersättningarna fördelas procentuellt mellan kommun och KST i enlighet med det gränsdragningsdokument gällande integration och flyktingmottagande som KST utarbetat och som förbundsstyrelsen antog i mars 2023.

Socialvårdens integrationsarbete innefattar bland annat att bevilja integrationsstöd i form av utkomststöd, ge handledning och rådgivning gällande olika socialskyddsformåner och social service, medverka vid inledande kartläggningar för kvotflyktingar i samarbete med AMS, påbörja inledande kartläggningar och uppgöra integrationsplaner för invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd, tillhandahålla och utföra lagstadgad service och tjänster inom socialvården samt tillse att dessa tjänster även lämpar sig för invandrare, delta i sektorsövergripande samarbete och utveckla kompetensen i integrationsfrågor för personalen inom KST. I integrationsuppgifterna kan även ingå vissa förberedelser och handläggning av ärenden i samband med flyktingmottagning, vilket då sker i samarbete med mottagningskommunen. Beslut om mottagande av kvotflyktingar samt program för integrationsfrämjande fattas av medlemskommunernas fullmäktige. Under 2023 deltog KST i utarbetandet av programmen genom att ta fram ett textunderlag som beskriver KST:s ansvarsområde och service i förhållande till integration.

Syftet med alkohol- och drogarbete är att minska och avlägsna alkohol- och drogrelaterade faktorer som äventyrar välfärd och säkerhet samt stödja alkohol- och drogfrihet. Alkohol- och drogarbetet sker huvudsakligen i anslutning till Beroendemottagningen.

Beroendemottagningen är en öppenvårdsmottagning som erbjuder stöd och behandling till personer med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel, samt spel om pengar. Beroendemottagningens service riktar sig även till anhöriga. Klienter kan kontakta Beroendemottagningen direkt. Socialarbetet utförs av vuxensocialarbetets socialhandledare och socialarbetare och beslut om plats vid behandlingshem fattas av ledande socialarbetaren inom verksamhetsområdet. Under 2023 påbörjade Beroendemottagningen ett nytt samarbete med ÅHS, genom att vara på plats vid LARO- och utredningsmottagningen en förmiddag i veckan. Studiebesök har under året gjorts till olika behandlingshem och verksamhetsenheter i Sverige.

Vuxensocialarbetet har i december 2023 beviljats finansiering från Ålands landskapsregering och Europeiska socialfonden (ESF+) för att under projektperioden 2024–2026 genomföra projektet Framsteget, en dagverksamhet inom social rehabilitering. Projektet syftar till att skapa ett första steg på vägen mot arbete, för individer som inte är redo för direkt inträde på arbetsmarknaden. Målgruppen består av personer i åldern 18–65 år (med huvudsakligt fokus på personer i åldern 30+) som av någon anledning befinner sig i socialt utanförskap till exempel långtidsarbetslösa, personer i långvarigt behov av utkomststöd, inflyttade samt klienter inom missbrukarvårdens och psykiatrins rehabilitering. Genom projektet skapas målinriktad och kvalitativ social rehabilitering i verkstadsform, där deltagarantalet är 10–12 personer. Social rehabilitering innebär i detta sammanhang att skapa en trygg miljö där klienten får umgås med andra, ta till sig ny kunskap och få stöd i vardagen. Målet är att individens psykiska och fysiska välbefinnande stärks och att hens sociala färdigheter, ansvarskänsla och självförtroende ökar.

Ekonomiskt utfall

Vuxensocialarbete	Budget	Förändr	Budget	Utfall	Av-	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	i	inkl.	2023	vi-	2022
		budget	ändr		kel-	
		2023	2023		se	
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	0	0	0	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	47	0	47	45	-2	110
Avgiftsintäkter	88	0	88	74	-14	83
Understöd och bidrag	0	0	0	11	11	0
Övriga verksamhetsintäkter	4	0	4	23	19	8
Verksamhetsintäkter totalt	138	0	138	153	15	202
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-619	-27	-646	-663	-17	-593
Lönebikostnader	-131	-5	-136	-140	-4	-126
Köp av tjänster	-487	-78	-565	-551	14	-423
Material, förnödenheter och varor	-22	15	-7	-3	4	-3
Understöd	-1 250	95	-1 155	-1 066	89	-1 091
Hyreskostnader	0	0	0	-1	-1	0
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-2 509	0	-2 509	-2 423	86	-2 237
Verksamhetsbidrag	-2 371	0	-2 371	-2 270	101	-2 035
Interna hyresintäkter	0	0	0	0	0	0
Interna hyreskostnader	-85	0	-85	-88	-3	0
Netto	-2 456	0	-2 456	-2 358	97	-2 035

Vuxensocialarbetets avgiftsintäkter utgörs bland annat av återkrav på utkomststöd som beviljats i väntan på beslut om en annan prioriterad förmån och sker med stöd av 20–23 § utkomststödslagen, samt klientavgifter inom missbrukarvården. Gällande ersättningarna för det grundläggande utkomststödet blev dessa 26 300 euro lägre än budgeterat, medan vårdavgiftsintäkterna blev drygt 11 000 euro högre än budgeterat och höll sig därmed på ungefär samma nivå som föregående år. Övriga verksamhetsintäkter består huvudsakligen av ersättningar från ÅHS avseende andel av vissa klienters kostnader för vårddygnet utanför Åland.

KST har under året lämnat in en sammanställning och ansökan till NTM-centralen och erhållit ersättning för de faktiska kostnader som uppstått inom vuxensocialarbetet under perioden 1.1-30.6.2023. För perioden 1.7-31.12.2023 har det ansökta ersättningsbeloppet upptagits i bokslutet.

Anslaget för social rehabilitering har omdisponerats från köp av tjänster till lön, och verkställt genom att tillfälligt anställa en socialhandledare med inriktning social rehabilitering för perioden 1.6-31.12.2023. Tjänsten har därefter inrättats tillsvidare. Verksamhetsområdet har inte kunnat

genomföra gruppverksamhet, men i stället ordnat en Anhörigdag med föreläsningar som riktat sig till gruppen anhöriga.

Behovet av utkomststöd är svårt att prognosticera, och utfallet för utkomststödet är trots den förväntade indexjusteringen lägre än budgeterat. Kostnader som tidigare bokförts under förebyggande utkomststöd har överförts till den nya avdelningen Tillfälligt boende.

Behovet av institutionsvård för missbrukare har varit högre än budgeterat, varvid anslag har behövts omdisponeras inom verksamhetsområdet. Kostnader för stödboende, t.ex. i anslutning till missbrukarvård, har separerats och överförts från avdelningen Institutionsvård för missbrukare till den nya avdelningen Stödboende.

Utfallet för stödpersoner samt barnskyddets eftervård har varit lägre än budgeterat, medan behovet och utfallet för hemservice till vuxensocialarbetets klienter har varit högre än förväntat.

Vissa kostnader för service som gäller verksamhetsområdet, bland annat skyddshemsboende, sysselsättning och boendestöd för vuxensocialarbetets klienter, ingår i bokslutet för verksamhetsområdena barnskydd samt funktionservice och sysselsättning.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Vuxensocialarbete			
Antal klienter			
Antal klienter per 31.12	450	397	426
Antal klienter 1.1–31.12	744	736	735
Kontakt med socialvården för bedömning av servicebehovet			
Service för personer i arbetsför ålder	21	50	78
Äldreservice	7	11	10
Skyddshemsboende			
Vårddygn, vuxna	173	278	83
Vårddygn, barn	72	301	41
Antal familjer	9	16	3
Stödsamtal för våldsutsatta*			
Antal klienter		8	14
Antal besök		25	45
Missbrukarvård			
Beroendemottagningen			
Antal klienter totalt	212	203	204
- varav kvinnor	94	75	81
- varav män	118	128	123
Antal besök	2 107	2 166	2 107
Övrig missbrukarvård			
Antal placeringar - rehabilitering	8	8	12
Antal placeringar - stödboende			2
Utkomststöd			
Antal hushåll	438	386	388
Antal personer	748	639	622
Antal ansökningar			
Anlänt under perioden	2 302	1 853	2 324
Begäran om utredning sänd	557	376	553
Beslut gjorts	2 302	1 853	2 324
Behandlingstid i medeltal, vardagar per ansökan	3	4	3
Boendestöd, vuxensocialarbete			
Antal klienter		19	24
Antal timmar		1 220	1 736
Barnskyddets eftervård, 18-25 år			
Antal klienter		21	21

* Ny stödform fr.o.m. 2022

Målsättningar och måluppfyllelse

Utveckla rutiner och riktlinjer för det vräkningsförebyggande arbetet, genom myndighetsövergripande samarbete. KST tar i samarbete med övriga myndigheter fram ett dokument för det vräkningsförebyggande arbetet

Målet har inte uppfyllts under året. Det är i dagsläget oklart hur arbetet ska drivas vidare.

Myndighetssamarbetet med kommunerna utgående från 40 § SVL behöver fortsätta utvecklas för att trygga kommuninvånarnas behov av hyresbostäder på grund av sociala skäl, för att förebygga hemlöshet och marginalisering

Målet har till viss del uppfyllts, men myndighetssamarbetet behöver dock fortsättningsvis utvecklas. I samarbete med en del kommuner har några klienter under året kunnat tilldelas en kommunal hyresbostad genom den så kallade prioriteringsbegäran. Som en del av det strukturella sociala arbetet har KST i diskussioner med Ålands landskapsregering fört fram problematiken och behovet av tydliggörande i lagstiftningen gällande det kommunala ansvaret för tillhandahållande av bostäder. Svårigheten att erhålla bostäder på grund av sociala skäl är fortsatt oroväckande och kan på sikt leda till ökad bostadslöshet.

Fortsätta utveckla den sociala rehabiliteringen och utreda möjligheterna till att ordna gruppverksamhet inom den egna verksamheten, t.ex. vid Beroendemottagningen eller som köptjänst

Målet har till viss del uppfyllts. Under året har avdelningen haft en tillfällig projektanställning för perioden 1.6-31.12.2023 som socialhandledare med inriktning social rehabilitering och tjänsten har därefter inrättats ordinarie. Socialhandledaren har bland annat arbetat med intensifierat stöd, ledsagning, hembesök och deltagande i nätverksmöten. Studiebesök har även genomförts till föreningen Mielles olika verksamhetsenheter inom social rehabilitering i Vasa. KST har ansökt om och erhållit finansiering från Landskapsregeringen och Europeiska socialfonden (ESF+) för start av ett dagverksamhetsprojekt inom social rehabilitering under tiden 1.1.2024-31.12.2026. På Anhörigdagen den 6 oktober anordnades föreläsningar som riktade sig till gruppen anhöriga men också professionella och övriga intresserade. Föreläsningarna fokuserade på temat anhörigskap och medberoende. Under hösten påbörjade Beroendemottagningen planeringen med att starta en anhöriggrupp.

Fortsätta utveckla socialarbetet och stödtjänsterna till personer som varit utsatta för våld i nära relationer

I slutet av året ordnades utbildning i MARAK-verksamhetsmodell och screening. Till MARAK-teamet har utsetts representanter från vuxensocialarbetet, barnskyddet, Tallbacken, brottsofferjouren, ÅHS och polisen. Utvecklingsarbetet fortsätter under år 2024 då MARAK-teamet kommer att påbörja sin verksamhet samt fortbilda personalen i screening. Under året har KST fortsättningsvis erbjudit stödsamtal för våldsutsatta i samarbete med Folkhälsan. En stor del av personalen inom KST:s socialarbete deltog i Landskapsregeringens föreläsning "Våga fråga". Samarbetsmöte har hållits med Brottsofferjouren.

Implementera handlingsplanen för socialtjänstens arbete med våld i nära relationer

Målet har uppfyllts. Handlingsplanen för socialtjänstens arbete med våld i nära relationer har publicerats på KST:s intranät och finns tillgänglig för all personal. Planen har även presenterats på KST:s gemensamma personalmöte.

Deltagande i fortbildning fokuseras på social rehabilitering, arbetsmetoder för arbete med våld i nära relationer och standardiserade bedömningsmetoder

- Studiebesök har gjorts till olika verksamhetsenheter inom social rehabilitering i Vasa.
- Personalen inom avdelningen har gått utbildning i ASI och utbildat sig till Nepsy-coacher.
- I samarbete med THL har utbildning ordnats i MARAK-verksamhetsmodell och screening. I utbildningen deltog representanter från vuxensocialarbetet, barnskyddet, Tallbacken, brottsofferjouren, ÅHS och polisen.
- Personalen deltog i Landskapsregeringens föreläsning "Våga fråga".
- Beroendemottagningens personal har gått utbildning i ADDIS (en bedömningsmetod som används för att diagnostisera skadligt bruk, missbruk och beroende av alkohol och andra droger).
- Beroendemottagningen deltog i Hjärndagen i Stockholm.
- Under Anhörigdagen ordnades föreläsningar med fokus på anhöriga och medberoende.

2.3.5. Funktionservice och sysselsättning

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Funktionservice och sysselsättning består av resultatenheterna förvaltning, socialt arbete, service för personer med funktionsnedsättning, boende samt sysselsättning. Områdeschefen är huvudansvarig för verksamhetsområdet. Målsättningen inom funktionservice och sysselsättning är att främja de handikappades förutsättningar att leva och vara verksamma som jämbördiga medlemmar av samhället samt att förebygga och undanröja olägenheter och hinder som handikappet medför.

Funktionservice övergripande

I socialt arbete ingår rådgivning och handledning. Service för personer med funktionsnedsättning omfattar olika former av understöd, stöd för rörligheten enligt socialvårdslagen, färdtjänst enligt handikappservicelagen, bostadsanpassningar/hjälpmedel/redskap, stödperson, stöd för närståendevård (klienter under 65 år), sysselsättning, personlig assistans, hemservice och olika former av boendeservice. Specialomsorgen, som fram till 31.12.2020 varit förbundets huvudsakliga uppgift, fortgår i förbundets regi som en del av funktionservice och sysselsättning.

Boendeservice

Boende inom förbundet bedrivs idag vid elva olika boendeenheter. Därtill finns ett korttidsboende (Solkulla) och boendestöd som stöder självständigt boende i eget hem. Boendena leds av föreståndare och i förverkligandet av omsorgen deltar vårdare. Samordningen av socialvården ger tillfälle till att ta ett mer samlat grepp kring boendeservice för olika typer av klientgrupper.

Sysselsättning

KST har sammanlagt tre dagverksamheter för klienter inom specialomsorgen. Verksamheten leds av föreståndare och klienthandledning utövas av vårdare och handledare. Vidare finns ytterligare en dagverksamhet i anknytning till Åkersvängens boende.

Utöver dem finns även Fixtjänst samt integrerat arbete. Förbundet har även skyldighet att tillgodose behovet av verksamhet i sysselsättnings syfte (70 § socialvårdslagen) och arbetsverksamhet för funktionshindrade (71 § socialvårdslagen). Med verksamhet i sysselsättnings syfte avses anordnande av rehabiliteringsåtgärder och andra stödåtgärder för att främja en persons möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Med arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning avses verksamhet i syfte att bevara och främja en persons funktionsförmåga. Den som deltar i arbetsverksamheten står således inte i anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen till den som anordnar verksamheten.

Ekonomiskt utfall

Funktionservice och sysselsättning	Budget	Förändr i	Budget	Utfall	Av- vi- kel- se	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	budget	inkl. ändr	2023		2022
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	0	0	0	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	56	0	56	47	-9	14
Avgiftsintäkter	628	0	628	677	49	617
Understöd och bidrag	0	0	0	18	18	0
Övriga verksamhetsintäkter	34	0	34	277	243	50
Verksamhetsintäkter totalt	718	0	718	1 018	301	681
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-11 243	69	-11 174	-11 178	-4	-9 577
Lönebikostnader	-2 390	29	-2 361	-2 337	24	-2 117
Köp av tjänster	-7 293	-1 232	-8 525	-9 706	-1 181	-9 029
Material, förnödenheter och varor	-519	-17	-536	-483	53	-434
Understöd	-314	0	-314	-331	-17	-259
Hyeskostnader	0	0	0	-2	-2	-1
Övriga verksamhetskostnader	-12	0	-12	-14	-2	-12
Verksamhetskostnader totalt	-21 771	-1 151	-22 922	-24 050	-1 129	-21 429
Verksamhetsbidrag	-21 053	-1 151	-22 204	-23 032	-828	-20 748
Interna hyresintäkter	0	0	0	0	0	0
Interna hyreskostnader	-772	-40	-812	-796	16	0
Netto	-21 825	-1 191	-23 016	-23 828	-813	-20 748

Intäkter inom funktionservice och sysselsättning utgörs av uppehålleavgifter, avgifter för institutionsvård och serviceboende, hemserviceavgifter samt avgifter för stödtjänster såsom måltidsservice i enlighet med KST:s gällande avgiftstaxa. Avgift för serviceboende uppbärs inte om service beviljats med stöd av handikappservicelagen och hemserviceavgift uppbärs inte av gravt funktionshindrade. Avgiftsintäkterna blev högre än budgeterat. Övriga verksamhetsintäkter består normalt sett till största delen av ersättningar från ÅHS avseende andel av vissa klienters kostnader för boende utanför Åland.

Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023. Bland dessa fanns ett ackumulerat överskott från tidigare år om drygt 174 000 euro. Denna post redovisas bland övriga verksamhetsintäkter.

Förbundet har erhållit försäkringsersättningar enligt trafikförsäkringslagen avseende några klienter med serviceboende enligt handikappservicelagen. För verksamhetsåret 2023 redovisas dessa ersättningar om drygt 48 000 euro bland övriga verksamhetsintäkter i resultaträkningen. Tidigare år har motsvarande poster redovisats som kostnadsminskningar bland köp av tjänster. Under 2022 uppgick ersättningarna till drygt 45 000 euro. För såväl 2022 som 2023 har de uppskattade ersättningarna budgeterats bland köp av tjänster.

Då Mariegatan öppnade planerades verksamheten vid Svedgränd att avslutas inför kommande nybyggnation. Verksamheten fortgick dock under hela året och i december 2023 beslutade stämman om en tilläggsbudget avseende Svedgränd, varav 455 800 euro fördelades till verksamhetsområdet (och 40 200 euro avseende fastighetskostnader till verksamhetsområdet organisationsstöd). Därutöver har förbundsstyrelsen har omdisponerat 245 000 euro från verksamhetsområdet tidigt stöd för barn och familj och 450 000 euro från verksamhetsområdet barnskydd till köp av tjänster inom verksamhetsområdet funktionservice och sysselsättning. Därutöver beslutade förbundsstyrelsen om omdisponeringar om 500 000 euro från löner och lönebikostnader till köp av tjänster inom verksamhetsområdet funktionservice och sysselsättning.

Kostnaderna för färdtjänst och stöd för rörligheten överskred den ursprungliga budgeten med 585 000 euro och det ursprungliga anslaget för hemservice överskreds med 627 000 euro, medan köp av tjänster avseende ej eget producerat boende blev 1 090 000 euro högre än ursprunglig budget.

Kostnadsökningen vad gäller färdtjänst och stöd för rörligheten baserar sig på ett ökat klientantal och att klienterna utnyttjar servicen mer än under tidigare år (återhämtning från pandemiperioden). Därtill bedöms ändringen av kollektivtrafikens taxa, som innebär att självriskan för färdtjänsten är 2,50 euro per enkelresa oberoende av resans längd, ha medfört ökade kostnader.

Behovet av hemservice har ökat, likaså antalet klienter (främst minderåriga). Servicebehovet baserar sig på individuella bedömningar och behovet kan ändras beroende på hur till exempel ett sjukdomsförlopp framskrider eller hur ett barn utvecklas.

Den största posten inom verksamhetsområdet är boendeservice i olika former. Anslaget för servicen har varit otillräckligt sedan KST:s uppstart 2021 och det är viktigt att utvecklingen av boendeservice går framåt enligt plan. Samarbete med ÅHS och ägarkommunerna är också mycket viktigt för att hitta välfungerande livslånga helheter för klienter med olika servicebehov.

Ökningen av kostnader för köp av boendeplatser beror på ett ökat klientantal och klienter med ökade vårdbehov samt tvistiga klinikfärdigavgifter för vilka redogjorts i avsnitt 1.5.2 ovan.

Löner och lönebikostnader är högre jämfört med föregående år främst till följd av de nya verksamheterna på Mariegatan och KST ESB Lagunen samt den övertagna verksamheten Fixtjänst. Vad gäller Lagunen och Fixtjänst har köp av tjänster kunnat minska till följd av de nya verksamheterna. Därtill ökar lönekostnaderna årligen på grund av avtalsenliga lönehöjningar.

Sammanfattningsvis kan konstateras att ursprunglig budget har överskridits. Servicebehovet har visat sig vara större än uppskattat när det gäller boende i olika former, hemservice, personlig assistans, bostadsanpassningar och stöd för rörligheten/färdtjänst/klienttransporter. Dessa serviceformer, med undantag för stöd för rörligheten, har klienten rätt till oberoende av budgeterade anslag. Serviceformer som nyttjats i mindre utsträckning än budgeterat är anpassningsträning, redskap, närståendevård och stödpersoner/-familjer.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Funktionservice och sysselsättning			
Funktionservice, övergripande			
Metodhandledning, antal timmar	**	569	830
Social rehabilitering/metodhandledning, antal klienter under året	0	0	6
Omsorgsbyråservice, antal timmar	425	146	113
Omsorgsbyråservice, antal klienter under året	**	3	13
Hemmaboendeservice			
Antal närståendevårdare per 31.12	231	193	192
Antal klienter som erhåller närståendevård per 31.12	216	187	186
Arvoden närståendevård, euro	1 007 709	1 088 462	1 161 847
Arvoden närståendevård, euro per närståendevårdare	4 362	5 640	6 051
Korttidsboende Solkulla, antal klienter per 31.12*	8	17	17
Korttidsboende Solkulla, antal dygn*	494	800	527
Korttidsboende Solkulla, nettokostnader euro	339 515	343 078	312 582
Korttidsboende Solkulla, nettokostnader per dygn	687	429	593
KST ESB Lagunen, antal avlastningsplatser per 31.12***	-	2	2
KST ESB Lagunen, antal avlastningsdygn***	-	79	367
Boendestöd (SVL), antal klienter****	**	42	42
Boendestöd (SVL), antal timmar****	**	2 885	3 621
Boendestöd specialomsorg, antal klienter per 31.12	39	14	19
Boendestöd specialomsorg, antal timmar	4 161	3 169	2 264
Boendestöd totalt, euro	247 172	361 412	353 039
Boendestöd totalt, euro per klient		6 454	5 788
Stöd för rörligheten (SVL), antal klienter per 31.12	118	154	152
Stöd för rörligheten (SVL), antal resor	840	4 409	4 841
Stöd för rörligheten (SVL), euro	144 892	165 133	187 604
Stöd för rörligheten (SVL), euro per klient	1 228	1 072	1 234
Färdtjänst (HSL), antal klienter per 31.12	430	553	588
Färdtjänst (HSL), antal resor	7 530	40 930	45 369
Färdtjänst (HSL), euro	1 471 353	1 942 738	2 273 448
Färdtjänst (HSL), euro per klient	3 422	3 513	3 866
Antal stödpersoner/-familjer per 31.12	49	21	22
Stödpersons/-familjsarvode, euro	59 558	46 582	60 362
Stödpersons/-familjsarvode, euro per stödperson/-familj	1 215	2 218	2 744
Antal klienter som erhåller personlig assistans per 31.12	94	87	100
Personlig assistans, euro	1 981 038	2 145 987	2 236 439
Personlig assistans, euro per klient	21 075	24 667	22 364
Hemservice, antal klienter per 31.12	57	55	83
Hemservice, antal timmar	**	**	**
Hemservice besök, kostnader köpta tjänster*****	754 084	854 766	1 112 195
Hemservice stödtjänster, kostnader köpta tjänster*****	**	**	48 073
Bostadsanpassningar, antal klienter	35	29	33
Bostadsanpassningar, euro	70 983	71 455	110 082
Bostadsanpassningar, euro per klient	2 028	2 464	3 336
Redskap och hjälpmedel, antal klienter	18	20	14
Redskap och hjälpmedel, euro	14 942	22 676	28 018
Redskap och hjälpmedel, euro per klient	830	1 134	2 001

Nyckeltal	Utfall	Utfall	Utfall
Funktionservice och sysselsättning	2021	2022	2023
Boende och sysselsättning			
Gruppboendeservice, antal platser per 31.12	79	79	90
Gruppboendeservice, antal klienter per 31.12	79	78	89
Gruppboendeservice, antal dygn	27 549	27 882	31 099
KST ESB Lagunen, tillfällig boendeplats***	-	0	1
KST ESB Lagunen, tillfällig boendeplats dygn***	-	0	263
KST ESB Lagunen, antal boendeplatser***	-	5	4
KST ESB Lagunen, antal vård dygn boende***	-	198	1 298
KST ESB Lagunen, nettokostnader euro ***	-	173 700	725 182
KST ESB Lagunen, nettokostnader per dygn ***	-	627	376
Institution på Åland, vård dygn	**	3 936	4 177
Institution på Åland, vård dygnsavgift i medeltal euro/månad	**	300	358
Effektiverat serviceboende (ESB) på Åland, vård dygn	**	4 299	3 296
ESB, vård dygnsavgift i medeltal euro/månad	**	207	190
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, vård dygn	**	2 980	3 224
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, euro	**	1 047 149	1 141 801
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, euro per dygn	**	351	354
Daglig verksamhet inom specialomsorgen, antal klienter	118	106	101
Daglig verksamhet inom specialomsorgen, antal närvarodagar	18 980	17 571	14 938
Antal klienter i verksamhet sysselsättningssyfte (SVL § 70)	28	25	27
Antal klienter i arbetsverksamhet (SVL § 71)	16	21	28
Nettokostnader sysselsättning SVL, euro	382 069	440 860	399 435
Nettokostnader sysselsättning SVL, euro per klient	8 683	9 584	7 262

Målsättningar och måluppfyllelse

Funktionservice övergripande

Fortsätta att uppdatera och ta fram styrdokument och skapa nya rutiner och processer för funktionservice och sysselsättning som helhet, samt även arbeta för att utveckla samverkan med den övriga socialvården inom KST

Servicenivåerna för stöd för rörlighet, närståendevård samt stödpersoner och -familjer har uppdaterats. Nya styrdokument som tagits fram är: läkemedelsplan, boendeplan och servicenivå för hemservice. Flera styrdokument är organisationsövergripande och har tagits fram i samarbete med andra verksamhetsområden.

Säkerställa att det finns tillräckligt med socialarbetar- och socialhandledaresurser. För att kunna behandla ansökningar om service och utreda bedömningar av servicebehov inom utsatt tid och ge service enligt lag (utan dröjsmål, max 3 månader) samt för att ta fram nya och uppdatera befintliga klientplaner och utveckla verksamheten i enlighet med all ny lagstiftning krävs en utökning av personalresurser. En utökning av följande personalresurser finns med i budgeten: socialarbetarresurs (1), socialhandledare (1).

Inledningsvis var det svårt att rekrytera personal till de nya resurserna och situationen kom att lösa sig först mot årsskiftet 2023/24. Styrelsen inrättade tjänsterna som socialarbetare och socialhandledare inför år 2024.

Serviceplaner uppdateras kontinuerligt och utbildningar har hållits i bland annat socialvårdssystemet och ny lagstiftning. Ansökningsblanketter för stöd för rörligheten/färdtjänst har förenklats.

Under året inleddes arbetet med planering av en omstrukturering av arbetsuppgifter inom verksamhetsområdet, med syfte att tydliggöra arbetsuppgifter och servicehelheter samt för att få en jämnare fördelning av arbetsuppgifterna och uppgifternas art mellan de ledande inom verksamhetsområdet. Personalen har indelats i grupper och arbetar endera med bedömning/beslutsfattande eller med ansvar för servicesamordning och serviceutförande. Koordinatorstjänsterna har ombildats till servicechefer och socialhandledare med förmansansvar har ombildats till assistentkoordinator.

Ökat anslag för redskap (främst understöd för bil)

Behovet av redskap blev mindre under år 2024 än förväntat. Däremot har behovet av bostadsanpassningar varit stort.

Ökat behov av stöd för rörlighet (SVL) och färdtjänst (HSL)

Användningen av servicen stöd för rörligheten och färdtjänst har ökat markant, vilket troligtvis beror på att aktiviteter har kommit i gång efter coronaperiodens restriktioner. Kilometerpriset har justerats så att varje resa blivit dyrare. När det gäller färdtjänst enligt HSL har självriskan minskat (följer busstaxa). Med andra ord har varje resa blivit dyrare till följd av inflation och ändringar i lagstiftningen.

Ökat behov av stöd för närståendevård. Här har KST högre antal avlastningsdagar för kategori ett (5 dagar) än vad som är minimi i lag (2 dagar). Om man går in för att sänka antalet avlastningsdagar kan anslaget för avlastning sänkas med ca 45 000 euro. Närståendevårdskriterierna och bedömningsmaterialet förtydligas. En plan görs även för omförhandling av befintliga avtal (som baserar sig på bedömningar innan KST bildades). Avlastningsmöjligheterna utvecklas vidare, t.ex. genom servicesedlar.

En inledande kartläggning av närståendevården har gjorts, men utvecklingen av servicen i sin helhet har inte kunnat förverkligas så som tänkt.

Projektet med servicesedlar har inletts. Samarbetsstöd för projektkostnaderna har beviljats av Landskapsregeringen.

Ökat behov av hemservice. Tillsammans med den nya ESB-enheten ser vi närmare på eventuella möjligheter att även utgående från den nya enheten erbjuda hemservice i framtiden, vilket skulle minska köptjänsterna samt generera samordningsvinster för både klienter och personal.

Behovet av hemservice ökade under året. KST valde att inte starta en egen hemservicegrupp, utan gick i stället in för att göra en ny upphandling för hela Åland i samband med att den tidigare upphandlingsperioden gick ut. Upphandlingen av hemservice och stödtjänster omfattar ett värde om cirka 4 045 000 euro eller 2 200 timmar/månad för en period om 24+6+6 månader. KST har även samarbetsavtal gällande hemservice och stödtjänster med de flesta ägarkommunerna.

Ökat behov av personlig assistans

Det finns ett kontinuerligt behov av personlig assistans och även en viss ökning i antalet klienter, men framför allt en ökning av de enskilda klienternas servicebehov. Ett provprojekt med assistanspool som utgår från ESB Lagunen har startats upp. Även en ny upphandling gjordes inför år 2024. Upphandlingen gällande hela Åland omfattade ett värde om ca 2 338 200,00 euro eller 1 350 timmar/månad för en period om 24+6+6 månader med rangordnade leverantörer.

En socialhandledartjänst med förmansansvar har även ombildats till en tjänst som assistentkoordinator med ansvar för assistansverksamheten.

Boendeservice

Uppdatera och ta fram styrdokument för boendeverksamheten, som exempelvis boendeplan och läkemedelsplan

Boendeplan tagits fram och delgivits förbundsstyrelsen och förbundsstämman.

En läkemedelsplan för KST har arbetats fram i samarbete med flera verksamhetsområden. Planen har sänts till Ålands hälso- och sjukvård.

Fortsätta arbetet med att starta upp den nya ESB-enheten och utveckla den verksamheten i enlighet med klienternas behov

ESB Lagunen har etablerats och beläggningen har varit jämnt hög under året. Lagunen har under året kunnat erbjuda permanenta och tillfälliga boendeplatser samt avlastning. Plats för tillfällig vistelse har inte alltid kunnat erbjudas på grund av stort behov. Inför år 2024 utökas antalet rum med två och ytterligare ett rum kommer att reserveras för tillfälligt behov.

Köpta tjänster för boendeservice och avlastning bör rimligen på sikt minska eftersom KST kan erbjuda servicen i egen regi. KST betalar t.ex. ett påslag om administrativa kostnader vid köp av boendedygn av ägarkommunerna.

Köptjänster för tillfälligt boende och avlastning har minskat betydligt. Hemkommunernas möjligheter att erbjuda lediga platser har också minskat, varpå Lagunen i praktiken har varit en förutsättning för att kunna erbjuda lagstadgad service.

Starta upp ett elfte boende, Mariegatan, som beräknas vara inflyttningsklar 1.1.2023. Befintlig personal på Svedgränd överflyttas. Personalen utökas med 3 vårdare på 100 %, 2 vårdare på 75 % och en föreståndare på 100 % (utökning 50 %).

Mariegatan har under året startats upp och alla platser är fyllda.

Arbeta vidare med planeringen av verksamheten på Svedgränd

Svedgränd har inte kunnat stängas på grund av boendekö och högt tryck på boendeplatser. Verksamheten på enheten är ännu i gång.

Planering av nya Svedgränd pågår, en planeringskommitté för nybyggnation tillsattes av styrelsen den 16 maj 2023.

Kontinuerligt, på basen av en boendeplan, vidareutveckla boendeservicen eftersom behovet av platser är stort och det finns en kö. Här behövs samverkan mellan socialarbetare, föreståndare, boendekoordinator och områdeschef. I boendekön för specialomsorgen är för tillfället ca 20–30 klienter, där många har stått flera år i kö och behovet av boende är akut. Vid genomgång av olika klientdokument har 70–80 klienter, som har någon form av behov av boendeservice i framtiden, identifierats. Alla kommer inte att behöva boendeservice i form av boendeplats, och många är aktuella först om tio år eller senare.

Behovet av boendeplatser och en beskrivning av boendeservicens utveckling har kartlagts i boendeplan. Arbetet har inletts med planering av nya Svedgränd och även med planering av behövliga åtgärder för renovering och utbyggnad av Blåbärsstigen. KST har även identifierat andra klientgrupper som är i behov av bra boendeservice, så som ESB för klienter under 65 år (Lagunen) samt boendeservice i olika nivåer med inriktning på psykisk ohälsa.

KST har initierat frågan om samarbete kring institutionsvårdplatser med Oasen k.f. och Mariehamns stad.

Säkerställa att det finns tillräckligt med personal till boendeenheter. Utveckla befattningarna. Brist på behörig personal kräver utveckling och nytänk. Ge möjlighet till läroavtal, uppmuntra till utbildning, se över möjlighet att skapa befattningar som omsorgsassistent.

KST arbetar kontinuerligt med olika lösningar. KST deltar i rekryteringsmässor, håller på att implementera en vikariemodul och deltidsanställda erbjuds gå upp i arbetstid.

Inleda arbetet med att utveckla föreståndarnas uppgiftsbeskrivningar eftersom föreståndarnas uppdrag i nuläget är väldigt brett. Målsättningen är att se över vilka förändringar som kan göras för att på effektivare sätt sköta de administrativa uppgifterna samt stärka det pedagogiska handledarskapet.

Arbetet med att utveckla föreståndarnas uppgiftsbeskrivningar har inletts, men målsättningen kvarstår och arbetet med detta behöver intensifieras framöver.

Läkemedelsutbildning samt utbildningsdag för omsorgspersonalen inom boendeverksamheten

Detta har ej förverkligats, dock har arbetet med läkemedelshantering i sin helhet påbörjats. Ett utkast till läkemedelsplan har tagits fram och läkemedelshantering enligt plan har börjat implementeras.

Boendestödets personal är i behov av bättre arbetsutrymmen och flyttar från Navigationsskoлеgränd till Mariegatan

Boendestödets personal har fått nya arbetsutrymmen i anslutning till Mariegatans boende.

Stärka/utöka boendestödets samarbeten såväl internt som externt, exempelvis med socialarbetarna, psykiatrin, beroendemottagningen och församlingar

Under året har samarbete mellan boendestödets personal, ledande socialarbetare och socialarbetare byggts upp. På så sätt tryggas samarbetet kring klienten samt en korrekt informationsgång.

Inom arbetsgruppen har boendestödet intensifierat samarbetet mellan de två personalgrupperna, så att man i mån av möjlighet arbetar över gränserna och i första hand backar upp inom gruppen innan utomstående vikarier tas in. Det har visat sig att många arbetspass kan lösas internt vid sjukdom eller kortare semester.

Det externa samarbetet har bestått av kontakt med församlingarna, som erbjuder olika former av stöd. Olika former av samarbete med psykiatrin och beroendemottagningen förekommer utgående från klientens behov, till exempel i form av nätverksmöten och regelbunden kontakt och uppföljning.

Uppdatera riktlinjerna och utveckla arbetsprocesserna inom boendestödet samt inleda diskussioner om vad boendestödet ska omfatta i framtiden

Uppdatering av riktlinjerna har inte kunnat förverkligas.

Sysselsättning

Flera av de befintliga enheterna för dagverksamhet inom specialomsorgen slås samman i en fastighet. Verksamheten är fortsättningsvis indelad i olika avdelningar. Målsättningen är att öka utbudet av aktiviteter och arbetsuppgifter för deltagarna inom dagverksamheten. Centralisering och samordning av resurser bidrar till ökat klientinflytande och delaktighet i samhället, samt skapar en mer kostnadseffektiv verksamhet.

Sammanläggningen av dagverksamheten har kunnat förverkligas genom ett hyresavtal för en större fastighet på Strandgatan. I samband med detta stängdes tre mindre enheter; Askuddsvägen, Hamngatan och Kyrkvägen. Det var en kö till dagverksamheten som samtidigt kunde mötas upp.

Hyresavtal för fastigheter för dagverksamhet sägs upp och ersätts av ett större hyresavtal efter omändringsarbeten i tillänt lokal

Hyresfastigheterna på Hamngatan och Askuddsvägen sades upp i samband med uppstarten av verksamheten på Strandgatan. I december 2023 beslutade stämman att KST:s fastighet Kyrkvägen ska läggas ut till försäljning.

KST bedriver Fixtjänst i egen regi. Fixtjänst är en inarbetad verksamhet men den ökade inblicken i verksamheten förväntas bidra till möjligheten att sysselsätta fler individer som är i behov av sysselsättning. Ökat samarbete med specialomsorgens integrerade verksamhet.

Fixtjänsts verksamhet övergick i KST:s egen regi per 1.11.2023. Implementering och utveckling av samsarbetsformer pågår.

Arbetspengen för personer inom specialomsorgen ökar från 5,80 euro/dag vid dagverksamhet respektive 7,20 euro/dag vid integrerat arbete till 7,50 euro/dag vid dagverksamhet respektive 12 euro/ dag vid integrerat arbete

Detta har förverkligats enligt plan.

Upphandling av matportioner görs för att minska kostnader för lunch

Arbetet med bakgrundsmaterial och upphandlingshandlingar har påbörjats, men upphandlingen är ännu ej genomförd.

Daglig verksamhet inom specialomsorgen har under 2022 utökats med sex nya klienter i skrivande stund och prognosen för 2023 påvisar en ytterligare ökning om 6–7 individer hösten 2023 vilket innebär ett ökat personalbehov jämte ökat utrymmesbehov under senare delen av 2023, samt en omstrukturering av befintliga personalresurser dessförinnan

Strandgatan har kunnat möta upp behovet och klienterna i kö har kunnat erbjudas plats. Inom sysselsättningen har vårdarbefattningar ombildats till handledare för att möta upp behovet av personal och även för att kunna anställa personal med andra lämpliga behörighetskrav. Budgetmässigt utökades resurserna något, men det har dock varit svårt att tillsätta alla befattningar. Antal årsverken inom dagverksamheten 2023 var 37,47 jämfört med 37,67 år 2022.

2.4. Resultaträkningsdelens utfall

Resultaträkning	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvi- kel- se	Utfall
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023		2022
Verksamhetsintäkter						
Ersättningar från kommuner	27 785	496	28 281	28 784	504	26 658
Övriga försäljningsintäkter	102	0	102	94	-9	126
Avgiftsintäkter	820	0	820	890	71	794
Understöd och bidrag	310	0	310	393	83	310
Övriga verksamhetsintäkter	354	0	354	634	280	372
Verksamhetsintäkter totalt	29 371	496	29 867	30 795	929	28 260
Verksamhetskostnader						
Löner och arvoden	-15 544	142	-15 402	-15 358	44	-13 483
Lönebikostnader	-3 217	38	-3 179	-3 134	45	-2 873
Köp av tjänster	-10 679	-750	-11 429	-12 552	-1 122	-12 065
Material, förnödenheter och varor	-877	-22	-899	-764	135	-701
Understöd	-1 656	95	-1 561	-1 450	111	-1 445
Hyreskostnader	-1 059	0	-1 059	-1 099	-40	-702
Övriga verksamhetskostnader	-23	0	-23	-28	-5	-20
Verksamhetskostnader totalt	-33 056	-496	-33 552	-34 385	-833	-31 288
Verksamhetsbidrag	-3 685	0	-3 685	-3 589	96	-3 029
Landskapsandelar	4 092	0	4 092	4 092	0	3 320
Finansiella intäkter och kostnader	-38	0	-38	-210	-172	-33
Årsbidrag	369	0	369	294	-76	258
Avskrivningar enligt plan	-379	0	-379	-304	76	-268
Räkenskapsperiodens resultat	-10	0	-10	-10	0	-10
Förändring i avskrivningsdifferens	10	0	10	10	0	10
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0	0	0	0	0	0

Kolumnen "Avvikelse" i tabellen avser avvikelse mellan utfall och slutlig budget 2023. De största budgetavvikelserna förklaras i avsnitt 1.5. En jämförelse mellan den slutliga budgeten, utfallet och prognosen som låg till grund för tilläggsbudget och omdisponeringar återfinns i avsnitt 2.2.

2.5. Investeringsdelens utfall

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Avvi- kelse
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023	
Immateriella tillgångar					
Ekonomisystem	20	0	20	9	-11
Ärendehanteringssystem	20	0	20	0	-20
Löne- och personalsystem	30	0	30	0	-30
Vidareutveckling av Abilita Socialvård	55	-20	35	0	-35
Servicesedlar	10	0	10	1	-9
Maskiner och inventarier					
IT-utrustning	30	30	60	54	-6
Maskiner och inventarier, Fixtjänst	0	0	0	22	22
Övriga maskiner och inventarier	74	0	74	64	-10
Fastigheter					
Fabriksgatan					
Köp av Fixtjänsts fastighet	950	0	950	917	-33
Svedgränd					
Projektering och byggnation	30	-10	20	0	-20
Blåbärsstigen					
Räcken uteplatser	20	-10	10	0	-10
Byte av värmeväxlare	25	0	25	17	-8
Renovering, utredning av åtgärder	0	30	30	6	-24
Maskrosvägen					
Projektering och tillbyggnad	40	-10	30	0	-30
Åkersvängen					
Invändig renovering	40	-10	30	0	-30
Ventilation	0	0	0	20	20
Totalt	1 344	0	1 344	1 110	-234

2.5.1. Immateriella tillgångar

Målsättningar

Ekonomisystem (20 000 euro)

Projektet med uppgradering av ekonomisystemet från Navision version 2009 till version Business Central påbörjades under 2021 och slutförs senast under 2023.

Ärendehanteringssystem (20 000 euro)

Ett ärendehanteringssystem för att effektivisera och automatisera de administrativa processerna för till exempel diarieföring och avtalshantering och på sikt även den elektroniska arkiveringen. Anslaget fanns redan 2021 och 2022. Samarbetsstöd för projektet har beviljats.

Löne- och personalsystem (30 000 euro)

Systemleverantören för det befintliga lönesystemet tillhandahåller inte längre utveckling av systemet och planerar även att sluta ge support. Därför är ett byte av lönesystem nödvändigt. För en organisation i KST:s storlek är ett personalsystem en nödvändighet för att kunna bedriva en effektiv och modern personaladministration. Byte och implementering av löne- och personalsystem är ett omfattande arbete som bör genomföras i projektform. Anslaget avser resurser för förstudie och projektledning. Inköp, uppbyggnad och implementation beräknas ske under 2024. Det totala investeringsbeloppet preciseras i 2024 års budget då förstudien utförts.

Vidareutveckling av Abilita Socialvård (55 000 euro)

Projektet avser vidareutveckling och förbättring av funktionalitet samt implementering av gränssnitt i Abilita Socialvård i syfte att förbättra systemstödet och därmed effektivisera de administrativa processerna. KST har ansökt om samarbetsstöd för projektet.

Servicesedlar (10 000 euro)

Anslaget avser en förstudie. Gällande lagstiftning ger möjlighet att ordna de uppgifter som hör till socialvården genom att en serviceanvändare ges en servicesedel, där förbundet förbinder sig att upp till ett visst värde betala de tjänster som serviceanvändaren köper av en privat serviceproducent som förbundet godkännt. Detta förfarande syftar till att öka klienternas valmöjligheter, förbättra tillgången på tjänster, göra serviceproduktionen mångsidigare och skapa förutsättningar för ett framtida samarbete mellan den kommunala socialvården och privata serviceproducenter. KST har ansökt om samarbetsstöd för projektet.

Måluppfyllelse

Själva uppgraderingen av ekonomisystemet genomfördes i november 2022, så att den uppgraderade versionen togs i bruk och de grundläggande funktionerna var igång. Under 2023 togs ytterligare funktionalitet i bruk vad gäller integration mot datalager avseende kund- och leverantörsdata, mottagande av e-fakturor samt hantering av transaktioner i SEK.

Projektstarten för ärendehanteringssystemet har skjutits upp till 2024. Ett anslag om 20 000 euro är upptaget i investeringsbudgeten för 2024

KST upphandlade inte nytt lönesystem under året och behovet kvarstår. Intresse för en gemensam upphandling av lönesystem med övriga kommuner och kommunalförbund undersöktes, men övriga samarbetsparter avsåg avvakta ytterligare något år. Ett anslag om 45 000 euro är upptaget i investeringsbudgeten för 2024.

Av anslaget för vidareutveckling av Abilita Socialvård omdisponerades 20 000 euro till inköp av IT-utrustning under 2023. Huvudfokus inom IT har varit att stabilisera IT-driften, förvalta förbundets IT-

system samt att höja den generella IT-säkerheten inom KST. En del planerad vidareutveckling har dock genomförts och implementerats. Ett exempel på detta är funktionalitet för uppdatering och hämtning av uppgifter om avlidna från Befolkningsdatasystemet till Abilita Socialvård samt uppdatering av e-tjänsteplattform. Ett anslag om 30 000 euro är upptaget i investeringsbudgeten för 2024.

Förstudien avseende servicesedlar startades upp hösten 2023 och förväntas avslutas våren 2024. Ett anslag om 40 000 euro för vidareutveckling av Abilita Socialvård är upptaget i investeringsbudgeten för 2024.

2.5.2. Maskiner och inventarier

Målsättningar

IT-utrustning (30 000 euro)

Årligt anslag för inköp av IT-utrustning till hela organisationen.

Övriga maskiner och inventarier (74 000 euro)

Årligt anslag för inköp av övriga maskiner och inventarier till hela organisation, såsom kontorsmöbler till administrationen, hushållsmaskiner och möbler till förbundets egna verksamheter. Årets anslag har ökats för att inrymma köp av inventarier till en lokal för övervakat umgänge samt möbler till beroendemottagningen.

Måluppfyllelse

Det ursprungliga anslaget för IT-utrustning har utökats med totalt 30 000 euro via omdisponering. Anslaget har bland annat använts till infrastruktur för de nya enheterna Mariegatan, KST ESB Lagunen och Strandgatan samt Fixtjänsts verksamhet på Fabriksgatan som togs över av KST per 1.11.2023. Därtill finns ett kontinuerligt behov av att förnya gammal IT-utrustning.

Anslaget för övriga maskiner och inventarier har omfattat bland annat möbler till både förvaltning och övrig verksamhet samt hushållsmaskiner och hjälpmedel för klientarbetet. Drygt 20 500 euro nyttjades av de nya verksamheterna på KST ESB Lagunen och Mariegatan.

Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo per 1.11.2023. Bland dessa fanns maskiner och inventarier till ett värde om 22 000 euro. Övertagna tillgångar budgeterades som en enda post under fastigheter.

2.5.3. Fabriksgatan

Byggnadsår 1965, tillbyggd 1980-talet, renovering och byggnation av lägenheter 2010, omfattande renovering 2015

Målsättningar

Köp av Fixtjänsts fastighet (950 000 euro)

Vid årsskiftet 2022–2023 övertar KST Fixtjänsts verksamhet från Ålands handikappförbund. Planen är att köpa fastigheten på Fabriksgatan för det belopp som gör att handikappförbundets balansräkning töms från alla engagemang rörande Fixtjänst. Den exakta köpesumman fastställs då Fixtjänsts bokslut för 2022 har fastställts.

Måluppfyllelse

Fixtjänsts verksamhet övertogs från Funktionsrätt Åland r.f. (tidigare Ålands Handikappförbund r.f.) per 1.11.2023. Då övergick verksamhetens balansposter per 1.11.2023 i KST:s ägo, varav byggnader om 910 600 euro, anslutningar om 6 300 euro och maskiner och inventarier om 21 900 euro. Övertagna tillgångar budgeterades som en enda post under fastigheter.

2.5.4. Svedgränd

Byggnadsår 1984, totalrenoverades 2001

Målsättningar

Förprojektering av nybyggnation (30 000 euro)

Förprojektering för en nybyggnation med ett utökat antal boendeplatser. En projektledare tillsätts och arbetar tillsammans med representanter från KST och utvalda konsulter fram en grov plan för den nya byggnaden. Även politiskt utsedda representanter deltar i projekteringskedet. Grova kalkyler tas fram då behovet är fastställt. Ansökan för eventuella detaljplaneändringar utförs.

Måluppfyllelse

En planeringskommitté för nybyggnation tillsattes av styrelsen den 16 maj 2023. Arbetet under 2023 gav inte upphov till några investeringskostnader. Av anslaget omdisponerades 10 000 euro under 2023 till utredning över åtgärder som behöver vidtas gällande Blåbärsstigen och kostnader för detta.

2.5.5. Blåbärsstigen

Byggnadsår 1992

Målsättningar

Räcken uteplatser (20 000 euro)

Blåbärsstigen har två uteplatser på innergården för klienterna. Den ena har idag träräcke eftersom klienten är rymningsbenägen. Räckets är ostadigt och grinden är inte ändamålsenlig. I samband med dräneringsarbetena som utfördes 2021 snyggades gården till. För att erhålla en trevlig innergård och beständiga räcken utförs likadana räcken till båda uteplatser, förslagsvis i smide.

Byte av värmepårlare (25 000 euro)

Byte till en fjärrvärmepårlare med energismarta funktioner. Detta är en större åtgärd enligt OVK-underhållsplan från 2019, då befintlig värmepårlare börjar vara uttjänt. Automaten för den nya värlaren bör innehålla energisparande funktioner så som pumpstopp, inomhusgivare m.m.

Renovering, utredning av åtgärder

Av anslaget för projektering av Maskrosens tillbyggnad, projektering av nybyggnation av Svedgränd samt invändig renovering av Åkersvängen omdisponerades vardera 10 000 euro, totalt 30 000 euro till utredning över åtgärder som behöver vidtas och kostnader för detta avseende Blåbärsstigen med anledning av rekommendationer enligt utförd konditionsundersökning.

Måluppfyllelse

Värmeväxlaren byttes ut enligt plan. Därutöver installerades en vattenfelsbrytare.

Under året beslutades att endast en av de två uteplatserna skulle omfattas av projektet. Kostnaderna för detta slutade på drygt 6 000 euro och beloppet kostnadsfördes då det var under 10 000 euro. Av anslaget omdisponerades 10 000 euro till inköp av IT-utrustning under 2023.

Utredningen av åtgärder med anledning av utförd konditionsundersökning påbörjades. Anslag finns upptaget för projektet i investeringsbudgeten för 2024 och planåret 2025.

2.5.6. Maskrosvägen

Byggnadsår 2016

Målsättningar

Projektering av tillbyggnad (40 000 euro)

Maskrosens boende saknar ändamålsenliga gemensamhetsutrymmen. Anslaget utgör medel för framtagande av anbudshandlingar för en tillbyggnad. Byggnadens användningsändamål innebär att det utöver de sedvanliga konsulterna arkitekt, konstruktör, el- och VVS-planerare även krävs brand- och sprinklerkonsult. Arbetet påbörjas inte förrän boendeplanen har fastställts.

Måluppfyllelse

I januari färdigställdes skissritningarna för projektet. Därefter inväntades arbetet med boendeplanen. Av anslaget omdisponerades 10 000 euro under 2023 till utredning över åtgärder som behöver vidtas gällande Blåbärsstigen och kostnader för detta.

2.5.7. Åkersvängen

Byggnadsår 2003 (lilla sidan), 2011 (stora sidan)

Målsättningar

Invändig renovering (40 000 euro)

- Trägolven i gemensamhetsutrymmen har slitits hårt och förnyas till mera slitstarka material (vinylgolv, plastmatta eller liknande).
- Ommålning av invändiga ytor utförs.
- Belysningen i gemensamhetsutrymmena är dålig och spotlight-armaturerna måste byggas om när knopparna brinner. En ljusspecialist tar fram ett koncept för förnyande av armaturerna.
- Arbetet påbörjas inte förrän boendeplanen har fastställts.

Ventilation

I investeringsbudgeten för 2023 fanns ett anslag om 40 000 euro för Åkersvängens ventilation. På grund av försenad leveranstid av ventilationsaggregatet kunde projektet inte slutföras under 2022.

Måluppfyllelse

Projektet med invändig renovering påbörjades aldrig under 2023 då arbetet med boendepånen inväntades. Av anslaget omdisponerades 10 000 euro under 2023 till utredning över åtgärder som behöver vidtas gällande Blåbärsstigen och kostnader för detta. Ett anslag om 60 000 euro finns upptaget för invändig renovering i investeringsbudgeten för 2024.

Ventilationsentreprenaden slutfördes och den totala investeringen uppgick till 37 800 euro.

2.6. Finansieringsdelens utfall

	Budget	Förändr i budget	Budget inkl. ändr	Utfall	Av- vi- kel- se
Belopp i 1 000 euro	2023	2023	2023	2023	
Verksamhetens kassaflöde					
Årsbidrag	369	0	369	294	-75
Korrektivposter till internt tillförda medel	0	0	0	719	719
Investeringarnas kassaflöde					
Investeringsutgifter	-1 344	0	-1 344	-1 110	234
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	0	0	0	0	0
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-975	0	-975	-98	877
Finansieringens kassaflöde					
Ökning av långfristiga lån	1 344	0	1 344	863	-481
Minskning av långfristiga lån	-503	0	-503	-639	-136
Förändring av kortfristiga lån	134	0	134	315	181
Förändringar i lånebeståndet	975	0	975	539	-437
Förändringar i eget kapital	0	0	0	0	0
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	0	0	0	76	76
Förändring av omsättningstillgångar	0	0	0	-18	-18
Förändringar av fordringar	0	0	0	-813	-813
Förändring av räntefria skulder	0	0	0	-671	-671
Övriga förändringar i likviditeten	0	0	0	-1 426	-1 426
Finansieringens kassaflöde	975	0	975	-888	-1 863
Förändring av likvida medel	0	0	0	-985	-986

3. BOKSLUT

3.1. Resultaträkning

Belopp i euro	2023	2022
Verksamhetsintäkter		
Ersättningar från kommuner	28 784 298,85	26 657 841,11
Övriga försäljningsintäkter	93 571,20	126 375,85
Avgiftsintäkter	890 466,34	793 741,87
Understöd och bidrag	393 351,53	310 039,58
Övriga verksamhetsintäkter	633 800,64	371 669,88
Verksamhetsintäkter totalt	30 795 488,56	28 259 668,29
Verksamhetskostnader		
Löner och arvoden	-15 358 244,69	-13 482 885,40
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	-2 633 827,25	-2 436 992,09
Övriga lönebikostnader	-499 994,95	-435 745,70
Köp av tjänster	-12 551 769,95	-12 064 900,86
Material, förnödenheter och varor	-763 888,17	-700 710,55
Understöd	-1 450 239,00	-1 444 958,84
Hyreskostnader	-1 099 091,61	-702 024,06
Övriga verksamhetskostnader	-27 693,75	-20 083,07
Verksamhetskostnader totalt	-34 384 749,37	-31 288 300,57
Verksamhetsbidrag	-3 589 260,81	-3 028 632,28
Landskapsandelar	4 092 445,50	3 319 704,79
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	12 855,83	406,26
Övriga finansiella intäkter	808,49	160,46
Räntekostnader	-90 634,83	-31 954,71
Övriga finansiella kostnader	-132 549,73	-1 670,81
	-209 520,24	-33 058,80
Årsbidrag	293 664,45	258 013,71
Avskrivningar enligt plan	-303 644,79	-267 994,04
Räkenskapsperiodens resultat	-9 980,34	-9 980,33
Förändring i avskrivningsdifferens	9 980,34	9 980,33
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0,00	0,00

3.2. Finansieringsanalys

Belopp i euro	2023	2022
Verksamhetens kassaflöde		
Årsbidrag	293 664,45	258 013,71
Korrektivposter till internt tillförda medel	719 130,98	1 119 370,08
Verksamhetens kassaflöde	1 012 795,43	1 377 383,79
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	-1 110 331,24	-310 705,42
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	0,00	5 199,62
Investeringarnas kassaflöde	-1 110 331,24	-305 505,80
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-97 535,81	1 071 877,99
Finansieringens kassaflöde		
Ökning av långfristiga lån	862 980,06	0,00
Minskning av långfristiga lån	-639 320,87	-305 277,86
Förändring av kortfristiga lån	314 903,58	-35 930,99
Förändringar i lånebeståndet	538 562,77	-341 208,85
Förändringar i eget kapital	0,00	-339 220,00
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	75 588,42	33 508,59
Förändring av omsättningstillgångar	-17 827,90	0,00
Förändringar av fordringar	-813 200,64	-629 942,27
Förändring av räntefria skulder	-671 018,07	257 082,88
Övriga förändringar i likviditeten	-1 426 458,19	-339 350,80
Finansieringens kassaflöde	-887 895,42	-1 019 779,65
Förändring av likvida medel	-985 431,23	52 098,34
Likvida medel 31.12	4 112 672,72	5 098 103,95
Likvida medel 1.1	5 098 103,95	5 046 005,61

3.3. Balansräkning

Belopp i euro	31.12.2023	31.12.2022
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	110 244,47	131 816,42
Förskottsbetalningar	1 917,40	1 299,90
	112 161,87	133 116,32
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	21 504,88	15 224,88
Byggnader	5 011 806,19	4 245 469,19
Maskiner och inventarier	262 076,71	194 758,85
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	7 972,50	20 266,46
	5 303 360,28	4 475 719,38
Placeringar		
Aktier och andelar	575,00	575,00
	575,00	575,00
BESTÅENDE AKTIVA TOTALT	5 416 097,15	4 609 410,70
FÖRVALTADE MEDEL		
Donationsfondernas medel	562 311,15	528 789,86
FÖRVALTADE MEDEL TOTALT	562 311,15	528 789,86
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Varulager	17 827,90	0,00
	17 827,90	0,00
Fordringar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	257 149,05	187 399,73
Övriga fordringar	233 867,58	249 418,26
Resultatregleringar	2 159 842,69	1 400 840,69
	2 650 859,32	1 837 658,68
Kassa och bank		
Kassa och bank	4 112 672,72	5 098 103,95
	4 112 672,72	5 098 103,95
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT	6 781 359,94	6 935 762,63
AKTIVA TOTALT	12 759 768,24	12 073 963,19

Belopp i euro	31.12.2023	31.12.2022
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Grundkapital	1 660 780,00	1 660 780,00
EGET KAPITAL TOTALT	1 660 780,00	1 660 780,00
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER		
Avskrivningsdifferens	229 996,93	239 977,27
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER TOTALT	229 996,93	239 977,27
AVSÄTTNINGAR		
Övriga avsättningar	1 499 281,06	780 150,08
AVSÄTTNINGAR TOTALT	1 499 281,06	780 150,08
FÖRVALTAT KAPITAL		
Donationsfondernas kapital	562 311,15	528 789,86
Övrigt förvaltad kapital	241 995,04	166 406,62
FÖRVALTAT KAPITAL TOTALT	804 306,19	695 196,48
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	1 230 964,74	1 465 526,18
Lån från offentliga samfund	1 608 128,90	1 149 908,27
	2 839 093,64	2 615 434,45
Kortfristigt		
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	483 770,50	234 561,44
Lån från offentliga samfund	183 779,37	118 084,85
Erhållna förskott	0,00	0,00
Leverantörsskulder	1 442 934,93	1 404 426,33
Övriga skulder	274 068,17	260 175,90
Resultatregleringar	3 341 757,45	4 065 176,39
	5 726 310,42	6 082 424,91
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	8 565 404,06	8 697 859,36
PASSIVA TOTALT	12 759 768,24	12 073 963,19

3.4. Noter till bokslutet

3.4.1. Redovisningsprinciper

Bokslutet för Kommunernas socialtjänst k.f. har upprättats i enlighet med de allmänna bokslutsprinciperna.

Intäkter och utgifter har tagits upp i resultaträkningen enligt prestationsprincipen.

Immateriella och materiella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Avskrivningarna har beräknats enligt en på förhand fastställd plan.

Fordringar och skulder har upptagits i balansräkningen till nominellt värde.

3.4.2. Jämförbarhet med föregående verksamhetsår

Förbundet har erhållit försäkringsersättningar enligt trafikförsäkringslagen avseende några klienter med serviceboende enligt handikappservicelagen. För verksamhetsåret 2023 redovisas dessa ersättningar om totalt 48 428,20 euro bland övriga verksamhetsintäkter i resultaträkningen. Tidigare år har motsvarande poster redovisats som kostnadsminskningar bland köp av tjänster. Under 2022 uppgick ersättningarna till 45 347,60 euro.

3.4.3. Intäkter från kommunerna

Enligt grundavtalet ska kommunalförbundets verksamhet finansieras av kommunerna gemensamt. Kommunalförbundets kostnader beräknas som summan av verksamhetsbidrag, avskrivningar, finansiella kostnader och extraordinära poster. Från kostnader dras landskapsandelarna som utbetalas till förbundet enligt Landskapslag (ÅFS 2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Den resulterande summan utgör förbundets nettodriftskostnad.

Förbundets nettodriftskostnad fördelas mellan medlemskommunerna i två lika stora delar:

- Förbundets halva nettodriftskostnad fördelas enligt varje kommuns andel av totala antalet invånare per 31.12 före räkenskapsåret.
- Förbundets halva nettodriftskostnad fördelas enligt varje kommuns andel av den totala skattekraften.

Med kommunens skattekraft avses den uträknade beskattningsbara inkomsten i kommunen. Den beskattningsbara inkomsten beräknas genom att kommunens skatteinkomster från förvärvsinkomst- och samfundsbeskattningen divideras med en inkomstskattesats. Kommunens skatteinkomster från förvärvsinkomstbeskattningen divideras med kommunens inkomstskattesats, medan kommunens skatteinkomster från samfundsbeskattningen divideras med den genomsnittliga inkomstskattesatsen för kommunerna i landskapet. Summan av dessa utgör kommunens skattekraft. Vid beräkningen beaktas inkomsterna från förvärvsinkomst- och samfundsbeskattningen sådana de redovisas då beskattningen för året är slutförd.

I bokslutet ska alltid kommunernas betalningsandelar motsvara förbundets nettodriftskostnad.

Vid bokslutet 2022 togs en avsättning upp i balansräkningen avseende tvistiga vårdavgifter, där betalningsansvaret för klienters vårdkostnader inte hade klarlagts. I de aktuella fallen har KST nu tagit på sig vårdansvaret för klienterna, men till den del det gäller betalningsansvaret för klinikfärdavgifter från ÅHS har KST blivit instämnda till förvaltningsdomstolen av två

medlemskommuner. I enlighet med försiktighetsprincipen har KST därför gjort ytterligare avsättningar för dessa tvistiga kostnader inklusive uppskattad dröjsmålsränta per 31.12.2023. Därutöver har ytterligare avsättningar gjorts för klinikfärdigavgifter inklusive uppskattad dröjsmålsränta från ÅHS avseende andra klienter där KST motsätter sig debiterade avgifter.

Den totala avsättningen per 31.12.2023 uppgår till 1 499 281,06 euro. I bokslutet per 31.12.2022 var avsättningen 780 150,08 euro. I kommunernas betalningsandelar för 2022 togs 814 452,32 euro upp som tvistig del, vilket skilde sig från avsättningsbeloppet i balansräkningen. Skillnaden om 34 302,24 euro utgör den summa som KST betalat för utredning av en av klienterna i de tvistiga fallen. Denna summa kostnadsfördes under 2022, men ansågs då som tvistig. Eftersom KST nu har tagit på sig vårdansvaret för klienterna ses denna post inte längre som tvistig.

Kommunandelar, tvistiga poster	31.12.2023	31.12.2022
Klinikfärdigavgifter, ej betalda av KST	1 368 225,00	774 900,00
Uppskattade dröjsmålsräntor	131 056,06	0,00
Vårdavgifter boende, ej betalda av KST	0,00	5 250,08
Utredning klient, betald av KST	0,00	34 302,24
Totalt	1 499 281,06	814 452,32

Liksom under 2022 ger avsättningen en ökning av kommunernas betalningsandelar, men regleras först då eventuell betalningsskyldighet har konstaterats. Om förbundet skulle bli tvunget att betala ovanstående avgifter kommer medlen att begäras in från medlemskommunerna. Avsatta medel fördelas per kommun enligt följande:

Kommun	Avsättning 31.12.2023
Brändö	25 850,70
Eckerö	42 373,41
Finström	120 845,26
Föglö	23 418,09
Geta	19 783,90
Hammarland	70 620,16
Jomala	272 818,82
Kumlinge	14 459,72
Kökar	9 837,53
Lemland	100 871,77
Lumparland	17 782,05
Mariehamn	622 317,66
Saltvik	87 913,67
Sottunga	4 925,02
Sund	45 918,97
Vårdö	19 544,35
Totalt	1 499 281,06

Förbundsstämman godkände den 15 december 2023 en tilläggsbudget om 496 000 euro i verksamhetskostnader. Kommunernas totala betalningsandelar för 2023 uppgår till 28 784 298,85 euro, varav 27 784 785,24 har förskotts-fakturerats i enlighet med den ursprungliga budgeten. Kvar att reglera är 999 513,61 euro, varav 684 828,74 euro inte tas in från kommunerna i detta skede. Otvistig del utgör 314 684,87 euro, vilket regleras då bokslutet fastställts.

Nedanstående tabell visar slutreglering av kommunernas betalningsandelar exklusive de tvistiga posterna.

Kommun	Skattekraft	Andel	Fördelning	Invånare	Andel	Fördelning	Fördelning	Fakturerat	Regleras
	2022	%	50 %	31.12.2022	%	50 %	totalt		
Brändö	12 519 025	1,87 %	262 317,25	450	1,48 %	208 253,92	470 571,17	490 642,08	-20 070,92
Eckerö	16 850 883	2,51 %	353 084,78	939	3,09 %	434 556,51	787 641,29	790 687,56	-3 046,27
Finström	51 706 169	7,71 %	1 083 424,57	2 588	8,52 %	1 197 691,44	2 281 116,01	2 226 011,76	55 104,25
Föglö	9 467 549	1,41 %	198 378,17	504	1,66 %	233 244,39	431 622,57	440 037,00	-8 414,43
Geta	6 460 341	0,96 %	135 366,68	507	1,67 %	234 632,75	369 999,43	367 293,12	2 706,31
Hammarland	27 875 625	4,16 %	584 091,57	1 628	5,36 %	753 416,41	1 337 507,98	1 297 141,56	40 366,42
Jomala	122 934 650	18,33 %	2 575 909,67	5 610	18,48 %	2 596 232,21	5 172 141,88	5 006 858,88	165 283,00
Kumlinge	6 175 653	0,92 %	129 401,47	306	1,01 %	141 612,67	271 014,13	267 959,76	3 054,37
Kökar	3 461 294	0,52 %	72 526,18	223	0,73 %	103 201,39	175 727,57	189 499,08	-13 771,51
Lemland	43 453 246	6,48 %	910 497,05	2 131	7,02 %	986 198,01	1 896 695,06	1 864 241,28	32 453,78
Lumparland	7 789 302	1,16 %	163 213,03	360	1,19 %	166 603,14	329 816,17	332 410,20	-2 594,03
Mariehamn	295 208 698	44,03 %	6 185 651,82	11 757	38,73 %	5 440 980,76	11 626 632,58	11 563 450,80	63 181,78
Saltvik	38 298 215	5,71 %	802 481,17	1 793	5,91 %	829 776,18	1 632 257,35	1 642 041,12	-9 783,77
Sottunga	1 959 411	0,29 %	41 056,49	111	0,37 %	51 369,30	92 425,79	91 170,12	1 255,67
Sund	18 788 464	2,80 %	393 683,85	1 001	3,30 %	463 249,28	856 933,12	854 032,08	2 901,04
Vårdö	7 571 594	1,13 %	158 651,31	451	1,49 %	208 716,71	367 368,02	361 308,84	6 059,18
Totalt	670 520 119	100,00 %	14 049 735,06	30 359	100,00 %	14 049 735,06	28 099 470,11	27 784 785,24	314 684,87

Tabellen nedan visar kommunernas betalningsandelar avseende de tvistiga posterna, vilka kommer att falla ut till betalning om KST anses vara betalningsansvarig i de aktuella fallen.

Kommun	Skattekraft 2022	Andel %	Fördelning 50 %	Invånare 31.12.2022	Andel %	Fördelning 50 %	Fördelning totalt
Brändö	12 519 025	1,87 %	6 393,09	450	1,48 %	5 075,48	11 468,57
Eckerö	16 850 883	2,51 %	8 605,24	939	3,09 %	10 590,83	19 196,07
Finström	51 706 169	7,71 %	26 404,78	2 588	8,52 %	29 189,64	55 594,42
Föglö	9 467 549	1,41 %	4 834,79	504	1,66 %	5 684,54	10 519,33
Geta	6 460 341	0,96 %	3 299,10	507	1,67 %	5 718,37	9 017,47
Hammarland	27 875 625	4,16 %	14 235,24	1 628	5,36 %	18 361,96	32 597,19
Jomala	122 934 650	18,33 %	62 779,01	5 610	18,48 %	63 274,30	126 053,32
Kumlinge	6 175 653	0,92 %	3 153,72	306	1,01 %	3 451,33	6 605,05
Kökar	3 461 294	0,52 %	1 767,58	223	0,73 %	2 515,18	4 282,76
Lemland	43 453 246	6,48 %	22 190,26	2 131	7,02 %	24 035,21	46 225,47
Lumparland	7 789 302	1,16 %	3 977,76	360	1,19 %	4 060,38	8 038,14
Mariehamn	295 208 698	44,03 %	150 754,16	11 757	38,73 %	132 605,35	283 359,51
Saltvik	38 298 215	5,71 %	19 557,74	1 793	5,91 %	20 222,96	39 780,71
Sottunga	1 959 411	0,29 %	1 000,61	111	0,37 %	1 251,95	2 252,56
Sund	18 788 464	2,80 %	9 594,70	1 001	3,30 %	11 290,12	20 884,82
Vårdö	7 571 594	1,13 %	3 866,58	451	1,49 %	5 086,76	8 953,34
Totalt	670 520 119	100,00 %	342 414,37	30 359	100,00 %	342 414,37	684 828,74

3.4.4. Personal

Personalkostnader	2023	2022
Löner och arvoden		
Löner	13 297 862,06	11 539 774,29
Arvoden förtroendevalda	14 086,00	29 803,50
Övriga arvoden	2 119 767,71	1 946 992,22
Förändring i löneskulder	-4 130,53	98 961,41
Förändring i semesterlöneperiodisering	157 552,87	159 227,59
Ersättningar från FPA	-216 726,06	-272 116,42
Olycksfallsersättningar	-10 167,36	-19 757,19
	15 358 244,69	13 482 885,40
Lönebikostnader		
Socialskyddsavgift	200 541,09	151 639,65
KomPL pensionspremie	2 624 206,04	2 282 293,85
Pensionsbaserad KomPL avgift	2 179,74	106 393,17
Olycksfalls- och grupplivförsäkring	81 144,02	72 689,18
Arbetslöshetsförsäkring	235 470,17	203 055,53
Förändring i löneskulder	-9 640,05	18 620,96
Förändring i semesterlöneperiodisering	-78,81	38 045,45
	3 133 822,20	2 872 737,79
Totalt	18 492 066,89	16 355 623,19

Övriga arvoden består i huvudsak av arvoden och kostnadsersättningar för närståendevård, familjevård och stödpersoner.

Årsverken	2023	2022
Organisationsstöd		
Organisationsstöd	12,85	13,10
Totalt	12,85	13,10
Tidigt stöd för barn och familj		
Tidigt stöd för barn och familj	19,20	20,12
Totalt	19,20	20,12
Barnskydd		
Barnskydd	9,33	9,42
Tallbacken	7,46	7,41
Totalt	16,79	16,83
Vuxensocialarbete		
Vuxensocialarbete	9,45	8,34
Beroendemottagningen	4,00	3,75
Totalt	13,45	12,09
Funktionservice och sysselsättning		
Funktionservice och sysselsättning	16,03	14,60
Personlig assistans	17,62	16,44
Boendeservice	126,18	115,19
Daglig verksamhet	37,47	37,67
Totalt	197,30	183,90
Totalt	259,59	246,04

3.4.5. Specifikation av köpta tjänster

Köpta tjänster	2023	2022
Köp av kundtjänster	10 596 892,56	10 385 691,76
Köp av övriga tjänster	1 954 877,39	1 679 209,10
Totalt	12 551 769,95	12 064 900,86

3.4.6. Arvoden till revisorerna

Arvoden till revisorerna	2023	2022
Revisionsarvoden	14 201,00	10 556,50
Övriga arvoden	9 664,50	0,00
Totalt	23 865,50	10 556,50

3.4.7. Avskrivningsplan

Immateriella tillgångar

Övriga utgifter med lång verkningstid

ADB-program 5 år linjärt

Materiella tillgångar

Mark- och vattenområden ingen avskrivning

Byggnader och konstruktioner

Bostadsbyggnader 40 år linjärt

Förvaltnings- och institutionsbyggnader 40 år linjärt

Övriga utgifter med lång verkningstid 5–20 år linjärt

Maskiner och inventarier

Övriga transportmedel 7 år linjärt

ADB-utrustning 5 år linjärt

Pågående nyanläggningar ingen avskrivning

Placeringar

Aktier och andelar ingen avskrivning

Avskrivningsplanen fastställdes av förbundsfullmäktige den 26 maj 2009.

För att en anskaffning skall räknas som en investering måste beloppet uppgå till 10 000 euro eller mera.

3.4.8. Avskrivningar

Avskrivningar	2023	2022
Immateriella tillgångar		
ADB-program	30 592,95	11 706,14
	30 592,95	11 706,14
Materiella tillgångar		
Byggnader	200 251,42	205 699,80
Transportmedel	4 851,52	4 851,53
Övriga maskiner och inventarier	67 948,90	45 736,57
	273 051,84	256 287,90
Totalt	303 644,79	267 994,04

3.4.9. Immateriella och materiella tillgångar

Immateriella och materiella tillgångar 2023			
Immateriella tillgångar			
	Immateriella rättigheter	Förskotts- betalningar	Totalt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	131 816,42	1 299,90	133 116,32
Ökningar under räkenskapsperioden	9 021,00	617,50	9 638,50
Finansieringsandelar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00
Minskningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00
Överföringar mellan poster	0,00	0,00	0,00
Avskrivning under räkenskapsperioden	-30 592,95	0,00	-30 592,95
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	110 244,47	1 917,40	112 161,87

Materiella tillgångar					
	Mark- och vatten- områden	Byggnader	Maskiner och inventarier	Förskotts- betalningar	Totalt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	15 224,88	4 245 469,19	194 758,85	20 266,46	4 475 719,38
Ökningar under räkenskapsperioden	6 280,00	947 516,96	140 118,28	6 777,50	1 100 692,74
Finansieringsandelar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Minskningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Överföringar mellan poster	0,00	19 071,46	0,00	-19 071,46	0,00
Avskrivning under räkenskapsperioden	0,00	-200 251,42	-72 800,42	0,00	-273 051,84
Nedskrivning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	21 504,88	5 011 806,19	262 076,71	7 972,50	5 303 360,28

3.4.10. Placeringar

Aktier och andelar	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffningsutgift 1.1.	575,00	575,00
Anskaffningsutgift 31.12	575,00	575,00

Förbundets placeringar består av aktier i Åda Ab.

3.4.11. Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar	31.12.2023	31.12.2022
Varulager	17 827,90	0,00

Varulagret består av material för sömnad och snickeri samt färdiga produkter som tillverkas vid Fixtjänsts verksamhet som KST övertog från Funktionsrätt Åland r.f. per 1.11.2023.

3.4.12. Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar	31.12.2023	31.12.2022
Kundfordringar		
Kommuner	3 913,50	8 930,86
Klienter	166 277,11	150 446,18
Övriga	86 958,44	28 022,69
	257 149,05	187 399,73
Övriga fordringar		
Momsfordringar	229 848,28	242 432,18
Övriga fordringar	4 019,30	6 986,08
	233 867,58	249 418,26
Resultatregleringar		
Kommunandelar	1 871 646,86	836 566,02
Ersättningar avseende flyktingar	48 359,06	213 099,79
FPA-ersättningar	68 634,76	54 531,91
Förskottsbetalda licenskostnader	50 539,30	47 192,45
Försäkringsersättningar	48 848,20	45 347,60
Ersättning skyddshem slutreglering	32 843,52	29 749,33
Moderskapsunderstöd/-förpackningar	23 962,24	14 784,00
Landskapsbidrag	8 243,89	0,00
Fixtjänst slutreglering	0,00	105 131,01
Ersättning projekt Barnahus	0,00	38 215,74
Adoptionsbidrag	0,00	12 000,00
Övriga aktiva resultatregleringar	6 764,86	4 222,84
	2 159 842,69	1 400 840,69
Totalt	2 650 859,32	1 837 658,68

3.4.13. Eget kapital

Grundkapital	31.12.2023	31.12.2022
Grundkapital 1.1	1 660 780,00	2 000 000,00
Minskningar	0,00	-339 220,00
Grundkapital 31.12	1 660 780,00	1 660 780,00

I enlighet med förbundsstämmans beslut § 19/3.12.2021 skrevs fastigheten Svedgränd ned med det bokförda värdet mot grundkapitalet 2022, vilket är tillåtet enligt § 14 i förbundets grundavtal.

Kommun	Invånarantal 31.12.2019	Andel av grund- kapitalet, %	Andel av grund- kapitalet, euro
Brändö	445	1,49 %	24 730,53
Eckerö	952	3,19 %	52 906,66
Finström	2 593	8,68 %	144 103,95
Föglö	531	1,78 %	29 509,91
Geta	496	1,66 %	27 564,81
Hammarland	1 583	5,30 %	87 973,99
Jomala	5 233	17,51 %	290 819,89
Kumlinge	314	1,05 %	17 450,31
Kökar	232	0,78 %	12 893,22
Lemland	2 053	6,87 %	114 093,87
Lumparland	366	1,22 %	20 340,16
Mariehamn	11 679	39,08 %	649 051,32
Saltvik	1 849	6,19 %	102 756,73
Sottunga	88	0,29 %	4 890,53
Sund	1 023	3,42 %	56 852,43
Vårdö	447	1,50 %	24 841,68
Totalt	29 884	100,00 %	1 660 780,00

3.4.14. Avskrivningsdifferens

Avskrivningsdifferens	2023	2022
Hildas hus		
Avskrivningsdifferens 1.1	107 248,52	113 206,77
Årets förändring	-5 958,25	-5 958,25
Avskrivningsdifferens 31.12	101 290,27	107 248,52
Maskrosen		
Avskrivningsdifferens 1.1	132 728,75	136 750,83
Årets förändring	-4 022,09	-4 022,08
Avskrivningsdifferens 31.12	128 706,66	132 728,75
Totalt	229 996,93	239 977,27

3.4.15. Avsättningar

Avsättningar	31.12.2023	31.12.2022
Klinikfärdigavgifter	1 368 225,00	774 900,00
Dröjsmålsräntor	131 056,06	0,00
Övriga vårdavgifter	0,00	5 250,08
Totalt	1 499 281,06	780 150,08

Vid bokslutet 2022 togs en avsättning upp i balansräkningen avseende tvistiga vårdavgifter, där betalningsansvaret för klienters vårdkostnader inte hade klarlagts. I de aktuella fallen har KST nu tagit på sig vårdansvaret för klienterna, men till den del det gäller betalningsansvaret för klinikfärdigavgifter från ÅHS har KST blivit instämnda till förvaltningsdomstolen av två medlemskommuner. I enlighet med försiktighetsprincipen har KST därför gjort ytterligare avsättningar för dessa tvistiga kostnader inklusive uppskattad dröjsmålsränta per 31.12.2023. Därutöver har ytterligare avsättningar gjorts för klinikfärdigavgifter inklusive uppskattad dröjsmålsränta från ÅHS avseende andra klienter där KST motsätter sig debiterade avgifter.

3.4.16. Förvaltad kapital

Donationsfondernas kapital

Donationsfondernas kapital utgörs av May Rotz minnesfond, som tillfallit Kommunernas socialtjänst k.f. genom testamente. Förvaltningen av minnesfondens aktieportfölj sköts enligt avtal av Ålandsbanken. Av fondens avkastning utdelas stipendier till omsorgens servicetagare och personal.

May Rotz minnesfond		
Förvaltade medel	31.12.2023	31.12.2022
Aktier, BAB Södragatan 24, bostad 8	79 987,01	79 987,01
Finansiella värdepapper	400 518,12	369 385,97
Kassa och bank	81 806,02	79 416,88
Totalt	562 311,15	528 789,86
Finansiella värdepapper	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffningsvärde	414 245,58	385 875,42
Marknadsvärde	546 679,75	457 955,19
Bokföringsvärde	400 518,13	369 385,97
Resultaträkning i sammandrag	2023	2022
Verksamhetsintäkter	3 170,00	4 590,00
Verksamhetskostnader	-20 096,12	-12 002,07
Finansiella avgifter	-6 495,62	-3 608,10
Dividender	16 191,81	13 820,73
Övriga finansiella intäkter	42 116,50	35 581,20
Övriga finansiella kostnader	-1 365,29	-48 470,50
Räkenskapsperiodens resultat	33 521,28	-10 088,74

Övrigt förvaltad kapital

Övrigt förvaltad kapital	31.12.2023	31.12.2022
Medel för eget hushåll	241 995,04	166 406,62

Övrigt förvaltad kapital utgörs av medel för eget hushåll enligt Barnskyddslagen (FFS 2007:417). För ett barn som har placerats i vård utom hemmet ska medel reserveras varje kalendermånad i syfte att hjälpa barnet eller den unga personen att klara sig på egen hand till ett belopp som motsvarar minst 40 procent av barnets eller den unga personens inkomster, ersättningar eller tillgodohavanden. Medel för eget hushåll ska i regel ges ett barn eller en ung person som håller på att bli självständig när eftervården avslutas eller av särskilda skäl i anslutning till stödjande och tryggnad av barnets eller den unga personens självständighetsprocess senast när han eller hon fyller 23 år.

3.4.17. Långfristigt främmande kapital som förfaller senare än efter 5 år

Förfaller senare än efter 5 år	31.12.2023	31.12.2022
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	292 718,98	527 280,42
Lån från offentliga samfund	1 002 949,92	677 568,87
Totalt	1 295 668,90	1 204 849,29

Flera av lånen från offentliga samfund är annuitetslån, varmed amorteringsbeloppet varierar vid varje avbetalningstillfälle. Beräkningen per 31.12 utgår ifrån de uppskattade amorteringarna för det kommande året.

3.4.18. Kortfristigt främmande kapital

Kortfristiga räntefria skulder	31.12.2023	31.12.2022
Leverantörsskulder		
Ägarkommuner	238 676,24	293 651,31
Övriga	1 204 258,69	1 110 775,02
	1 442 934,93	1 404 426,33
Övriga skulder		
Förskottsinnehållning och sjukförsäkringsavgift	274 068,17	260 175,90
Resultatregleringar		
Semesterlöneskuld	2 227 203,13	2 052 352,73
Löneskulder	936 189,99	945 788,18
Kommunandelar	57 680,93	875 800,91
Upplupna räntor	27 010,79	13 526,32
Resultatregleringar, ägarkommuner	42 546,64	56 942,85
Övriga resultatregleringar	51 125,97	120 765,40
	3 341 757,45	4 065 176,39
Totalt	5 058 760,55	5 729 778,62

3.4.19. Ansvarförbindelser och övriga arrangemang utanför balansräkningen

Kreditlimit

Outnyttjade kreditlimiter på förbundets checkräkningskonto uppgick till 425 000 euro per 31.12.2023 (425 000 euro per 31.12.2022).

Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt

Utgifter för nybygge eller ombyggnad av fastigheter	Moms	Momsansvar 2023	Momsansvar 2022
År 2016 färdigställda fastigheter			
Nybygge Maskrosen	422 009,50	84 401,90	126 602,85
Grundreparation Svedgränd	8 071,31	1 614,26	2 421,39
År 2017 färdigställda fastigheter			
Tillägg Maskrosen	1 884,43	565,33	753,77
År 2018 färdigställda fastigheter			
Grundrenovering Tistelgränd	2 616,12	1 046,45	1 308,06
Grundrenovering Hildas hus	1 838,40	735,36	919,20
År 2019 färdigställda fastigheter			
Hildas hus, takrenovering	18 808,28	9 404,14	11 284,97
Åkersvängen, ombyggnad	21 287,12	10 643,56	12 772,27
Blåbärsstigen, renovering våtrum	4 389,41	2 194,70	2 633,64
Tistelgränd, renovering badrum	3 337,48	1 668,74	2 002,49
År 2020 färdigställda fastigheter			
Åkersvängen, parkering	2 437,68	1 462,61	1 706,38
Hildas hus, bubbelbadkar	2 441,33	1 464,80	1 708,93
Tistelgränd, takrenovering	9 337,06	5 602,23	6 535,94
Blåbärsstigen, takrenovering	9 759,40	5 855,64	6 831,58
Blåbärsstigen, badrumsrenovering	5 445,64	3 267,38	3 811,95
År 2021 färdigställda fastigheter			
Tistelgränd, markiser	2 852,37	1 996,66	2 281,90
Blåbärsstigen, dränering/markåtgärder	19 998,64	13 999,05	15 998,91
Smedjegränd, reparation/målning fasad	7 749,38	5 424,57	6 199,51
År 2022 färdigställda fastigheter			
Åkersvängen, förråd	5 090,16	4 072,13	4 581,14
Tistelgränd, insidesrenovering	9 729,43	7 783,54	8 756,48
Smedjegränd, staket och grind	5 680,43	4 544,34	5 112,38
Blåbärsstigen, målning av fasad och carport	6 341,38	5 073,10	5 707,24
År 2023 färdigställda fastigheter			
Åkersvängen, ventilation	9 062,75	8 156,48	
Blåbärsstigen, byte värmeväxlare	4 363,17	3 926,85	
Totalt		184 903,82	229 930,99

Hyresansvar och andra avtalsrättsliga ansvar

Hyresansvar	31.12.2023	31.12.2022
Lokaler		
Andel som ska betalas nästa räkenskapsperiod	949 126,55	571 465,87
Andel som ska betalas senare	3 189 306,15	989 004,12
	4 138 432,70	1 560 469,99
Bilar och multifunktionsskrivare		
Andel som ska betalas nästa räkenskapsperiod	44 450,54	31 981,03
Andel som ska betalas senare	64 639,58	14 882,18
	109 090,12	46 863,21
Markområden		
Andel som ska betalas nästa räkenskapsperiod	10 255,35	7 251,63
Andel som ska betalas senare	184 668,53	132 627,66
	194 923,88	139 879,29
Totalt	4 442 446,70	1 747 212,49
Andra avtalsrättsliga ansvar	31.12.2023	31.12.2022
Lokaler	0,00	3 122 825,70
Bilar och multifunktionsskrivare	0,00	0,00
Totalt	0,00	3 122 825,70

Under hyresansvar redovisas de hyror som KST betalar regelbundet för lokaler, markområden, bilar och multifunktionsskrivare, för den tid som hyresavtalet inte kan återkallas. De hyresansvar som träder i kraft efter 31.12 tas upp på motsvarande sätt under andra avtalsrättsliga ansvar.

Specialomsorgens klienter hyr bostäder på Havsgatan 12 B (6 st), Köpmansgatan 11 B (8 st), Lotsgatan 6 A (10 st) och Södragatan 18 B (12 st). KST har förbundit sig att betala hyra för dessa lägenheter i de fall dessa saknar hyresgäster. Samtliga lägenheter var uthyrda per 31.12.2023. Sannolikheten för att denna garanti utfaller med väsentligt stora belopp bedöms vara liten.

Rättegångar och tvister

Vid bokslutet 2022 togs en avsättning om 780 150,08 upp i balansräkningen avseende tvistiga vårdavgifter, där betalningsansvaret för klienters vårdkostnader inte hade klarlagts. I de aktuella fallen har KST nu tagit på sig vårdansvaret för klienterna, men till den del det gäller betalningsansvaret för klinikfärdigavgifter från ÅHS har KST blivit instämnda till förvaltningsdomstolen av två medlemskommuner. I enlighet med försiktighetsprincipen har KST därför gjort ytterligare avsättningar för dessa tvistiga kostnader inklusive uppskattad dröjsmålsränta per 31.12.2023. Motparterna yrkar dessutom på ersättning för sina rättegångskostnader. För dessa kostnader har ingen avsättning gjorts.

Därutöver har ytterligare avsättningar gjorts för klinikfärdigavgifter inklusive uppskattad dröjsmålsränta från ÅHS avseende andra klienter där KST motsätter sig debiterade avgifter.

De totala avsättningarna uppgår till 1 499 281,06 euro per 31.12.2023. Om förbundet skulle bli tvunget att betala ovanstående avgifter kommer medlen att begäras in från medlemskommunerna enligt fastslagen fördelning i enlighet med grundavtalet.

Ett fåtal klienter har besvärat sig till förvaltningsdomstolen över förbundsstyrelsens beslut. Ärendena har ännu inte avgjorts. Med beaktande av den information som finns tillgänglig i nuläget förväntas dock inte utfallet av dessa ha någon väsentlig inverkan på förbundets resultat.

3.4.20. Transaktioner med intressenter

Inga transaktioner som skulle avvika från det sedvanliga har genomförts med kretsen av närstående/intressenter.

3.5. Förteckningar och redogörelser

3.5.1. Förteckning över bokföringsböcker

Balansbok	Inbunden pappersutskrift
Huvudbok	Inbunden pappersutskrift
Dagbok	Pärm
Bokslutsspecifikationer	Pärm

ID-serier och verifikationslag		Startnr
ABILITA LÖN	Abilita lönebokföring	PR230001
ABILITASOC	Betalningar från Abilita Socialvård	AS230001
ANL-JRNL	Anläggningstillgångar journal	A-01
ANL-REDOVJ	Anläggningstillgångar redovisningsjournal	AR-1
ANLÄGGNING	Anläggningstillgångar	ANL-001
BANKBET	Bankbetalningar	1
BOKFÖRING	Banktransaktioner huvudbank	B230001
DIV BANK	Diverse bankkonton	D230001
F-FAKT-B	Försäljningsfakturer	332300001
F-FAKTURA	Försäljningsfakturer	322300001
INK KRED	Kreditfaktura inköp	242300001
INK KRED B	Kreditfaktura inköp	252300001
INKÖP	Inköpsfakturer	222300001
INKÖP-BOKF	Inköpsfakturer	232300001
KREDIT BOK	Kreditfaktura försäljning	352200001
KREDIT FAK	Kreditfaktura försäljning	342300001
MEMORIALER	Memorialverifikat	M230001
REFERENSER	In- och utbetalningar	R1

3.5.2. Redogörelse av förvaring av bokföringsböcker

Förbundets bokslut med tillhörande böcker och material förvaras i brandsäkert arkiv på kansliet på Nygatan eller i slutarkivet på Strandgatan. Förbundsstämmans och förbundsstyrelsens protokoll binds in. Samtliga böcker och material förvaras i minst 10 år.

3.6. Underskrifter

3.6.1. Styrelsens och förbundsdirektörens underskrifter

Årsredovisningen för Kommunernas socialtjänst k.f. innehållande verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys samt budgetutfall undertecknas härmed:

Mariehamn den / 2024

Nina Fellman
Ordförande

Sven-Anders Danielsson
Vice ordförande

Christian Dreyer

Egil Mattsson

Christina Nukala-Pengel

Simon Påvals

Jan-Anders Öström

Katarina Dahlman
Förbundsdirektör

3.6.2. Revisorspåteckning

Över utförd granskning har idag avgivits berättelse.

Mariehamn den / 2024

Martin Slotte
Ordförande

Robert Lindfors

Erika Sjölund